

การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและ
แก้ไขปัญหายาเสพติด ขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแอม
อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น

สุเมธ อินสาคร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2566

การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและ
แก้ไขปัญหายาเสพติด ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแถม
อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น

สุเมธ อินสาคร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2566

PARTICIPATION OF THE PEOPLE ACCORDING TO THE PRINCIPLE
OF APARIHANIYADHAMMA 7 ON PREVENT AND SOLVING
DRUG PROBLEMS IN DONG MUANG AM SUBDISTRICT
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION,
KHAO SUAN KWANG DISTRICT,
KHON KAEN PROVINCE

SUMATE INSAKORN

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF POLITICAL SCIENCE
PROGRAM IN BUDHISTIC LOCAL GOVERNMENT
FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

2023

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม ๗ ในการ
ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด องค์การบริหารส่วนตำบลดงเมือง
แอม อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น
ชื่อนักศึกษา : สุเมธ อินสาคร
ชื่อปริญญา : รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา : การปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์
ปีพุทธศักราช : 2566
อาจารย์ที่ปรึกษา : พระมหาวิรุธ วิโรจโน, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

(พระมหาสุรไกร ชินพุทธิสิริ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ปิยลักษณ์ โพธิวรรณ)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษา)

(พระมหาวิรุธ วิโรจโน, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.)

กรรมการ

(พระครูประยุตสารธรรม, ดร.)

กรรมการ

(พระครูสังฆรักษ์ ทวี ออกโย, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.)

กรรมการ

(ดร. ณฐอร เจือจันทร์)

ลิขสิทธิ์ของคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thesis Topic : Participation of People According to the Principle of Aparihaniyadhamma 7 on Preventing and Solving Drug Problems in Dong Muang am Subdistrict Administrative Organization, Khao Suan Kwang District, Khon Kaen Province

Student's Name : Sumate Insakorn

Degree Sought : Master of Political Science

Program : Buddhistic Local Government

Anno Domini : 2023

Advisor : Phramaha Wiruth Wirojano, Asst. Prof. Dr.

Accepted by the Social Science Faculty, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master of Political Science in Buddhistic Local Government Program.

Dean of Social Science Faculty PM. Smit J.
(Phramaha Surakrai Jinabuddhisiri)

Dissertation Committee:
Chairman Piyaluk
(Assoc. Prof. Dr. Piyaluk Potiwan)

Member (Advisor) Wiruth
(Phramaha Wiruth Wirojano, Asst. Prof. Dr.)

Member Phrakruprayutsaradham
(Phrakruprayutsaradham, Dr.)

Member Phan
(Phrakrusangkharak Thawee Abhayo, Asst. Prof. Dr.)

Member Nathaorn
(Dr. Nathaorn Chuachan)

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	: การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น
ชื่อนักศึกษา	: นายสุเมธ อินสาคร
ชื่อปริญญา	: รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	: การปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์
ปีพุทธศักราช	: 2566
อาจารย์ที่ปรึกษา	: พระมหาวิรุฐ วิโรจโน, ผศ.ดร.

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จำแนกตาม เพศ อายุ และอาชีพ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) และ LSD.

ผลการวิจัยพบว่า :

1) การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น โดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น ประชาชนที่มีเพศ อายุ และอาชีพ ที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น พบว่า 1) ควรให้มีการประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อพูดคุยกันหรือ 2) ควรเคารพผู้สูงอายุในหมู่บ้านหรือผู้นำทางศาสนาในหมู่บ้าน 3) ควรให้โอกาสผู้ผ่านการบำบัดเข้าสู่ชุมชนอย่างอบอุ่น หมั่นเยี่ยมผู้ผ่านการบำบัดอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมอาชีพ 4) ควรส่งเสริมให้สตรีมีส่วนร่วมในทุกด้าน ความถี่ 8 ควรนำวัฒนธรรมฮีต 12 คอง 14 ประเพณีท้องถิ่น มาประยุกต์ใช้แก้ปัญหายาเสพติด 5) ควรให้มีการเคารพกฎหมายหมู่บ้านที่ออกมาอย่างเคร่งครัด (ธรรมนูญหมู่บ้าน) 6) ควรร่วมกันทำกิจกรรมจิตอาสา เดือนละ 1 ครั้ง

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของประชาชน, อการบริหารนิยธรรม 7, การแก้ไขปัญหายาเสพติด

ABSTRACT

Thesis Topic	: Participation of the People According to the Principle of Aparihaniyadhamma 7 on Prevent and Solving Drug Problems in Dong Muang Am Sub-District Administrative Organization, Khao Suan Kwang District, Khon Kaen Province
Student's Name	: Mr. Sumate Insakorn
Degree Sought	: Master of Political Science
Program	: Buddhistic Local Government
Anno Domini	: 2023
Advisor	: Phramaha Wiruth Wirojano, Asst. Prof. Dr.

The objectives of this thesis are as follows: 1) To study the extent of public participation in accordance with Aparihaniyadhamma 7 of ethical governance in preventing and solving drug addiction problems. 2) To compare the levels of public participation based on gender, age, and occupation in accordance with Aparihaniyadhamma 7 of ethical governance in preventing and solving drug addiction problems. 3) To propose recommendations for enhancing public participation in accordance with Aparihaniyadhamma 7 of ethical governance in preventing and solving drug addiction problems in the administrative organization of Dong Muang Am Sub-District administrative organization, Khao Suan Kwang District, Khon Kaen Province, using a survey questionnaire to collect data from a sample group of 400 individuals. The statistical analysis used includes frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA, and LSD.

The research findings are as follows: 1) The overall level of public participation in preventing and solving drug addiction problems in the administrative organization of Dong Muang Am Sub-District administrative organization, Khao Suan Kwang District, Khon Kaen Province, and the specific aspects are high. 2) The comparison of public opinions regarding their level of participation in preventing and solving drug addiction problems in the administrative organization of Dong Muang Am Sub-District administrative organization, Khao Suan Kwang District, Khon Kaen Province, among individuals of different genders, ages, and occupations, shows no significant difference in the involvement of monks in community development based on Aparihaniyadhamma 7 of ethical governance at the 0.05 level of significance. 3) Recommendations for enhancing public participation in preventing and solving drug addiction problems in the administrative organization of Dong Muang Am Sub-District administrative organization,

Khao Suan Kwang District, Khon Kaen Province, include the following: 1) Monthly meetings should be conducted to facilitate discussion and consultation. 2) Respect for the elderly and religious leaders in the community should be emphasized. 3) Opportunities for individuals in recovery should be provided to integrate into the community with warmth and continuous support, promoting their livelihoods. 4) Women should be encouraged to participate in all aspects. 5) The local culture, such as the Hiet 12 Khlong 14 traditions, should be utilized to address drug addiction problems. 6) Strict adherence to village regulations (village bylaws) should be encouraged. 7) Voluntary activities should be organized monthly.

Keywords: public participation, Aparihaniyadhamma 7, drug addiction problem-solving.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักกอธิพานิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอสวนแก้ว จังหวัดขอนแก่น สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความเมตตาอนุเคราะห์ของคณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ได้แก่ พระครูสุธีจริยวัฒน์, ผศ.ดร. รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย และพระมหาวิรุฑ วิโรจโน, ผศ.ดร. ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ดูแลเอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์จนสำเร็จด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณ ประธานและคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการสอบวิทยานิพนธ์ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยลักษณ์ โพธิวรรณ พระครูประยุตสารธรรม, ดร. พระครูสังฆรักษ์ทวี อกโย, ผศ. ดร. ดร.ณัฐอร เจือจันทร์ และผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย คือ ดร. อภิชาติ เหมือยไธสง ดร. ณัฐอร เจือจันทร์ ผศ.ดร.อาทิตย์ ผ่านพูล และอาจารย์ประจำรายวิชาระเบียบวิธีวิจัย นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้ายไปทดลองกับประชาชนในองค์การบริหาร ส่วนตำบลคำม่วง อำเภอสวนแก้ว จังหวัดขอนแก่น ในการศึกษาครั้งนี้

ขอขอบคุณนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอสวนแก้ว จังหวัดขอนแก่น และผู้เกี่ยวข้องในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม และให้ข้อมูลเพื่อทำการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่มีความเมตตา ส่งเสริมเรื่องการศึกษา และแนวทางการรู้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณคณาจารย์คณะรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ ประสิทธิ์ประสาทวิทยาการและประสบการณ์ รวมถึงให้ความเมตตาเอื้อเฟื้อถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ และเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยตลอดมา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยหวังว่าจะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจตามสมควรพร้อมทั้งขออุทิศความดีของวิทยานิพนธ์นี้ให้บิดามารดา ครูบาอาจารย์ ท่านผู้มีอุปการคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือและให้การสนับสนุนในทุก ๆ เรื่อง ขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

สุเมธ อินสาคร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฉ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิตติกรรมประกาศ.....	ฌ
สารบัญ.....	ญ
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญแผนภาพ.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	3
1.5 ประโยชน์ที่ได้รับ.....	4
1.6 คำนียามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 ทฤษฎีการและแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	6
2.2 หลักการบริหารนิยธรรม 7.....	14
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด.....	19
2.4 บริบทของของพื้นที่ที่ศึกษา.....	25
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29
2.6 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	35
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	37
3.2 เทคนิคและวิธีการสุ่มตัวอย่าง.....	37
3.3 เครื่องมือวิจัย.....	39
3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	40
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผล.....	42
3.7 การวัดค่าตัวแปร.....	43
3.8 สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	44
3.9 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง.....	45
4.2 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิปรายนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วน ตำบลดงเมืองแอม อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดขอนแก่น.....	47
4.3 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิปรายนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วน ตำบลดงเมืองแอม อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามข้อมูล ทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	53
4.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิปรายนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วน ตำบลดงเมืองแอม อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดขอนแก่น.....	60
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	61
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	61
5.2 อภิปรายผล.....	65
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	67
บรรณานุกรม.....	69
ภาคผนวก.....	72
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	73
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	75
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	79
ภาคผนวก ง แบบสอบถามที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	82
ภาคผนวก จ ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม และการคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ.....	89
ประวัติผู้วิจัย.....	97

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	จำนวนประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม.....	27
3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชาชนจำแนกตามหมู่บ้าน.....	39
4.1.1	จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ.....	45
4.1.2	จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ.....	46
4.1.3	จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ.....	46
4.2.1	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิยธรรม 7 ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น.....	47
4.2.2	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิยธรรม 7 ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น ด้านการหมั้นประชุมเนื่องินิตย์.....	48
4.2.3	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิยธรรม 7 ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น ด้านการพร้อมเพรียงกัน ประชุมพร้อมเพรียงกันทำกิจกรรม.....	48
4.2.4	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิยธรรม 7 ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น ด้านการไม่ตั้งข้อบัญญัติกฎระเบียบ ที่ขัดต่อวิถีของชุมชน.....	49
4.2.5	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิยธรรม 7 ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น ด้านการปฏิบัติเคารพนับถือ และให้เกียรติซึ่งกันและกัน.....	50
4.2.6	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิยธรรม 7 ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น ด้านการให้เกียรติและคุ้มครองสิทธิสตรี.....	51

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.2.7 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น ด้านการให้ความเคารพและให้การส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่น.....	52
4.2.8 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น ด้านการดูแลเอาใจใส่และต้อนรับผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติดกลับสู่ชุมชน.....	53
4.3.1 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ.....	54
4.3.2 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามอายุ.....	55
4.3.3 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามอายุโดยแยกเป็นรายด้าน.....	56
4.3.4 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามกลุ่มอาชีพ.....	57
4.3.5 แสดงค่าเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวางจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามอาชีพ.....	57

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.3.6 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ค่าเฉลี่ย การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น ด้านการปฏิบัติเคารพนับถือและให้เกียรติซึ่งกันและกัน จำแนกตามอาชีพ.....	58
4.3.7 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ค่าเฉลี่ย การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น ด้านการดูแลเอาใจใส่และต้อนรับผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติดกลับสู่ชุมชน จำแนกตามกลุ่มอาชีพ.....	59
4.4.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น.....	60

สารบัญแผนภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	36

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในศตวรรษที่ 21 การใช้ยาเสพติดทั่วโลกเพิ่มสูงขึ้นทั้งในเชิงจำนวนและสัดส่วนของประชากรโลกที่ใช้ยาเสพติด จากที่มี การประมาณว่า มีผู้ใช้ 210 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 4.8 ของประชากรโลกที่มีอายุระหว่าง 15 - 64 ปี ในปี ค.ศ. 2009 เพิ่มขึ้นเป็น 269 ล้านคน หรือร้อยละ 5.3 ของประชากร ในปี ค.ศ. 2018 ในห้วงกว่า 2 ทศวรรษที่ผ่านมา การใช้ยาเสพติดในประเทศกำลังพัฒนาเพิ่มสูงขึ้นกว่าประเทศพัฒนาแล้ว อย่างรวดเร็ว ซึ่งส่วนหนึ่งสะท้อนถึงจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นแตกต่างกันในห้วงเวลาเดียวกัน โดยในประเทศที่กำลังพัฒนานั้น ประชากรเด็กมีจำนวนเพิ่มขึ้นในอัตราที่รวดเร็วกว่า ในปี ค.ศ. 2000 - 2018 วัยรุ่น และวัยรุ่นสาวซึ่งถือเป็นกลุ่มผู้ใช้ยาเสพติดที่มีสัดส่วนมากที่สุด มีการเติบโตร้อยละ 16 ในประเทศกำลังพัฒนา และลดลงร้อยละ 10 ในประเทศพัฒนาแล้ว ความเป็นเมือง (Urbanization) กำลังเป็นปัจจัยในตลาดยาเสพติดปัจจุบันและในอนาคต การใช้ยาเสพติดในเขตเมืองสูงกว่าในเขตชนบท ทั้งในประเทศพัฒนาแล้วและกำลังพัฒนา ซึ่งการใช้ยาเสพติดที่เพิ่มขึ้นในภาพรวมนั้น ส่วนหนึ่งสามารถอธิบายได้จากการเคลื่อนย้ายเข้าเมืองของประชากรจากชนบท โดยในปัจจุบันประชากรโลกมากกว่าครึ่งหนึ่งอาศัยอยู่ในเมือง เมื่อเทียบกับปี ค.ศ. 1960 ความเป็นเมืองอาจเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ตลาดยาเสพติดเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนาซึ่งแนวโน้มความเป็นเมืองมีความโดดเด่นมากกว่าความมั่งคั่งที่เพิ่มขึ้นเชื่อมโยงกับการใช้ยาเสพติดที่เพิ่มขึ้น แต่คนจนที่สุดต้องทนทุกข์กับภาระหนักที่สุดจากความผิดปกติจากภาพรวมทั่วโลกในประเทศพัฒนาแล้วมียาเสพติดแพร่ระบาดมากกว่าประเทศกำลังพัฒนา มีความเชื่อมโยงอย่างแนบแน่นกับบางส่วนของโลกที่มีความมั่งคั่งกว่า ยิ่งไปกว่านั้น พบว่าภาคส่วนของสังคมที่มั่งคั่งกว่าในหลายประเทศมีการใช้ยาเสพติดที่แพร่หลายกว่า อย่างไรก็ตามการใช้ยาเสพติดที่นำไปสู่ความผิดปกติจะพบได้แพร่หลายกว่าในคนที่มีความสถานะทางเศรษฐกิจสังคมต่ำกว่า โดยข้อมูลจากไม่กี่ประเทศ แสดงถึงความเชื่อมโยงระหว่างรูปแบบการใช้ยาเสพติดที่เป็นอันตรายและความผิดปกติและรายได้ที่ต่ำซึ่งดูเหมือนว่ารูปแบบดังกล่าวจะพบได้น้อยกว่าในภาคส่วนของสังคมที่มีความมั่งคั่งกว่า (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 2563)

ประเทศไทยประสบกับปัญหายาเสพติดทั้งในด้านการเป็นพื้นที่ผลิต การเป็นพื้นที่การค้า การเป็นพื้นที่แพร่ระบาด และการเป็นทางผ่านยาเสพติด โดยมีตัวยาหลักที่ประสบปัญหาคือ ผีนเฮโรอีน กัญชา ยาบ้า สารระเหย โคเคน และสารเสพติดประเภทวัตถุออกฤทธิ์บางชนิด เนื่องจากประเทศไทยมีส่วนที่ติดกับพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ ซึ่งเป็นแหล่งผลิตยาเสพติดที่สำคัญของโลกแห่งหนึ่ง จึงทำให้ไทยมีส่วนในการผลิตยาเสพติดประเภทฝิ่น และเฮโรอีน ซึ่งผลิตมากในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ นอกจากนั้นแล้ว ในปัจจุบันยังมีการผลิตยาบ้าในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำด้วย ยาเสพติดที่มีการผลิตในประเทศไทยอีกชนิดหนึ่ง คือ กัญชาซึ่งมีมากในภาคอีสาน อย่างไรก็ตามสำหรับการเป็นแหล่งผลิตของประเทศไทยนั้น ในปัจจุบันได้ลดปริมาณลงอย่างมาก โดยเฉพาะฝิ่น

เฮโรอีน และกัญชาจนอยู่ในระดับที่สามารถควบคุมได้ ในส่วนของการผลิตยาบ้าได้มีการย้ายแหล่งผลิตไปอยู่ในประเทศเพื่อนบ้านเป็นส่วนใหญ่ ยาเสพติดที่แพร่ระบาดในประเทศไทย ประกอบด้วย ผิ่น เฮโรอีน กัญชา ยาบ้า สารระเหย โคเคน ยาอี และวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทบางชนิด เช่น จำพวก ยานอนหลับ อย่างไรก็ตามการแพร่ระบาดแล้ว ตัวยาหลักคือ ผิ่น เฮโรอีน กัญชา ยาบ้า สารระเหย โคเคน ยาเค ผิ่นและเฮโรอีน เคยเป็นยาเสพติดที่แพร่ระบาดรุนแรงในอดีต แต่ปัจจุบันลดระดับลง ผิ่นคงมีแพร่ระบาดเฉพาะกลุ่มชาวเขา เฮโรอีนแพร่ระบาดในกลุ่มเสพเดิม ตัวยาที่แพร่ระบาดมาก และมีปัญหาในระดับรุนแรง คือ ยาบ้า ซึ่งแพร่กระจายเป็นวงกว้างโดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน นักเรียน นักศึกษา สำหรับโคเคน และยาเค การแพร่ระบาดจำกัดอยู่เฉพาะกลุ่มเยาวชน ผู้ใช้ในสถานบันเทิง และกลุ่มวัยรุ่นที่ฐานะดี ส่วนสารระเหย จะแพร่ระบาดในกลุ่มเด็กนอกสถานศึกษา ส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC) 2563)

ตำบลดงเมืองแอม อำเภอลำสนกวาง จังหวัดขอนแก่น เป็นหนึ่งในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหายาเสพติดในพื้นที่ซึ่งเป็นปัญหาที่รุนแรง ถึงแม้ว่าเจ้าหน้าที่รัฐจะได้ออกกวาดล้าง ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่อย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ปัญหายาเสพติดในพื้นที่ก็มีได้เบาบางลงตามเป้าหมายที่หวัง ซึ่งปัญหายาเสพติดส่วนใหญ่เกิดในกลุ่มเยาวชนนอกระบบการศึกษา มีแนวโน้มจะมีความเสี่ยงสูงต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมากกว่ากลุ่มที่อยู่ในระบบการศึกษา นอกจากนั้นยังมีกลุ่มผู้ใช้แรงงานภาคการเกษตรที่พึ่งพาสารเสพติดในการทำงาน ซึ่งการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อย่างยั่งยืนต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ (ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอลำสนกวาง, 2565) ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชน จึงมีความจำเป็นที่ต้องให้ความสำคัญ เพื่อนำข้อมูลปัญหาวิเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การกำหนดจุดหมายในการจัดทำแผนดำเนินการ กำหนดภารกิจ และแนวทางดำเนินการเพื่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะสามารถนำข้อมูลมากำหนดแผนการปฏิบัติ ให้สอดคล้องกับความต้องการร่วมกันของพื้นที่ นอกจากนี้จะทำให้ทราบปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่แล้ว ยังเป็นการบริหารจัดการแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างยั่งยืน

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาว่าประชาชนในเขตการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอลำสนกวาง มีส่วนร่วมต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด อำเภอลำสนกวางมากน้อยเพียงไร และความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ตำบลดงเมืองแอม อำเภอลำสนกวาง มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มากน้อยขนาดไหน เพราะผู้ศึกษาเคยมีประสบการณ์เป็นปลัดอำเภอฟายความมั่นคง สังกัดที่ทำการปกครองอำเภอลำสนกวาง และมีหน้าที่ป้องกัน และปราบปราม ยาเสพติดในพื้นที่อำเภอลำสนกวาง และมีโอกาสได้สัมผัสกับปัญหายาเสพติดในพื้นที่ตำบลดงเมืองแอม อำเภอลำสนกวาง จังหวัดขอนแก่น ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชนโดยที่จะทำการประยุกต์เข้ากับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ หลักอปริหานิยธรรม 7 ที่พระพุทธเจ้าตรัสแสดงแก่เจ้าวัชชีทั้งหลายผู้ปกครองรัฐโดยระบอบสามัคคี เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการทำงานการมีส่วนร่วมและสามัคคีรักใคร่กันระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชน ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาเพื่อนำไปใช้ปรับปรุงการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอปริหานิยธรรม 7 ในการป้องกันและ

แก้ไขปัญหายาเสพติด ในขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น เพื่อนำหลักผลการศึกษาวิจัยนี้ไปต่อยอดเป็นฐานข้อมูลในการศึกษาวิจัยในแนวทางเดียวกัน และใช้เป็นหลักในการศึกษาให้เกิดประโยชน์ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด ในพื้นที่อำเภอเขาสวนกวางต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอมอำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น

1.2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอมอำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตาม เพศ อายุ และอาชีพ

1.2.3 เพื่อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอมอำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1.3.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับมาก

1.3.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตาม เพศ อายุ และอาชีพ มีความแตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น โดยมีการกำหนดขอบเขตขั้นตอนในการศึกษาด้านเนื้อหา ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาในระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอมอำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่นโดยเก็บข้อมูลและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารในส่วนที่เกี่ยวข้อง เอกสารรายงานการวิจัย ซึ่งอาจมีผู้ศึกษาวิจัยกรณีที่คล้ายคลึงกันบางส่วนพอสมควร ก่อนนำมาเป็นข้อมูลในการออกแบบสอบถามประชาชนในพื้นที่ตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง ตามทัศนคติ และความเป็นจริงในการมีส่วนร่วมของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.4.2 ขอบเขตประชากร

ประชาชนในอาศัยอยู่ในพื้นที่ ในตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 15 หมู่บ้าน ประชากร 7,305 คน (ข้อมูลสถิติประชากร กรมการปกครอง จากทะเบียนบ้าน เขตพื้นที่ตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น ตรวจสอบข้อมูลเดือนธันวาคม 2565) และคัดเลือกเฉพาะบุคคลที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ซึ่งสามารถทำการเลือกตั้งได้ตามที่กฎหมายกำหนด

1.4.3 ขอบเขตพื้นที่

พื้นที่ในเขตบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 15 หมู่บ้าน

1.4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการทวิวิจัยเรื่องนี้จะทำการศึกษาดังแต่เดือน กันยายน 2565 ถึงเดือน มีนาคม 2566 ระยะเวลา 6 เดือน

1.5 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.5.1 นำข้อมูลจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น มาเป็นฐานข้อมูลในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอมต่อไป

1.5.2 สามารถวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเสพติดของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น และนำมาเป็นฐานข้อมูลในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอมต่อไป

1.5.3 ผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาเสพติดเพื่อให้พัฒนาได้ดีขึ้นในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของชุมชนให้มีศักยภาพยิ่ง ๆ ขึ้นไป อันนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างถูกต้อง และเกิดประโยชน์สูงสุดอย่างยั่งยืน

1.5.4 ผลของการวิจัยที่ได้จากการศึกษาสามารถนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดทิศทางการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะที่สำคัญไว้ ดังต่อไปนี้

1.6.1 การมีส่วนร่วม หมายถึง คือการเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยความสมัครใจ ในลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างในกลุ่มบุคคล เพื่อร่วมคิดร่วมทำ การร่วมกันค้นหาปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การระดมทรัพยากร การบริหารจัดการเพื่อให้มีการบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน

1.6.2 หลักการบริหารนิยธรรม 7 หมายถึง ธรรมอันเป็นที่ตั้งแห่งความไม่เสื่อม เป็นไปเพื่อความเจริญอย่างเดียว เพื่อให้เกิดคุณประโยชน์ และเกิดความสามัคคีในสังคม จะมีแต่ความเจริญ มีความสามัคคี เป็นปึกแผ่นแน่นหนา 7 ประการ คือ

- 1) หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ คือ การมีส่วนร่วมด้านการหมั่นประชุมเนื่องนิตย์
- 2) พร้อมเพรียงกันประชุม คือ พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจกรรม
- 3) ไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติไว้ คือ ไม่ตั้งข้อบัญญัติ กฎระเบียบที่ขัดต่อวิถีของชุมชน
- 4) ท่านเหล่าใดเป็นผู้ใหญ่ เคารพนับถือท่านเหล่านั้น เห็นถ้อยคำของท่านว่าเป็นสิ่งอันควรรับฟัง คือ มีการปฏิบัติเคารพนับถือและให้เกียรติซึ่งกันและกัน
- 5) บรรดากุลสตรีกุกุมารีทั้งหลาย ให้อยู่ดีโดยมิถูกข่มเหง หรืออวดคร่ำครวญใจ คือ การให้เกียรติ และคุ้มครองสิทธิสตรี
- 6) เคารพสักการบูชาเจดีย์ คือ ให้ความเคารพและให้การส่งเสริมศิลปะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น
- 7) จัดให้ความอารักขา คุ้มครอง ป้องกัน อันชอบธรรม แก่พระอรหันต์ทั้งหลาย คือ การดูแลเอาใจใส่และต้อนรับผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติดกลับสู่ชุมชน

1.6.3 การป้องกันปัญหาเสพติด หมายถึง การให้องค์ความรู้และข้อมูลต่าง ๆ ในเรื่องของพิษภัยของยาเสพติด อย่างถูกต้องด้วยวิธีต่าง ๆ ไปสู่ประชาชนและสังคม และปรับปรุงสภาพแวดล้อมในพื้นที่ที่มีความเสี่ยง หรือส่วนผลักดันให้คนไปใช้ยาเสพติดควบคู่กันไปด้วย ตลอดจนการเฝ้าระวังโดยใช้การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน

1.6.4 การแก้ไขปัญหาเสพติด หมายถึง การดำเนินการในกระบวนการฟื้นฟูผู้ใช้สารเสพติด เช่นการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด รวมทั้งการช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดรักษาให้สามารถประกอบอาชีพ และมีคุณภาพชีวิตที่มีคุณภาพอย่างมั่นคงและยั่งยืนอยู่ในครอบครัวและชุมชนได้อย่างปกติสุข

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น มีแนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนเอกสารต่าง ๆ ซึ่งได้นำมาใช้เป็นแนวทางการศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการแนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อต่อไปนี้

- 2.1 ทฤษฎีและแนวความคิดการมีส่วนร่วม
 - 2.1.1 ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน
 - 2.1.2 รูปแบบและขั้นตอนของการมีส่วนร่วม
- 2.2 หลักอภิธานิธรรม 7
 - 2.2.1 ความหมายของหลักอภิธานิธรรม 7
 - 2.2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับหลักอภิธานิธรรม 7
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
 - 2.3.1 ความหมายของยาเสพติด
 - 2.3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันปัญหายาเสพติด
 - 2.3.3 แนวคิดเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด
 - 2.3.4 กระบวนการและการนำไปใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
- 2.4 บริบทของพื้นที่ที่ศึกษา
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 กรอบแนวความคิดการวิจัย

2.1 ทฤษฎีการและแนวความคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วม ได้มีนักวิชาการหลายท่านที่มีความรู้ ความสามารถ และทำวิจัย แต่งตำราเกี่ยวกับเรื่องนี้มานาน ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม รายละเอียด ดังนี้

สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กองวิชาการและแผนงาน กรมการปกครอง ได้ให้นิยามการเข้าไปมีส่วนร่วมในทางสังคมว่า “เป็นการเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยความสมัครใจ ในลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่อกลุ่มคน ระหว่างกลุ่มต่อกลุ่มอาจเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้” การมีส่วนร่วมนั้นเกี่ยวข้องกับด้านจิตใจและอารมณ์ (Mental and Emotional Involvement) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม (Group Situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการให้บรรลุจุดหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งทำให้เกิดความรู้สึก ร่วมกับรับผิดชอบกับกลุ่มด้วยและการให้ประชาชนมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการตัดสินใจในการดำเนินการ ปฏิบัติการและผลประโยชน์ของการพัฒนานั้น ๆ นอกจากนี้การมีส่วนร่วมในการพัฒนานั้นเป็นการ

กระตุ้นให้ประชาชนตระหนักถึงสถานการณ์ของเขาก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการกำหนดและการดำเนินการประชาชน (สถาบันดำรงราชานุภาพ, 2539)

Rogers and Shoemaker (1971) พลังในการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในอำนาจอย่างกว้างขวางและการตัดสินใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงโดยมีการปรึกษากับพวกที่ได้รับความกระทบ กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับตัวแปร

1. ความรู้เกี่ยวกับความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลง
2. การชักจูงและการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจ
3. การตัดสินใจที่จะยอมรับหรือปฏิเสธอันมีผลจากการประเมิน
4. การสื่อสารเกี่ยวกับการตัดสินใจ
5. การกระทำตามการตัดสินใจ

อาภรณ์พันธ์ จันทร์สว่าง (2522) ได้อธิบายการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นผลมาจากความเห็นพ้องต้องกันนั้นจะต้องมีมากพอจนเกิดความริเริ่มโครงการเพื่อการนั้น ๆ คนเราสามารถรวมกันได้ โดยผ่านองค์กร ดังนั้น องค์กรจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงได้

ปรัชญา เวสารัชช์(2528) ขยายความหมายของการมีส่วนร่วมว่า ต้องครอบคลุมในประเด็นดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นครอบคลุมถึง การสร้างโอกาสที่เอื้อหรือเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนและสังคมร่วมกิจกรรมนำไปสู่การพัฒนาและทำให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเท่าเทียมกัน

2. การมีส่วนร่วมของประชาชน สะท้อนการเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยความสมัครใจเป็นประชาธิปไตยในการตัดสินใจเพื่อกำหนดนโยบายการวางแผนและการดำเนินโครงการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการพิจารณา ในมิติดังกล่าว การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นการเชื่อมระหว่างส่วนที่ประชาชนลงทุน (แรงงานและทรัพยากร) เพื่อการพัฒนา กับประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุน

3. ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน อาจแตกต่างกันตามสภาพโครงสร้างการบริหารนโยบายและลักษณะเศรษฐกิจของประชาชนการมีส่วนร่วมของประชาชนมิได้เป็นเพียงเทคนิควิธีการ แต่เป็นปัจจัยที่สำคัญในการประกันให้เกิดการพัฒนาที่มุ่งประโยชน์ที่ได้จากการลงทุน

โดยสรุปปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม ได้แก่

- 1) ปัจจัยด้านบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ต่าง ๆ
- 2) ปัจจัยด้านชุมชน ได้แก่ชุมชนให้การสนับสนุนและเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม เลือกให้เป็นตัวแทน ชุมชนมีความสามัคคี และมีกลุ่มต่าง ๆ ที่สนับสนุนผลักดันการมีส่วนร่วม
- 3) ปัจจัยด้านองค์การ ได้แก่ บรรยากาศขององค์กร การติดต่อสื่อสาร กฎระเบียบ การเอาใจใส่กระตือรือร้นในการแก้ปัญหา มีประชาธิปไตยประชาคม
- 4) ปัจจัยด้านทัศนคติ ได้แก่ เจตคติต่อการมีส่วนร่วม และแรงจูงใจในการทำงาน

สายสุนีย์ ปวุฒินันท์ (2541) การมีส่วนร่วมหมายถึงการที่ปัจเจกบุคคลที่ดี กลุ่มคนหรือองค์กรประชาชนได้อาสาเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินโครงการ การแบ่งปันผลประโยชน์และ

การประเมินผลโครงการพัฒนาด้วยความสมัครใจ โดยปราศจากข้อกำหนดที่มาจากบุคคลภายนอก และเป็นไปเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของสมาชิกในชุมชน รวมทั้งมีอำนาจอิสระในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการพัฒนาให้กับสมาชิกด้วยความพึงพอใจและผู้เข้ามามีส่วนร่วมมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการด้วย

โกวิท พวงงาม (2541) การมีส่วนร่วม หมายถึงกระบวนการของกลุ่มองค์กรชุมชน มีการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมลงมือปฏิบัติ โดยมีความเข้าใจปัญหาของตนและตระหนักถึงสิทธิ์ของตนที่มีต่อสิ่งนั้น ซึ่งความรู้สึกเหล่านั้นจะเกิดขึ้นได้ด้วยการที่บุคคลได้รับข้อมูลใหม่ที่ช่วยเพิ่มอำนาจความคิด และโอกาสได้ร่วมวิเคราะห์ และตัดสินใจกำหนดเป้าหมายในกิจกรรมเหล่านั้น

ชาญวิทย์ โพธิ์เจริญ (2550) ได้ให้ความหมายและหลักการสำคัญเกี่ยวกับนโยบายการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนา หมายถึงกระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริม ชักนำและสร้างโอกาสให้ประชาชนทั้งส่วนบุคคล กลุ่มชน ชมรมสมาคม มูลนิธิและองค์การ อาสาสมัครให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องรวมกัน

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2536) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ประชาชนอาจเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ โดยการเข้ามามีส่วนร่วม การคิดการตัดสินใจการวางแผนการลงมือปฏิบัติหรือการเข้ามามีส่วนร่วมการ กำหนดปัญหาการวางแผน การดำเนินงานการประเมินผลการบำรุงรักษา

ธีระ แก้วกล้า (2548) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วม หมายถึง ความร่วมมือการมีส่วนร่วมในบางสิ่งบางอย่าง รวมถึงความรับผิดชอบด้วย

2. การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมในการปะทะสังสรรค์ ทางสังคมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล

3. การมีส่วนร่วม หมายถึง ผลจากการเห็นพ้องต้องกัน ในเรื่องความต้องการและทิศทางของการเปลี่ยนแปลง ความเห็นพ้องต้องกันนี้จะต้องมีมากพอจนเกิดการริเริ่มโครงการปฏิบัติการและเหตุผลเบื้องต้นที่ทุกคนต้องตระหนักถึง ปฏิบัติการหรือการกระทำที่ทำในนามกลุ่มจะต้องกระทำผ่านองค์การ องค์การจึงเป็นตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่ต้องการได้

จิตรา นาคี (2555) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการซึ่งประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องในขั้นตอนต่าง ๆ ของกิจกรรมของส่วนรวม ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาชนบท โดยในการเข้ามาเกี่ยวข้องนี้ ผู้เข้าร่วมได้ใช้ความพยายาม และเสียสละทรัพยากรบางอย่าง เช่น ความคิดเห็น วัตถุ แรงกายและเวลา เป็นต้น

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง(2526) ได้แบ่งขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 4 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมในการค้นหาและหาสาเหตุของปัญหาที่เป็นอยู่ว่ามีอะไรเดือดร้อนบ้างและมีสาเหตุมาจากอะไรบ้าง

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนนับตั้งแต่วิเคราะห์หาสาเหตุ การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา พิจารณาทางเลือกและแนวทางการแก้ไขปัญหา

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน

3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้

4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงานความสำเร็จเป็นระยะ ๆ แล้วดำเนินการแก้ไข มนตรี พงษ์ธานี(2549) ได้อธิบายเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า การมีส่วนร่วม (participation) เป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกันในเรื่องของความต้องการและทิศทางของการเปลี่ยนแปลงและความเห็นพ้องต้องกัน จะต้องมีการจัดกิจกรรมริเริ่มโครงการเพื่อการปฏิบัติ กล่าวคือ จะต้องเป็นความเห็นพ้องต้องกันจะต้องมีการริเริ่มโครงการเพื่อการปฏิบัติ การกระทำทั้งหมดที่ทำ โดยกลุ่มหรือทำในนามกลุ่มนั้น กระทำผ่านองค์กร (organization) ดังนั้น องค์กรจะต้องเป็น เสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงได้

ติน ปรัชญพฤทธิ์(2539) ได้กล่าวถึงทฤษฎีเรื่องมีส่วนร่วมหรือภาวะผู้ตามนี้ ได้รับความสนใจจากนักวิชาการส่วนใหญ่อย่างมาก เนื่องจากนักวิชาการคิดว่า หากองค์กรมีภาวะผู้นำที่ดีก็พลอยมี ภาวะผู้ตามไปด้วย เป็นการมองค่อนข้างแคบเพราะนอกจากจะมองปรากฏการณ์เพียงด้านเดียว การที่นักวิชาการให้ความสำคัญแก่การมีส่วนร่วมหรือภาวะผู้ตามน้อยนั้น พอสรุปสาเหตุดังนี้

1. นักวิชาการบางคนอาจจะไม่แน่ใจว่าองค์กร มีความจำเป็นมากน้อยเพียงใด ที่จะต้องให้ผู้ ตามเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2. ผู้คนยังไม่แน่ใจว่าวัตถุประสงค์ของการยอมให้ผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วม คืออะไรแน่

3. หากผู้นายอมให้ผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วมแล้ว ผู้ตามควรจะเข้าไปมีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใด และลักษณะของการเข้าไปมีส่วนร่วมเช่นนั้น สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและ ผู้ตามอย่างไรบ้าง จากสาเหตุปัญหาการมีส่วนร่วมข้างต้น ย่อมแสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมเป็นดาบ สองคม คือมีทั้งข้อดีข้อเสีย การมีส่วนร่วมมิใช่จะนำไปสู่การตัดสินใจที่ดีเสมอไปและถึงแม้ผู้นายอมให้ ผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วม แต่ผู้นำก็ต้องเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการตัดสินใจนั้น ๆ

บุญเลื่อน วงศ์หาญ (2550) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วม คือ กลุ่มของประชาชนเป้าหมาย ที่ได้มีโอกาสร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมกันทำทุกอย่างอย่างเสมอภาค ด้วยความสมัครใจ และเห็นพ้องต้องกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างเป็นอิสระ

ปาริชาติ วลัยเสถียร (2543) ได้ให้ความหมาย การมีส่วนร่วม ไว้ว่า การให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในกระบวนการพัฒนาในลักษณะ การติดตามและประเมินผล

2.1.1 ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของ มีรายละเอียดดังนี้

1. ทำให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การมีส่วนร่วมกันทำกิจกรรม ทำให้แต่ละฝ่ายไปเรียนรู้ซึ่งกัน และกัน จนไปสู่การยอมรับความแตกต่างในรูปร่าง นิสัย ค่านิยมต่าง ๆ อันเป็นรากฐานสำคัญของ ประชาธิปไตย

2. ทำให้งานที่ยากบางอย่างสำเร็จขึ้นมาได้ งานหลายอย่างหากทำผู้เดียวหรือทำน้อยคนอาจ ไม่สำเร็จ ต้องให้ผู้มาร่วมงานหลายคนจึงจะสำเร็จ เช่น การสร้างบ้าน การสร้างเจดีย์ สร้างสิ่งมหัศจรรย์ ของโลก เช่น ทัชมาฮัล กำแพงเมืองจีน หรืองานบางอย่างต้องการความร่วมมือโดยตลอดเช่น การลด ปริมาณขยะ จึงต้องให้คนทั้งชุมชนเห็นด้วยและร่วมกันปฏิบัติ

3. ทำให้บุคคลคิดช่วยตนเอง เพราะถ้ารัฐเป็นฝ่ายทำก็อาจจะรอความช่วยเหลือ หากมาร่วม กันพิจารณาอาจทำบางสิ่งบางอย่างได้เอง และจะร่วมดูแลรักษาสิ่งนั้นมากขึ้น

4. ทำให้ความช่วยเหลือนั้นตรงกับที่ต้องการ โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในชั้นการระบุประเด็นปัญหาและความต้องการ จึงไม่เกิดปัญหาที่สร้างไว้เพื่อใช้แล้วไม่ใช้ให้เกิดประโยชน์ซึ่งทำแล้วไม่มีผู้ใช้ก็เสียประโยชน์ไป

5. ทำให้ประหยัดทรัพยากรลงได้ เพราะการช่วยตรงกับความต้องการที่จะทำและยังอาจมีแรงงานจากการมีส่วนร่วมมาช่วยได้

6. ทำให้รู้สึกเป็นเจ้าของ การมาร่วมคิดร่วมทำ จะทำให้รู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ และมีความภาคภูมิใจในสิ่งที่ตนทำขึ้นมา สิ่งที่ได้ร่วมกันทำขึ้นมาจึงอยู่คงทน

7. เพิ่มทางเลือกที่ดีเพื่อการตัดสินใจ การได้รับรู้ในโครงการอย่างละเอียด ทำให้ช่วยกันหาทางเลือก (ทางออก) หลายทางที่สมบูรณ์และเหมาะสมที่สุด ทำให้เกิดผลเสียหาย น้อยลงหรือเกิดผลดีมากกว่าการไม่ให้เข้ามามีส่วนร่วม

8. เกิดการสร้างฉันทามติ หรือการเห็นพ้องต้องกันขึ้นมาได้

9. ทำให้ชุมชนเข้มแข็งหรือสังคมเข้มแข็งเพราะชุมชนที่เข้มแข็งควรต้องมีส่วนร่วมกันตัดสินใจร่วมดูแลปกครองพิทักษ์ผลประโยชน์ของชุมชนหรือสังคมนั่นเอง โดยการมีส่วนร่วมคิดร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมเสมอ ๆ

10. ทำให้บุคคลที่ยอมรับยากยอมรับโครงการนั้นได้

11. ทำให้การดำเนินงานของชุมชนนั้นโปร่งใส

2.1.2 รูปแบบและขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมองค์การอนามัยโลก (WHO, 1999 อ้างถึงใน จิตรา นาดี, 2555: 11) ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมไว้ 4 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผน (planning) ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา จัดลำดับความสำคัญ ตั้งเป้าหมายกำหนดการใช้ทรัพยากร กำหนดวิธีการติดตามและประเมินผลและประการสำคัญ คือ ตัดสินใจด้วย

2. การดำเนินกิจกรรม (implementation) ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการและบริหารทรัพยากรมีความรับผิดชอบในการจัดสรร ควบคุมทางการเงินและการบริหาร

3. การใช้ประโยชน์ (utilization) มีความสามารถในการนำกิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์

4. การได้รับผลประโยชน์ (obtaining benefits) จากกลุ่มชุมชนในพื้นที่เท่ากันซึ่งอาจเป็นผลประโยชน์ส่วนตัว สังคม วัตถุก็ได้

ธีระ แก้วกล้า (2548) กล่าวถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วมไว้ 4 ขั้นตอน ขั้นตอนแรก ร่วมในการค้นหาสาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ไขปัญหา ขั้นตอนที่สอง ร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา ขั้นตอนที่สาม ร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน ขั้นตอนที่สี่ ร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

จิตรา นาดี(2555) ได้แบ่งลักษณะและขั้นตอนของการมีส่วนร่วมได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมโดยการคิดวางแผน เช่น การศึกษาปัญหา วิเคราะห์ปัญหาการจัดทำโครงการ เป็นต้น

2. การมีส่วนร่วมโดยการดำเนินงาน เช่น การอบรมให้ความรู้ การประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรม เป็นต้น

ขั้นตอนที่ประชาชนควรมีส่วนร่วมไว้ 4 ขั้นตอน ด้วยกัน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานกิจกรรม
3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนลงแรงและปฏิบัติงาน
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ (2544) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางส่งเสริมการเกษตร คือ การมีส่วนร่วมที่เน้นการมีส่วนร่วมของกลุ่ม บุคคลต่าง ๆ ทางส่งเสริมการเกษตร มีประเด็นสำคัญที่เหมือนกันและแตกต่างกันหลายประการ

1. เป็นการกระจายอำนาจในการตัดสินใจ ในงานส่งเสริมการเกษตร ได้มีโอกาสร่วมคิดตัดสินใจ เลือกแนวทางในการพัฒนา ซึ่งมีผลทำให้เกิดการสร้างพลังอำนาจ (Empowerment)

2. เป็นการที่กลุ่มบุคคลต่าง ๆ ในงานส่งเสริมการเกษตร ได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการทำกิจกรรม (Activity involvement) ในขั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการพัฒนา ตลอดจนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของและรับผิดชอบผลที่เกิดขึ้นจากการพัฒนา

3. เป็นการทำให้เกิดความเสมอภาคหรือความเท่าเทียม โดยทำให้กลุ่มบุคคลต่าง ๆ เหล่านี้ทุกคนมีส่วนในการคิดค้นหาปัญหาของตนเองและชุมชน หาทางแก้ไขปัญหาในฐานะที่เท่าเทียมกัน มีความเสมอภาคในการร่วมรับผลประโยชน์และรับผลที่เกิดขึ้น

4. เป็นการที่กลุ่มบุคคลต่าง ๆ ในงานส่งเสริมการเกษตร ได้มีโอกาสพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการคิดริเริ่ม การจัดการ การควบคุม การใช้ และการกระจายทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในชุมชน ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตทางเศรษฐกิจและสังคม

5. เป็นการที่กลุ่มบุคคลเป้าหมายในงานส่งเสริมการเกษตร จัดสรรผลประโยชน์ และรับสภาพผลเสียที่เกิดขึ้น โดยถือว่าเป้าหมายนั้นเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการดำเนินการพัฒนาโดยสรุปแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมที่สำคัญ ประกอบด้วย ความหมายของการมีส่วนร่วม การจำแนกประเภทของการมีส่วนร่วมโดยในการวิจัยครั้งนี้ได้นำแนวคิดต่าง ๆ มากำหนดประเด็นศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านตามบทบาทหน้าที่

Cohen and Uphoff (1977) การมีส่วนร่วมโดยทั่วไปในขั้นตอนการตัดสินใจไม่ได้หมายความว่า จะเป็นการตัดสินใจได้เพียงอย่างเดียว ยังใช้ตัดสินใจควบคู่ไปกับขั้นตอนการปฏิบัติการด้วยการตัดสินใจยังเกี่ยวข้องกับประชาชนในเรื่องผลประโยชน์ และการประเมินผลในกิจกรรมการพัฒนาด้วย จะเห็นว่าการตัดสินใจนั้นเกี่ยวข้องเกือบโดยตรงกับการปฏิบัติแต่ก็เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์และการประเมินผลด้วย โดยที่ผลประโยชน์นั้นเป็นผลมาจากขั้นตอนการตัดสินใจแล้วทั้งสิ้น นอกจากนี้ก็ยังมีผลสะท้อนกลับจากการประเมินผล และการปฏิบัติการกลับไปสู่การตัดสินใจอีกด้วย ได้เสนอขั้นตอนของการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ เป็นการมีส่วนร่วมที่เป็นการแสดงออกด้านความคิดเกี่ยวกับการจัดระบบ หรือ กำหนดระบบของโครงการเป็น การประเมินปัญหาหรือทางเลือกที่สามารถเป็น ไปได้ที่จะนำไปปฏิบัติเพื่อพัฒนา โดยการประเมินสภาพที่เป็นอยู่และสาเหตุของปัญหา ซึ่งขั้นตอนนี้แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1.1 การมีส่วนร่วมในขั้นต้น (Initial decision) เป็นการค้นคว้าความต้องการที่แท้จริงของวิธีการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมของโครงการ

1.2 การมีส่วนร่วมขั้นเตรียมการ (Ongoing decision) เป็นการหาโอกาสหรือช่องทางในการแก้ปัญหา รวมทั้งลำดับความสำคัญของโครงการที่จะต้องดำเนินการ

1.3 การมีส่วนร่วมในขั้นตัดสินใจปฏิบัติการ (Operation decision) เป็นการหาบุคลากรเข้ามาปฏิบัติการ ได้แก่ อาสาสมัคร ผู้ประสานงานเพื่อที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยการเป็นสมาชิกร่วมดำเนินการ การคัดเลือกผู้นำและการสร้างพลังอำนาจให้แก่องค์กรสรุปร่วมมีส่วนร่วมตัดสินใจ คือ การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจทั้งในเรื่องของการหาวิธีการแก้ไขปัญหา และการดำเนินกิจกรรมการแก้ไขปัญหา

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ เป็นการดำเนินงานตามโครงการและแผนงาน และเป็นการก่อให้เกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของกิจการและผลที่ปรากฏ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ

2.1 การมีส่วนร่วมในการสละทรัพยากร (Resource contribution) ได้แก่ การมีส่วนร่วมสละแรงกาย การสละเงิน การให้วัสดุอุปกรณ์และการให้คำแนะนำ ซึ่งทรัพยากรเหล่านี้จะช่วยให้ด้วยความเต็มใจ

2.2 การมีส่วนร่วมในการบริหาร และการประสานงาน (Administration and coordination) จะมีส่วนร่วมโดยวิธีการจ้างบุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการ การฝึกอบรมผู้ที่จะเข้าปฏิบัติในโครงการ หรือการให้คำปรึกษาในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการและเป็นผู้ประสานงานในโครงการด้วย

2.3 การมีส่วนร่วมในการเข้าเป็นผู้ปฏิบัติในโครงการ (Programmer enlistment activities) เป็นการเข้ามีส่วนร่วมโดยการเข้าเป็นผู้ปฏิบัติในโครงการ พบว่า ลักษณะเป็นการบังคับให้เข้าปฏิบัติในโครงการมากที่สุด การมีส่วนร่วมโดยการบังคับให้ปฏิบัติจะต่างจากการให้ความร่วมมือ เพราะการบังคับให้ทำนั้นผลประโยชน์จะไม่ใช่เป็นสิ่งสำคัญ แต่ถ้าเป็นการมีส่วนร่วมด้วยความเต็มใจ จะมีการคำนึงถึงประโยชน์ที่จะได้รับหลังจากมีส่วนร่วมด้วย

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

3.1 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในด้านวัตถุ (Material benefits) ได้แก่ การมีส่วนร่วมการเพิ่มผลผลิต รายได้ หรือทรัพย์สิน

3.2 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในด้านสังคม (Social benefits) ได้แก่ ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่สังคม เช่น โรงเรียน สถานที่สาธารณะ หรือส่วนกลางของชุมชน เช่นการเพิ่มคุณภาพชีวิต การเกิดระบบน้ำประปา

3.3 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในด้านบุคคล (Personal benefits) ได้แก่ ความนับถือตนเอง (Self-esteem) พลังอำนาจการเมือง (Political power) และความคุ้มค่าของผลประโยชน์

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมในการวัดผลและวิเคราะห์ผลของการดำเนินงาน รวมทั้งเป็นการหาข้อดีและข้อบกพร่องเพื่อหาแนวทางแก้ไขการทำงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป และเป็นการประเมินผลความสำเร็จหรือความล้มเหลวเป็นระยะ

บัณฑูร อ่อนตา (2537) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ซึ่งเป็นการวัดเชิงคุณภาพ ออกเป็น 5 ขั้นตอนประกอบด้วย

1) การมีส่วนร่วมในขั้นการริเริ่มการพัฒนาเป็นขั้นตอนที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา/สาเหตุของปัญหาภายในชุมชนตลอดจนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กำหนดความต้องการของชุมชน และจัดลำดับความสำคัญของความต้องการของชุมชน

2) การมีส่วนร่วมในขั้นการวางแผนในการพัฒนาซึ่งเป็นขั้นตอนของการกำหนดนโยบายวัตถุประสงค์ของโครงการ วิธีการตลอดจนแนวทางการดำเนินงานและทรัพยากรที่จะใช้

3) การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาเป็นส่วนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์ให้กับชุมชน โดยได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณ เทคโนโลยี ฯลฯ จากองค์กรภาคีพัฒนา

4) การมีส่วนร่วมในขั้นตอนรับผลประโยชน์จากการพัฒนาซึ่งเป็นทั้งการได้รับผลประโยชน์ทางด้านวัตถุและทางด้านจิตใจและการมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลการพัฒนาเป็นการประเมินว่าการที่ประชาชนเข้าร่วมพัฒนาได้ดำเนินการสำเร็จตามวัตถุประสงค์เพียงใด การประเมินอาจประเมินแบบย่อย (Formative Evaluation) เป็นการประเมินผลความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ หรืออาจประเมินผลรวม (Summative Evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินผลสรุปรวมยอด

สุรพล จันทราปัติย์ (2544) การสร้างการเข้ามามีส่วนร่วมประกอบด้วย 3 ส่วน ที่มีผลกระทบต่อกัน คือ แนวทางและวิธีการเข้ามีส่วนร่วม สภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ร่วมกัน บริบทและการสนับสนุนของสถาบันซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวทางและการเข้ามีส่วนร่วม (Participatory approaches and methods) จะส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น เพิ่มขีดความสามารถขององค์กรท้องถิ่น ยอมรับในความหลากหลายและซับซ้อนของกลุ่มสังคมในท้องถิ่น กระตุ้นการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนในการคิดริเริ่ม และร่วมตัดสินใจในขั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการพัฒนา และรับผลประโยชน์และผลกระทบร่วมกัน

2. สภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ (Interactive learning environment) เป็นสภาพของการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเปิดกว้างใจกว้างรับรู้ การมีเจตคติที่พร้อมแลกเปลี่ยน และร่วมกันแบบหุ้นส่วนมีความสนใจ จึงนำไปสู่การร่วมมือและการคิดทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีความเห็นชอบร่วมกัน

3. บริบทและการสนับสนุนของสถาบัน (Institutional support and context) หมายถึงสภาพของสถาบันหรือองค์กร ที่มีโครงสร้างและการบริหาร ที่ส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ใช้แนวทางและวิธีการเข้ามีส่วนร่วมในทุกส่วนและทุกระดับ รวมทั้งการเชื่อมประสานทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

4. การใช้แนวทางและวิธีการเข้ามีส่วนร่วมในท้องถิ่นเพียงอย่างเดียวจะไม่บังเกิดผลเลย หากไม่ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันและบุคคลไม่มีการเรียนรู้ที่เป็นไปดังข้อ 2

5. แม้สภาพแวดล้อมของการเรียนรู้จะสร้างสรรค์ และทุกคนต่างก็มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม แต่ถ้าไม่ได้รับการสนับสนุนจากสถาบัน และไม่มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ใช้แนวทางและวิธีการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชน ในการปฏิบัติงานในท้องถิ่น การเรียนรู้นั้นก็อาจอยู่ในสภาพเกือบใช้ไม่ได้ และเสื่อมสลาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบุคคลหรือกลุ่มคน หากมีความตั้งใจและพยายาม ก็พอมีผลบ้าง

6. การสนับสนุนจากสถาบันให้ใช้วิธีการเข้ามีส่วนร่วม เป็นเพียงคำพูดและความตั้งใจที่เลื่อนลอย ถ้าไม่มีการแสดงออกให้เห็นชัดเจนในกระบวนการเรียนรู้และการใช้วิธีการเข้ามีส่วนร่วมในท้องถิ่น ตัวอย่าง คือ แม่เจ้าหน้าที่ระดับสูงจะตระหนักในคุณค่าของการมีส่วนร่วม แต่ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการยังไม่เคยชินกับการทำงานแบบมีส่วนร่วม ก็จะไม่เกิดพฤติกรรมและอาจต่อต้านการเปลี่ยนแปลง ทำให้การสนับสนุนจากสถาบันไม่บังเกิดผล

7. การสร้างการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชน ต้องได้รับการสนับสนุนจากองค์ประกอบทั้ง 3 ส่วน กล่าวคือ สถาบันต้องสนับสนุนทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ และมีการเชื่อมโยงประสานกับองค์กรตามสภาพการเรียนรู้ต้องเน้นการแก้ไขปัญหาการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมมือกันในการปฏิบัติงานท้องถิ่น โดยความรับผิดชอบส่วนตัว ที่ต้องใช้ดุลยพินิจและการไตร่ตรองอย่างรอบคอบ มากกว่าที่จะอยู่ในระเบียบหรือกฎเกณฑ์ใด ๆ

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยความสมัครใจ ในลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างในกลุ่มบุคคล เพื่อร่วมคิดร่วมทำ การร่วมกันค้นหาปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การระดมทรัพยากร การบริหารจัดการเพื่อให้มีการบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน

2.2 หลักการบริหารนิยธรรม 7

2.2.1 ความหมายของหลักการบริหารนิยธรรม 7

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) 2540 หลักการบริหารนิยธรรม 7 คือหลักธรรมสำหรับผู้ปกครองที่ต้องการความเจริญรุ่งเรืองแก่องค์กรที่ตนเองปกครองมี 7 ประการคือ

1. หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ การอยู่ร่วมกัน การทำงานร่วมกันของคนในสังคมจะต้องมีการพบปะ ประชุมปรึกษาหารือกันสม่ำเสมอ เพื่อแก้ไขปัญหาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ยอมรับในเหตุผลที่ถูกต้องที่เป็นประโยชน์ เพื่อความเข้าใจที่ดีต่อกันของคนในสังคมซึ่งความเจริญไม่เกิดความเสื่อมในทุกกรณี เช่น ในครอบครัว พ่อ แม่ ลูก มีอะไรพูดกันปรึกษากัน ลูกก็จะอบอุ่น ปัญหาลูกไปติดยาเสพติด ก็จะไม่เกิดขึ้น ในสถานที่ทำงาน หัวหน้ามีการประชุมปรึกษากับผู้ร่วมงานทุกครั้ง งานก็จะราบรื่น หากมีข้อผิดพลาด ทุกคนก็จะยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้น

2. พร้อมเพรียงกันประชุม เลิกประชุมและกระทำการกิจที่ควรทำ เพื่อให้เกิดความยุติธรรมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของหมู่คนที่อยู่รวมกันไม่กินแหนงแคลงใจกัน จะทำงานอะไรก็สำเร็จได้ เช่นในครอบครัวมีอะไรปรึกษารือกันก็ต้องอยู่พร้อม ๆ กันเพื่อทุกคนจะได้ยอมรับในสิ่งที่กำลังไปด้วยความเต็มใจ

3. ไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่ได้บัญญัติและไม่เลิกสิ่งที่ยังบัญญัติไว้แล้ว เช่น บ้านเมืองจะสงบสุขได้ทุกคนจะต้องบัญญัติและไม่ล้มเลิก ระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของคณะและสังคมตามความพอใจของตนหรือของกลุ่มโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง ตัวอย่าง เช่น นักเรียนจะต้องแต่งเครื่องแบบของโรงเรียนเพื่อความเรียบร้อย จะแต่งกายตามใจตนเองไม่ได้

4. เคารพนับถือผู้ใหญ่การเคารพและรับฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ถือว่าเป็นสิ่งที่ดี เพราะผู้ใหญ่เกิดก่อน ผ่านประสบการณ์มากกว่า ประกอบกับการอยู่ร่วมกันในสังคมต้องมีผู้นำ ถ้าเราให้การเคารพและเชื่อฟังผู้นำ สังคมก็จะไม่วุ่นวาย เช่น ถ้าลูกเชื่อฟังพ่อแม่ ก็จะเป็นคนดีได้เพราะไม่มีพ่อแม่คนไหน อยากรู้อตนเองให้ชั่ว

5. ไม่ข่มเหงล่วงเกินสตรี สตรีถือว่าเป็นเพศแม่ เป็นเพศที่อ่อนแอ บุรุษควรให้เกียรติให้การยกย่อง ปกป้องไม่ให้ใครละเมิดสิทธิหรือข่มเหงรังแก ถ้าสังคมใด ๆ ผู้หญิงถูกขูดคร่ำข่มขืน มาก ๆ ความเสื่อมก็จะเกิดกับสังคมนั้น

6. สักการะเคารพเจดีย์ หมายถึงการให้ความเคารพและปกป้องรักษาปูชนียสถานที่สำคัญในศาสนา เพื่อจะเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของกลุ่มคนในหมู่คณะที่อยู่ร่วมกันและระลึกถึงกันเช่น การเคารพพระปฐมเจดีย์

7. ให้การอารักขา คุ้มครอง อันชอบธรรมแก่พระอรหันต์ คือการคุ้มครองบรรพชิตซึ่งเป็นผู้สืบทอดพระพุทธศาสนาให้คงอยู่ตลอดไป เช่นการทำบุญด้วยปัจจัย 4 เป็นต้น อปริหานิยธรรม 7 ประการดังกล่าวข้างต้น พระพุทธเจ้าทรงแสดงแก่เจ้าวัชชีทั้งหลาย ผู้ปกครองแคว้นโดยระบอบสามัคคีธรรม ซึ่งรัฐคู่อริยอมรับว่า เมื่อชาววัชชียังปฏิบัติตามหลักธรรมนี้ จะเอาชนะด้วยการรบไม่ได้ นอกจากจะใช้การเกลี้ยกล่อมหรือยุยงให้แตกสามัคคี

โดยเนื้อหาสาระของธรรม 7 ประการข้างต้น จะเห็นได้ว่าเป็นหลักสำคัญที่ผู้บริหารองค์กรไม่ว่าจะเล็กหรือใหญ่ จะต้องถือปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสามัคคี อันเป็นแก่นของการอยู่ร่วมกันโดยสงบสุขและความก้าวหน้าขององค์กร รวมไปถึงสมาชิกขององค์กรโดยรวม

พระเทพคุณาภรณ์ (โสภณ โสภณจิตโต) ได้กล่าวถึง อปริหานิยธรรม คือธรรมอันเป็นที่ตั้งแห่งความไม่เสื่อม เป็นไปเพื่อความเจริญอย่างเดียวส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยในหมู่มนุษย์เพื่อให้พุทธศาสนิกชนได้รู้จักประยุกต์ใช้ธรรมะในทางการเมืองการปกครอง เพื่อให้เกิดคุณประโยชน์ และเกิดความสามัคคีในสังคมสืบไป หากสามารถปฏิบัติได้โดยพร้อมเพรียงกันแล้ว การเมืองจะกลายเป็นการเมืองบริสุทธิ์ แก้ปัญหาของชาติได้สำเร็จ เป็นแบบอย่างการเมืองดีเด่นที่โลกจะชื่นชมยินดีมาก อปริหานิยธรรม 7 ประการประกอบด้วย

1. หมั่นประชุมกันเป็นประจำเพราะการประชุมกันบ่อย ๆ เป็นการระดมสมองรวมพลังความสามารถที่ทุกคนมี นำมาแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่อง ส่งเสริมพัฒนาหมู่คณะให้มีความเจริญในด้านต่าง ๆ

2. พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม และพร้อมเพรียงกันปฏิบัติกิจของหมู่คณะ มีความรับผิดชอบร่วมกัน ดำเนินไปอย่างพร้อมเพรียง และเมื่อถึงตอนทำงานก็ต้องทำงานของส่วนรวมให้ดี

3. ปฏิบัติตามกฎข้อบังคับ ทุกคนที่เป็นสมาชิกของสังคมจะต้องถือระเบียบข้อบังคับเพื่อปฏิบัติอย่างเสมอภาคกัน และเป็นเหตุส่งเสริมให้การปกครองการบริหารเกิดผลดีมีประสิทธิภาพ

4. เคารพนับถือผู้ใหญ่ เชื่อฟังคำสอนของท่าน ความเป็นผู้ใหญ่กับความเป็นผู้น้อยเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออกเพราะการปกครองการบริหารจำเป็นต้องมีผู้นำและผู้ตาม หน้าที่ปกครอง หน้าที่สั่งการ เป็นต้น เป็นเรื่องที่ใหญ่หรือผู้นำจำต้องปฏิบัติ

5. ไม่ลุแก่อำนาจความอยากความเห็นแก่ตัว ถ้าใครปฏิบัติได้ดั่งนี้ย่อมทำให้สังคมมีระเบียบวินัยดีขึ้น สามารถดำรงรักษาสิ่งที่มีคุณค่าของสังคมไว้ได้ยั่งยืน จะไม่ก่อให้เกิดความสูญเสียด้านเศรษฐกิจ และการปกครอง เป็นต้น

6. รักสันติภาพ ชัดเกลาคจิตใจอยู่เสมอแสดงถึงความเป็นผู้มีนิสัยดี พร้อมทั้งจะปฏิบัติดีโดยไม่ประมาท การที่สมาชิกของสังคมเป็นคนดี ย่อมเป็นเกียรติ เป็นศักดิ์ศรี เป็นเครื่องยืนยันความบริสุทธิ์ใจในการปฏิบัติภารกิจได้ดี

7. ตั้งใจสนับสนุนคนดี ปกป้องคนดีส่งเสริมคนดี เลือกคนดี มีความสามารถเข้ามาเป็นกำลังพัฒนาหมู่คณะของตนคุณธรรมแต่ละข้อเป็นเหตุให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ ส่งเสริมคุณภาพในการบริหารปกครอง และทำให้เกิดความสุขความเจริญในหลาย ๆ ด้าน ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า "ความพร้อมเพรียงของหมู่คณะ ทำให้เกิดความสุข"

2.2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับหลักพรหมานิยธรรม 7

แนวความคิดเกี่ยวกับหลักพรหมานิยธรรมเป็นที่ตั้งแห่งความไม่เสื่อม 7 ประการ ซึ่งธรรมทั้ง 7 ประการนี้เป็นไปเพื่อความเจริญทั้งฝ่ายบ้านเมือง และสงฆ์

พระทวิป กุลยาณธมโม (เล็กบัณฑิตย) 2552 ให้แนวคิดว่าหลักพรหมานิยธรรม 7 เป็นหลักธรรมเพื่อการปกครองเพื่อความสามัคคี และความเจริญของสังคม มี 7 ประการ

1. หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ การอยู่ร่วมกัน การทำงานร่วมกันของคนในสังคมจะต้องมีการพบปะ ประชุมปรึกษาหารือกันสม่ำเสมอเพื่อแก้ไขปัญหาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ยอมรับในเหตุผลที่ถูกต้องที่เป็นประโยชน์เพื่อความเข้าใจที่ติดต่อกันของคนในสังคมซึ่งความเจริญไม่เกิดความเสื่อมในทุกกรณีเช่น ในครอบครัว พ่อแม่ลูกมีอะไรพูดกันปรึกษากัน ลูกก็จะอบอุ่น ปัญหาลูกไปติดยาเสพติดก็จะไม่เกิดขึ้น ในสถานที่ทำงาน หัวหน้ามีการประชุมปรึกษากับผู้ร่วมงานทุกครั้งงานก็จะราบรื่น หากมีข้อผิดพลาด ทุกคนก็จะยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้น

2. พร้อมเพรียงกันประชุม เลิกประชุมและกระทำกิจที่ควรทำ เพื่อให้เกิดความยุติธรรมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของหมู่คนที่อยู่ร่วมกัน ไม่กินแหนงแคลงใจกันจะทำงานอะไรก็สำเร็จได้เช่นในครอบครัวมีอะไรปรึกษาหารือกันก็ต้องอยู่พร้อม ๆ กัน เพื่อทุกคนจะได้ยอมรับในสิ่งที่จะทำลงไปด้วยความเต็มใจจะทำลงไปด้วยความเต็มใจ

3. ไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่ได้บัญญัติและไม่เลิกสิ่งที่ยังบัญญัติไว้แล้วเช่น บ้านเมือง จะสงบสุขได้ทุกคนจะต้องบัญญัติและไม่ล้มเลิกระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของคณะและสังคมตามความพอใจของตนหรือของกลุ่มโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง

4. เคารพนับถือผู้ใหญ่การเคารพและรับฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ถือว่าเป็นสิ่งที่ดีเพราะผู้ใหญ่เกิดก่อน ผ่านประสบการณ์มากกว่า ประกอบกับการอยู่ร่วมกันในสังคมต้องมีผู้นำถ้าเราให้การเคารพและเชื่อฟังผู้นำสังคมก็จะไม่วุ่นวายเช่น ถ้าลูกเชื่อฟัง พ่อ แม่ ก็จะเป็นคนดีได้เพราะไม่มีพ่อแม่คนไหน อยากรู้อตนเองให้ชั่ว

5. ไม่ข่มเหงล่วงเกินสตรี สตรีถือว่าเป็นเพศแม่ เป็นเพศที่อ่อนแอ บุรุษควรให้เกียรติให้การยกย่อง ปกป้องไม่ให้ใครละเมิดสิทธิหรือข่มเหงรังแกถ้าสังคมใด ๆ ผู้หญิงถูกขูดคร่ำข่มขืนมากขึ้นความเสื่อมก็จะเกิดกับสังคมนั้น

6. สักการะเคารพเจดีย์หมายถึงการให้ความเคารพและปกป้องรักษาปูชนียสถานที่สำคัญในศาสนาเพื่อจะเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของกลุ่มคนในหมู่คณะที่อยู่ร่วมกันและระลึกถึงกัน

7. ให้การอารักขาคัมภีร์อันชอบธรรมแก่พระอรหันต์คือการคุ้มครองบรรพชิตซึ่งเป็นผู้สืบทอดพระพุทธศาสนาให้คงอยู่ตลอดไป เช่นการทำบุญด้วยปัจจัย 4 เป็นต้น

พระพรหมคุณาภรณ์(ป.อ.ปยุตฺโต2540)หลักอภิธานิยธรรมเป็นหลักของการร่วมรับผิดชอบที่จะช่วยป้องกันความเสื่อมนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองโดยส่วนเดียว มี 7 ประการ คือ

1. หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ พบปะปรึกษาหารือกิจการงาน (ที่พึงรับผิดชอบตามระดับของตน) โดยสม่ำเสมอ

2. พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจทั้งหลายที่พึงทำร่วมกัน

3. ไม่ถืออำเภอใจต่อความสะดวก บัญญัติวางข้อกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ อันมิได้ตกลงบัญญัติวางไว้ และไม่เหยียบย่ำล้มล้างสิ่งที่ตกลงวางบัญญัติกันไว้แล้ว ถือปฏิบัติมั่นอยู่ในบทบัญญัติใหญ่ที่วางไว้เป็นธรรมเนียม

4. ท่านผู้ใดเป็นผู้ใหญ่มีประสบการณ์ยาวนาน ให้เกียรติเคารพนับถือท่านเหล่านั้น มองเห็นความสำคัญแห่งถ้อยคำของท่านว่าเป็นสิ่งอันพึงรับฟัง

5. ให้เกียรติและคุ้มครองกุลสตรี มิให้มีการข่มเหงรังแก

6. เคารพบูชาสักการะเจดีย์ ปูชนียสถาน อนุสาวรีย์ประจำชาติอันเป็นเครื่องเตือนความทรงจำเราให้ทำดี และเป็นที่รวมใจของหมู่ชน ไม่ละเลย พิธีเคารพบูชาอันพึงทำต่ออนุสรณ์สถานเหล่านั้นตามประเพณี

7) จัดการให้ความอารักขาบำรุงคุ้มครองอันชอบธรรมแก่บรรพชิต ผู้ทรงศีลธรรมบริสุทธิ์ ซึ่งเป็นหลักใจและเป็นตัวอย่างทางศีลธรรมของประชาชน เต็มใจต้อนรับและหวังให้ท่านอยู่โดยผาสุก

พระครูนิกรสุนทรกิจ (สมพงษ์ นุ่มสกุล)62 ได้ให้ความคิดกับอภิธานิยธรรมว่า “หลักธรรมที่ก่อให้เกิดความสามัคคีที่กล่าวไว้ในพุทธศาสนาเถรวาท อีกข้อหนึ่งที่ครอบคลุมการปฏิบัติสามัคคีธรรมทั้งทางกายวาจาและทางจิตใจได้อย่างดีที่สุดประการหนึ่งก็คือหลักอภิธานิยธรรม 7 ประการโดยแยกออกเป็น 2 หมวดตามเพศบรรพชิตและฆราวาส 12 ดังนี้

ก) หลักอภิธานิยธรรม 7 ประการสำหรับบรรพชิตได้แก่

1) หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์หมายความว่า ธรรมดาคณะเราต้องอยู่ร่วมกันเป็นหมวดเป็นหมู่เป็นคณะจะอยู่ตามลำพังไม่ได้หมู่คณะจะเจริญอยู่ได้ก็เพราะอาศัยการติดต่อกันไปมาหาสู่กันมีเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงอย่างไรรู้ทั่วถึงกันหรือเมื่อมีกรณีเรื่องที่จะต้องทำเกิดขึ้นผู้เป็นใหญ่ในหมู่จะต้องเรียกประชุมปรึกษาหารือกันเพื่อความเจริญและความพร้อมเพรียงของหมู่และผู้น้อยที่นับเนื่องในหมู่ก็ต้องหมั่นเข้าประชุมตามวาระที่ถูกเรียกประชุมจึงจะมีความเจริญและพร้อมเพรียงกัน

2) พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจที่สงฆ์จะต้องทำหมายความว่า ในการประชุมนั้นย่อมมีกำหนดเวลา ทุกคนควรตรงต่อเวลาไม่ว่าต่างคนต่างเข้า หรือต่างคนต่างออกตามชอบใจซึ่งเป็นการเสียระเบียบ เสียมรรยาท อาจทำให้เวลาเมื่อเข้าประชุมแล้วต้องพร้อมเพรียงช่วยกันทำกิจที่สงฆ์จะต้องทำหมายความว่ากิจใดที่สงฆ์คือ หมู่ชนจะต้องทำร่วมกันด้วยกำลังกายหรือกำลังวาจาหรือกำลังความคิด ก็ต้องร่วมกันทำกิจนั้น ช่วยกันทำ ช่วยกันพูด ช่วยกันคิดปรึกษาหารือกัน ช่วยแก้ไขสิ่งไม่ดีให้ดีขึ้นส่งเสริมสิ่งที่ดีให้ดียิ่งขึ้น ทำได้อย่างนี้ก็จะมีความเจริญ ความพร้อมเพรียงของชนทั้งปวงผู้เป็นหมู่ยังความเจริญให้สำเร็จฯ ด้วยว่าอันความพร้อมเพรียงนั้น ย่อมยังความเจริญให้สำเร็จหลาย

3) ไม่บัญญัติสิ่งที่พระพุทเจ้าไม่ทรงบัญญัติไว้ไม่ล้มล้างสิ่งที่พระองค์ทรงบัญญัติไว้สมาทานศึกษาอยู่ในสิกขาบททั้งหลายตามที่พระพุทเจ้าทรงบัญญัติไว้หมายความว่าศีลหรือสิกขาบทที่ทรงบัญญัติไว้สำหรับภิกษุ-สามเณร-อุบาสกอุบาสิกาก็นับว่าพอดีพองาม พอแก่ความปฏิบัติเพื่อขัดเกลากิเลสที่หยาบ ๆ บาปที่หนา ๆ ตามสมควรแก่เพศบรรพชิตและเพศคฤหัสถ์อยู่แล้วไม่จำเป็นต้องบัญญัติเพิ่มเติมอีกเหมือนกฎหมายทางพระราชอาณาจักรที่ประกาศใช้ในสมัยหนึ่ง ๆ ก็พอสมควรอยู่แล้วใคร ๆ ไม่ควรบัญญัติเพิ่มเติมตามลำพังตน เป็นกฎหมายเถื่อนขึ้นอีกและสิกขาบททุกข้อที่ทรงบัญญัติไว้แล้วใคร ๆ ไม่พึงถอน คือไม่ตัดออกไม่ยกเลิกแม้บางข้ออาจไม่เหมาะแก่กาลสถานที่ภูมิประเทศก็มี พระพุทธานุญาตพิเศษไว้แล้วจึงไม่จำเป็นต้องถอนสิกขาบทใด ๆ ทั้งสิ้น เหมือนกฎหมายทางราชอาณาจักรใคร ๆ ไม่พึงถอน เพราะถ้าต่างคนต่างเลิกถอนสิกขาบทที่ทรงบัญญัติไว้ตามความต้องการของตน ผลสุดท้ายก็ไม่มีอะไรเหลือเป็นหลักไว้ควบคุม พระศาสนาก็ย่อมตั้งอยู่ไม่ได้ต้องอันตรายไปเหมือนกฎหมายถ้าต่างคนต่างถอนที่ละมาตราสองมาตราไม่ช้าก็หมด ประเทศชาติบ้านเมืองไม่มีกฎหมายก็เหมือนบ้านเรือนไม่มีขื่อไม่มีแป ก็มีแต่พินาศควรสมาทานศึกษาอยู่ในสิกขาบทตามที่พระองค์ทรงบัญญัติไว้หมายความว่า ต้องมีความเคารพในพระวินัยสิกขาบททั้งปวงถือสิกขาบทเป็นสิ่งสำคัญ สนใจศึกษาให้เข้าใจและปฏิบัติให้ถูกต้องไม่แก้ตัวว่ายังไม่รู้ไม่มั่งงายไม่ดูหมิ่นว่าเรื่องเล็ก พระวินัยมิได้ยกเว้นโทษผู้ทำผิดแม้ไม่รู้เหมือนกฎหมายของบ้านเมือง ประชาชนทุกคนต้องเคารพ ต้องเข้าใจต้องรับรู้และปฏิบัติอย่าให้ผิดกฎหมายมิได้ยกเว้นโทษแก่ผู้ทำผิดแม้ไม่รู้เพราะถ้ายกเว้นแก่ผู้ไม่รู้แล้วก็ไม่มีใครสนใจที่จะรู้มีแต่ทำผิดกันทั่วไป ฉะนั้น จึงต้องถือเป็นเรื่องสำคัญ ต้องศึกษาและปฏิบัติโดยดี

4) ภิกษุเหล่าใดเป็นผู้ใหญ่ เป็นสังฆบิดร เป็นสังฆปริณายก เคารพนับถือภิกษุเหล่านั้น เห็นถ้อยคำของท่านว่าเป็นสิ่งอันควรรับฟัง หมายความว่าต้องเคารพไม่ฝ่าฝืนต่อท่าน เป็นธรรมชาติของคนที่อยู่รวมกัน เป็นหมู่ เป็นวัดเป็นบ้านจนถึงเป็นประเทศถ้าไม่มีหัวหน้ามีแต่คนวางท่าเสมอกันไม่มีใครเคารพยำเกรงใคร ก็มีแต่ความเสื่อมความยุ่งยากลำบากการอยู่ร่วมกันคนที่เสมอกัน (ด้วยกิเลส) นำทุกข์มาให้ ดังนั้นเพราะคนมีกิเลสกับคนมีกิเลส “เมื่อเอากิเลสมาใช้เป็นกำลังตัดกำลังคน ไม่มีใครยอมใครไม่มีผู้ใหญ่ ไม่มีผู้น้อย ไม่มีผู้นำ ไม่มีผู้ตาม ในที่สุดก็หมดกำลังพังพินาศไปด้วยกันเหมือนกองทัพที่ไม่มีแม่ทัพจะไปสู้กับใครได้ฉะนั้น ทุกหมู่ ทุกคณะ ทุกประเทศจำต้องมีหัวหน้าจะขาดเสียมิได้และผู้เป็นหัวหน้านั้นต้องไม่เป็นคนพาลเกรไม่เป็นคนโกงคนพาลหรือคนโกง ไม่ควรเป็นหัวหน้า” เพราะหัวหน้าเป็นคนสำคัญหมู่คณะ วัดหรือบ้านเมืองจะเสื่อม จะเจริญก็เพราะหัวหน้า คนโกงเป็นหัวหน้าก็พาวัดพาบ้านให้ฉิบหาย เหมือนขุนโค่นำฝูงโคเดินคดโคในฝูงทั้งหมดก็เดินคดตามกันฉนั้นใด ในหมู่มนุษย์ก็เช่นเดียวกัน เมื่อหัวหน้าประพฤติคดโกงเกรผู้ที่อยู่ร่วมหมู่ก็ประพฤติตามก็มีแต่ความเสื่อม ฉะนั้น ผู้เป็นหัวหน้าต้องเป็นคนดีมีความฉลาดสามารถองอาจกล้าหาญ เมื่อได้หัวหน้าเป็นคนดี ก็เป็นหน้าที่ของทุกคนที่อยู่ร่วมหมู่คณะ ร่วมวัดร่วมบ้าน ร่วมเมืองต้องเคารพนับถือเชื่อฟังถ้อยคำของท่านผู้เป็นหัวหน้าหมู่คณะจึงจะเจริญมั่นคงอยู่ได้

5) ไม่ลู่อำนาจค้นหาคือความอยากที่เกิดขึ้น หมายความว่าไม่ทำไม่พูดไม่คิดอะไรตามอำนาจของความอยาก ค้นหา คือ “ความทะยานอยาก แบ่งออกเป็น 3 ประการ ได้แก่ กามตัณหาภวตัณหา และวิภวตัณหา”

6) ยินดีอยู่ในเสนาสนะป่า หมายความว่าพอใจในที่นอนที่นั้งอันเรียบง่ายสงบในป่าหรือเหมือนอยู่ในป่า เช่น วัดที่ไม่ปลูกพลาญด้วยหมู่ชนหรือกุฎีศาลา เรือนว่าง โคนไม้ที่เงียบเสียงไม่มีใคร ๆ ราวกับก็ควรยินดีพอใจอยู่ในที่เช่นนั้น เมื่ออยู่ในที่สงบเช่นนั้น ย่อมให้กายวิเวกสงบทางกายคือไม่คลุกคลีจับกลุ่มสรวลเสเฮฮาเมื่อได้กายวิเวกแล้วก็ย่อมได้จิตตวิเวกสงบจิตคือจิตย่อมสงบจากกามและจากอกุศลบาปธรรมทั้งหลายกลายเป็นสมาธิจิตหรือฌานจิตมีความสุขไม่อิงอาภิมสเกิดขึ้น เป็นความสุขที่หวานใจยิ่งนักและจิตตวิเวกนั้นเป็นปัจจัยให้ได้อุปวิเวกสงบอุปวิเวกคือ “หมดจดจากกิเลสอันเป็นเหตุทุกข์ทั้งปวง”

7) ตั้งสติระลึกไว้ในใจว่า “เพื่อนพรหมจารีทั้งหลายผู้มีศีลงดงามซึ่งยังไม่มาขอให้มาที่มาแล้วขอให้อยู่ผาสุก” หมายความว่า “ให้มีจิตใจเอื้อเพื่อโอบเอื้ออารีไม่หวังที่อยู่ไม่กีดกันคนดีมีศีลมีธรรมให้ตั้งใจต้อนรับผู้มีศีลมีสัตย์ให้อยู่ร่วมหมู่ร่วมวัดร่วมบ้าน ร่วมงานตามควรแก่ภาวะและให้แผ่เมตตาต่อผู้ที่มาอยู่ร่วมกันว่าขอให้อยู่เย็นเป็นสุขอย่าอยู่ร้อนนอนทุกข์เลย ทั้งนี้เพื่อมิให้เกิดความคิดริษยาต่อผู้ที่อยู่ร่วมกันเพราะถ้าเกิดริษยาแล้วก็จะมีแต่ความเสื่อมความฉิบหายได้ในพระธรรมภาษิตว่าอรรถโลกนาสิกาคามริษยา ทำโลกให้ฉิบหายแต่ตรงกันข้ามถ้ามีเมตตาต่อกัน ก็ย่อมจะค้าประกันโลกไว้ให้เจริญสืบไปได้” ผู้ที่อยู่ร่วมหมู่คณะต้องมีเมตตาทั้งทางกาย ทางวาจาและทางใจต่อกัน ความสามัคคีอันจะเป็นเหตุนำความสุขความเจริญรุ่งเรืองตามมาได้

สรุปได้ว่า หลักอภินิหารธรรม 7 หมายถึง ธรรมอันเป็นที่ตั้งแห่งความไม่เสื่อม เป็นไปเพื่อความเจริญอย่างเดียว เพื่อให้เกิดคุณประโยชน์ และเกิดความสามัคคีในสังคม จะมีแต่ความเจริญ มีความสามัคคี เป็นปีกแผ่นแน่นหนา 7 ประการ คือ

1. หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ คือ การมีส่วนร่วมด้านการหมั่นประชุมเนื่องนิตย์
2. พร้อมเพรียงกันประชุม คือ พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจกรรม
3. ไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติไว้ คือ ไม่ตั้งข้อบัญญัติ กฎระเบียบที่ขัดต่อวิถีของชุมชน
4. ท่านเหล่าใดเป็นผู้ใหญ่ เคารพนับถือท่านเหล่านั้น เห็นถ้อยคำของท่านว่าเป็นสิ่งอันควรรับฟัง คือ มีการปฏิบัติเคารพนับถือและให้เกียรติซึ่งกันและกัน
5. บรรดากุลสตรีภุมมาภิหารีทั้งหลาย ให้อยู่ดีโดยมิถูกข่มเหง หรือดูคร่ำขึ้นใจ คือ การให้เกียรติ และคุ้มครองสิทธิสตรี
6. เคารพสักการบูชาเจดีย์ คือ ให้ความเคารพและให้การส่งเสริมศิลปะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น
7. จัดให้ความอารักขา คุ้มครอง ป้องกัน อันชอบธรรม แก่พระอรหันต์ทั้งหลาย คือ การดูแลเอาใจใส่และต้อนรับผู้ผ่านการบำบัตยาเสพติดกลับสู่ชุมชน

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

2.3.1 ความหมายของยาเสพติด

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กล่าวถึง ความรู้เบื้องต้นเรื่องยาและยาเสพติด ซึ่งแบ่งหัวข้อการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย ความหมายของยาเสพติด ประวัติยาเสพติดในประเทศไทยและประเภทของยาเสพติดความหมายของยาเสพติด ยาเสพติดมีส่วนเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายอาชีพ จึงมีผู้ให้ความหมายแตกต่างกัน ตามความเกี่ยวพันของยาเสพติดที่มี

ต่อวิชาชีพของบุคคลนั้น ๆ เช่น ยาเสพติดในความหมายของเภสัชกร คือสิ่งที่ก่อให้เกิดพิษเรื้อรังและปรากฏอาการของโรคอย่างชัดเจนภายหลังเมื่อหยุดเสพ แต่สำหรับนักสังคมสงเคราะห์ คือสิ่งที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนในสังคม และสำหรับนักกฎหมายคือสิ่งที่ก่อให้เกิดพิษ และพิษของมันเป็นต้นเหตุแห่งอาชญากรรม อย่างไรก็ตามเนื่องจากยาเสพติด มีทั้งชนิดที่กฎหมายควบคุมและชนิดที่ซื้อขายได้เสรีจึงให้ความหมายโดยทั่วไปและความหมายตามกฎหมาย ดังนี้

ความหมายโดยทั่วไปของยาเสพติด หมายถึง สารหรือยาที่อาจเป็นผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติหรือจากการสังเคราะห์ ซึ่งเมื่อบุคคลใดเสพหรือได้รับเข้าไปในร่างกายซ้ำ ๆ กันแล้ว ไม่ว่าจะด้วยวิธีใด ๆ เป็นระยะ ๆ หรือติดต่อกันตาม ทำให้เกิดผล ดังนี้

1. บุคคลนั้นต้องตกอยู่ใต้อำนาจหรือเป็นทาสของสิ่งนั้นทางด้านร่างกายและจิตใจหรือจิตใจเพียงอย่างเดียว
2. ต้องเพิ่มปริมาณการเสพขึ้นไปเรื่อย ๆ หรือทำให้สุขภาพของผู้เสพยาเสื่อมโทรมลง
3. เมื่อถึงเวลาอยากเสพยาแล้วไม่ได้เสพยาจะมีการผิดปกติทางด้านร่างกายและจิตใจหรือเฉพาะทางด้านจิตใจเกิดขึ้นในผู้เสพนั้น

ความหมายตามกฎหมาย ยาเสพติดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2534 แบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

1. ยาเสพติดให้โทษ ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522
2. วัตถุออกฤทธิ์ตามพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิต และประสาท พ.ศ. 2518
3. สารระเหย ตามพระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533

ยาเสพติดให้โทษ หมายความว่า สารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพยาเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพเรื่อย ๆ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพยาทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงอยู่ตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง กับให้รวมถึงพืชหรือส่วนของพืชที่เป็น หรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ หรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษและสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษดังกล่าวด้วยทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่หมายความถึงยาสามัญประจำบ้านบางตำรับตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษผสมอยู่

สรุปความหมายของยาเสพติดให้โทษ หมายความว่า สารเคมี เมื่อรวมเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะเป็นการกิน ฉีด สูบ หรือดม มีผลเสียต่อร่างกาย พฤติกรรม อารมณ์ ของผู้ใช้สารเคมีทำให้มีการเปลี่ยนแปลงของการทำงานของร่างกาย และจิตใจ มีความต้องการเพิ่มขนาดการเสพเรื่อย ๆ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพยาทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงอยู่ตลอดเวลาสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง

ประเภทของยาเสพติด มีมากกว่าร้อยชนิด สามารถจัดแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ นอกจากแบ่งตามการออกฤทธิ์แล้ว ยังแบ่งตามแหล่งที่มา แบ่งตามกฎหมาย และแบ่งตามองค์การอนามัยโลกดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2540 อ้างถึงใน ชีระ แก้วกล้า, 2548: 10)

1. แบ่งตามวิธีการออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทส่วนกลาง ยาเสพติดมีคุณสมบัติสำคัญคือสามารถออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทส่วนกลาง สามารถแบ่งยาเสพติดออกเป็น 4 ประเภท คือ

1.1 ประเภทกดประสาท เช่น กลุ่มฝิ่น ยาระงับประสาทและยานอน ยากล่อมประสาท สารระเหย เครื่องดื่มมีนเมา เป็นต้น

1.2 ประเภทกระตุ้นประสาท เช่น แอมเฟตามีน โคเคน บุหรี่ก้าแพ เป็นต้น

1.3 ประเภทหลอนประสาท เช่น แอลเอสดี (L.S.D.= Lysergic Acid Diethylamide) ดีเอ็มที (DMT= Dimethyltryptamine) เห็ดขี้ควาย เป็นต้น

1.4 ประเภทออกฤทธิ์ผสมผสาน อาจกด กระตุ้นหรือหลอนประสาทผสมรวมกันเป็นต้น

2. แบ่งตามแหล่งที่มา แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

2.1 ประเภทที่ได้จากธรรมชาติเช่น ฝิ่น มอร์ฟิน กระท่อม เป็นต้น

2.2 ประเภทที่ได้จากการสังเคราะห์เช่น เฮโรอีน เซโคบาร์บิทัล แอมเฟตามีน

3. แบ่งตามกฎหมาย แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

3.1 ประเภทถูกกฎหมาย เช่น ยาแก้ไอ น้ำดำ บุหรี่ เหล้า กาแฟ เป็นต้น

3.2 ประเภทผิดกฎหมาย ยาเสพติดให้โทษ เช่น มอร์ฟิน ฝิ่น เฮโรอีน กระท่อม, แอมเฟตามีน แอลเอสดี เอ็คซ์ตาซี เป็นต้น

4. แบ่งตามองค์การอนามัยโลก

เนื่องจากปัญหายาเสพติด มิได้เป็นปัญหาของประเทศใดประเทศหนึ่งโดยเฉพาะเป็นปัญหาของเกือบทุกประเทศทั่วโลก ในการนี้องค์การอนามัยโลก ได้ตระหนักถึงปัญหาของยาเสพติดที่มีต่อสุขภาพของพลโลก การรณรงค์เพื่อป้องกันการติดยาเสพติด จึงเป็นโครงการหนึ่งขององค์การนี้ด้วย โดยองค์การอนามัยโลกได้จัดแบ่งยาเสพติดออกเป็น 9 ประเภท คือ

1. ประเภทฝิ่น หรือมอร์ฟิน รวมทั้งยาที่มีฤทธิ์คล้ายมอร์ฟิน เช่น ฝิ่น มอร์ฟิน เฮโรอีน อเพรติดีน เป็นต้น

2. ประเภทบาบิทูเรท รวมทั้งยาที่มีฤทธิ์ทำนองเดียวกัน เช่น เซโคบาร์บิทัล อะโมบาร์บิทัล พาราลดีไฮด์เมโพรบามิท ไดอาซีแพม คลอไดอาซีพอกไซด์ เป็นต้น

3. ประเภทแอลกอฮอล์เช่น เหล้า เบียร์ วิสกี้ เป็นต้น

4. ประเภทแอมเฟตามีน เช่น แอมเฟตามีน เดกซ์แอมเฟตามีน เป็นต้น

5. ประเภทโคเคน เช่น โคเคน โบโคคา เป็นต้น

6. ประเภท เช่น ใบ ยาง เป็นต้น

7. ประเภทคัท เช่น ใบคัท ใบกระท่อม เป็นต้น

8. ประเภทหลอนประสาท เช่น แอลเอสดี ดีเอ็นทีเมสคาลีน เมล็ดมอร์นิง โกลลี ต้นลำโพง เห็ดเมาบางชนิด เป็นต้น

9. ประเภทอื่น ๆ เป็นพวกที่ไม่สามารถเข้าประเภทใดได้เช่น ทินเนอร์ เบนซิน น้ำยาล้างเล็บ ยาแก้ปวด และบุหรี่ เป็นต้น

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน มีอยู่หลายฉบับ สำหรับกฎหมายที่กำหนดมาตรการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด (ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดกาญจนบุรี, 2544 อ้างถึงใน ธีระ แก้วกล้า, 2548: 14) ที่สำคัญ ได้แก่

1. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 กำหนดให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย แผนงาน และมาตรการป้องกัน

และปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด รวมทั้งให้มีอำนาจในการสั่งปิดชั่วคราวหรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตสถานประกอบการที่พบว่ามีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด นอกจากนี้ยังให้อำนาจเจ้าพนักงานเข้าไปค้นในเคหสถาน จับกุม สอบสวนการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

2. พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2522 มีหลักการคล้ายกับพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ประเภท โดยได้กำหนดมาตรการควบคุมการผลิตจำหน่าย นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดแต่ละประเภทและกำหนดบทลงโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนมาตรการดังกล่าว

3. พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 มีหลักการคล้ายกับพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 โดยกำหนดความหมายและจำแนกวัตถุออกฤทธิ์พร้อมกับการกำหนดบทลงโทษผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

4. พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 กำหนดมาตรการสำคัญในการปราบปรามเกี่ยวกับยาเสพติด คือ มาตรการสมคบกันกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และมาตรการริบทรัพย์สิน

5. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 กำหนดความผิดมูลฐานที่จะนำกฎหมายฉบับนี้มาใช้บังคับไว้รวม 7 ฐานความผิด คือ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดความผิดเกี่ยวกับเพศ การค้าหญิงและเด็กบางประเภท ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชนความผิดเกี่ยวกับการยกยอก ฉ้อโกง หรือประทุษร้ายต่อทรัพย์สินความผิดเกี่ยวกับการกรรโชก หรือรีดเอาทรัพย์สินความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ และความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากร

6. พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ซึ่งมีหลักการว่าผู้เสพยาเสพติดมีสภาพเป็นผู้ป่วย มีโชอาชญากร เป็นการนำภาคประชาชนเข้ามาร่วมแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยการตัดวงจรด้วยการแยกผู้เสพยาติออกมาบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ ทั้งโดยระบบสมัครใจและระบบบังคับรักษา ที่ไม่จำเป็นต้องควบคุมแต่อยู่ภายใต้การดูแลของพนักงานคุมประพฤติรวมทั้งการติดตามดูแลช่วยเหลือที่บ้าน การฟื้นฟูสมรรถภาพในชุมชน เป็นภารกิจที่เปิดช่องทางให้ประชาชนและชุมชนได้เข้ามามีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดผลของการบังคับใช้กฎหมายเพื่อปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ทำให้เกิดสภาพนักโทษคดียาเสพติดล้นคุก มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหายา โดยการมีส่วนร่วมจากภาคองค์กรชุมชน เป็นรูปแบบที่ได้รับการพัฒนาใช้อยู่ในปัจจุบัน

7. ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 ตามที่รัฐบาลมีนโยบายที่จะปรับปรุงและพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้มี ความทันสมัยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ และปรับปรุงบทบัญญัติให้สอดคล้องกับผลการประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยพิเศษว่าด้วยปัญหายาเสพติดโลก (United Nations General Assembly Special Session on the World Drug Problem - UNGASS 2016) ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เป็นอุปสรรคหรือภาระต่อการดำรงชีวิตของประชาชน กระทรวงยุติธรรม โดยสำนักงาน ป.ป.ส. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงได้ดำเนินการผลักดันในการเสนอและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด จนได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา และได้ผ่านขั้นตอนกระบวนการทางนิติบัญญัติ ออกมาเป็นกฎหมาย

จำนวน 2 ฉบับ คือ 1) พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 โดยมีประมวลกฎหมายยาเสพติดแบบท้าย และ 2) พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาชญากรรมยาเสพติด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564 ซึ่งกฎหมายทั้ง 2 ฉบับดังกล่าว ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2564 และจะมีผลใช้บังคับ ดังนี้

1) พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 มีผลใช้บังคับในวันที่ 9 พฤศจิกายน 2564 ทั้งนี้ ประมวลกฎหมายยาเสพติดซึ่งอยู่แบบท้ายพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว มีผลใช้บังคับในวันที่ 9 ธันวาคม 2564 ซึ่งเป็นวันที่ยกเลิกกฎหมายยาเสพติดเดิม และให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติดแทน

2) พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาชญากรรมยาเสพติด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564 มีผลใช้บังคับในวันที่ 8 ธันวาคม 2564

2.3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันปัญหาเสพติด

การป้องกันปัญหาเสพติดเป็นการดำเนินงานเพื่อลดความต้องการในการใช้ยาเสพติดของประชาชน ในการทฤษฎีการลดความต้องการในการใช้ยาเสพติดจะต้องแยกพิจารณาเป็น 2 ส่วนด้วยกัน คือ การเปลี่ยนแปลงที่ให้ความสำคัญกับตัวบุคคล และการเปลี่ยนแปลงที่ให้ความสำคัญกับระบบภาวะแวดล้อม (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2532: 13-14 อ้างถึงใน กนิษฐา ต่วงอินทร์, 2549: 37)

1. การเปลี่ยนแปลงตัวบุคคล

การที่จะแก้ไขปัญหาของระบบใหญ่ได้นั้น จำเป็นต้องแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงระบบย่อย ๆ แต่ละระบบให้ดีขึ้นก่อน ในการป้องกันปัญหาเสพติดก็เช่นกัน จำเป็นต้องสร้างหรือเปลี่ยนแปลงบุคคลแต่ละคนให้เป็นคนดีจึงจะทำให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จ รูปแบบของการเปลี่ยนแปลงบุคคลที่นิยมใช้กัน ได้แก่

1.1 รูปแบบปรัชญา-เหตุผล (Socratic-Rational Model) ทฤษฎีนี้เชื่อว่า มนุษย์ทุกคนมีเหตุผลและพร้อมที่จะตอบสนองต่อข่าวสารใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์เสมอ ซึ่งจะทำให้บุคคลสร้างหรือเปลี่ยนแปลงทัศนคติอันจะเป็นผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในที่สุด

1.2 รูปแบบสังคม-จิตวิทยา (Social-Psychological Model) ทฤษฎีนี้เชื่อว่า การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลจะเกิดขึ้นจากอิทธิพลของบรรทัดฐานจากกลุ่มที่ตนผูกพันอยู่สำหรับเป้าหมายของการป้องกันยาเสพติด โดยการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคล ได้แก่การที่บุคคลมีทัศนคติและพฤติกรรมที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติด

2. การเปลี่ยนแปลงระบบภาวะแวดล้อมเนื่องจากภาวะแวดล้อมมีผลต่อการเพิ่มหรือลดปริมาณยาเสพติดในท้องตลาดรวมทั้งการเพิ่มหรือลดความต้องการยาเสพติดของบุคคล การเปลี่ยนแปลงภาวะแวดล้อมให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคล จึงนับเป็นวิธีการที่จำเป็นในสังคมที่ซับซ้อน ศีลธรรมเสื่อม ฯลฯ การลดความต้องการยาเสพติดด้วยการแก้ปัญหาซึ่งเน้นที่ตัวบุคคลแต่เพียงด้านเดียวจะไม่ประสบผลสำเร็จ จะต้องมีการสร้างสรรค ค่านิยม วัฒนธรรม ฯลฯ ของสังคมควบคู่ไปกับการพัฒนาตัวบุคคลด้วย รูปแบบของการเปลี่ยนแปลงระบบภาวะแวดล้อมที่นิยมใช้กัน ได้แก่

2.1 รูปแบบค่อยเป็นค่อยไป (Liberal Model) เป็นรูปแบบที่มีลักษณะค่อยเป็น ค่อยไป มีหลักการคือ ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม เช่น การแสดงประจําชาติต่อต้านยาเสพติดการมีส่วนช่วยเหลือในกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดต่าง ๆ เป็นต้น

2.2 รูปแบบรุนแรง (Radical Model) เป็นรูปแบบที่มีลักษณะฉับพลันทันทีโดยมีหลักการคือ ใช้จิตวิทยาชุมชน เช่น การปลุกเร้าให้คนในชุมชนร่วมมือกันแก้ปัญหาที่เผชิญอยู่สำหรับเป้าหมายของการป้องกันยาเสพติดโดยการเปลี่ยนแปลงภาวะแวดล้อมได้แก่การสร้างเสริมค่านิยมของสังคมที่ถูกต้อง

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2531: 11 อ้างถึงใน กนิษฐา ต้วงอินทร์, 2549:38) ได้กล่าวถึงการป้องกันปัญหาเสพติดหมายถึง การให้การศึกษาข่าวสารความรู้ และข้อมูลในเรื่องของยาเสพติดอย่างถูกต้องด้วย วิธีการต่าง ๆ ไปสู่ประชาชน เพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันมิให้ประชาชนหันไปใช้ยาเสพติด เป็นทางออกเมื่อประสบปัญหากับตนเองและครอบครัวและในขณะเดียวกันก็ดำเนินการป้องกันการแพร่ระบาดของตัวารวมทั้งปรับปรุงสภาพแวดล้อม มิให้มีส่วนผลักดันให้คนไปใช้ยาเสพติดควบคู่กันไปด้วย

กนิษฐา ต้วงอินทร์(2549) กล่าวว่า การป้องกัน หมายถึง การให้การศึกษาและข้อมูลที่ถูกต้องแก่เยาวชนและประชาชนเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาเหตุของการติดยาเสพติด

2.3.3 แนวคิดเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด

นอกจากการป้องกันปัญหายาเสพติดในทางทฤษฎีแล้ว ก็ยังมีผู้ที่กล่าวถึงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไว้อีกหลาย ๆ ท่านด้วยกัน ดังต่อไปนี้

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2541: 14 อ้างถึงใน กนิษฐา ต้วงอินทร์, 2549: 38) ยังได้กล่าวว่า การแก้ไขปัญหายาเสพติด หมายถึง การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยแก้ไขปัญหาในกลุ่มผู้เสพยาเสพติด ในชุมชนและป้องกันไม่ให้เกิดการติดยา โดยการเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้ผ่านการบำบัดรักษา รวมทั้งครอบครัวและชุมชนในการช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดรักษา ให้สามารถอยู่ในครอบครัวและชุมชนได้อย่างปกติสุข

ธาดา สุทธายศ (2542: 4 อ้างถึงใน กนิษฐา ต้วงอินทร์, 2549: 38) ได้นิยามศัพท์การแก้ไขปัญหายาเสพติด หมายถึง การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด การปราบปรามผู้ติดยาเสพติด ผู้ผลิตยาเสพติดและผู้จำหน่ายยาเสพติด

2.3.4 กระบวนการและการนำไปใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่มีองค์ประกอบสลับซับซ้อนและมักเป็นปัญหาที่เกิดจากสาเหตุมากกว่าหนึ่งอย่าง เมื่อพิจารณาปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้น สามารถจำแนกองค์ประกอบของปัญหาได้ 3 ประการด้วยกัน คือ ความต้องการยาเสพติด ปริมาณยาเสพติดและภาวะแวดล้อมที่ส่งผลให้ความต้องการและปริมาณของยาเสพติดเกิดการเปลี่ยนแปลง กล่าวโดยสรุปได้ว่าปัจจัยสำคัญซึ่งเป็นองค์ประกอบที่เกื้อหนุนให้เกิดปัญหายาเสพติด ก็คือ คน ยา และสิ่งแวดล้อม ซึ่งองค์ประกอบทั้งสามด้านนี้มีปฏิสัมพันธ์กันจนกระทั่งนำไปสู่การเกิดปัญหายาเสพติด และการใช้ยาในทางที่ผิด (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2531: 11-13 อ้างถึงใน กนิษฐา ต้วงอินทร์, 2549: 39) ดังนี้

1 ตัวคน เมื่อคนประสบกับปัญหาเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย อารมณ์และสังคม จนไม่สามารถที่จะแก้ไขหรือปรับตัวให้เข้ากับเปลี่ยนแปลงหรือสภาพนั้น ๆ ได้ก็จะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคม อาจจะหันไปใช้ยาเสพติดเป็นทางออกในการแก้ไขปัญหาชีวิตได้

2 ตัวยา โดยตัวของมันเองแล้วมีได้ก่อให้เกิดปัญหาใด ๆ ถ้าหากบุคคลมิได้ไปหยิบใช้แต่เมื่อบุคคลไปใช้ยา ปฏิกริยาที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันไป ทั้งนี้อยู่กับตัวบุคคลที่ใช้ยาประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่งขึ้นอยู่กับฤทธิ์และขนาดของตัวยาที่ใช้ ตลอดจนวิธีใช้สิ่งแวดล้อมเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งในการที่จะผลักดันหรือชักจูงให้บุคคลหันไปใช้ยาเสพติด เพราะบุคคลจำเป็นต้องอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม จะต้องปฏิบัติตนให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ของสังคม แต่ถ้าบุคคลใดบุคคลหนึ่งไม่สามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาพสิ่งแวดล้อมของสังคมที่บุคคลนั้นอาศัยอยู่ได้ ก็จะแสดงพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่าง ๆ ไปจากสังคมซึ่งอาจหันไปใช้ยาเสพติดได้

จากแนวคิดดังกล่าว ที่ได้ให้ความหมายของการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ไว้ดังกล่าวข้างต้น พอสรุปความหมายของการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้ดังนี้

การป้องกันปัญหายาเสพติด หมายถึง “การให้องค์ความรู้และข้อมูลต่าง ๆ ในเรื่องของพิษภัยของยาเสพติด อย่างถูกต้องด้วยวิธีต่าง ๆ ไปสู่ประชาชนและสังคม และปรับปรุงสภาพแวดล้อมในพื้นที่ที่มีความเสี่ยง หรือส่วนผลักดันให้คนไปใช้ยาเสพติดควบคุมกันไปด้วย ตลอดจนการเฝ้าระวังโดยใช้การมีส่วนร่วมทางสังคมในชุมชน”

การแก้ไขปัญหายาเสพติด หมายถึง การดำเนินการในกระบวนการฟื้นฟูผู้ที่ใช้สารเสพติด เช่นการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด รวมทั้งการช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดรักษาให้สามารถประกอบอาชีพ และมีคุณภาพชีวิตที่มีคุณภาพอย่างมั่นคงและยั่งยืนอยู่ในครอบครัวและชุมชนได้อย่างปกติสุข

2.4 บริบทของพื้นที่ที่ศึกษา

องค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อยู่ในเขตการปกครองกำกับดูแลของอำเภอเขาสน กวาง จังหวัดขอนแก่น จัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 มีที่ทำการตั้งอยู่ เลขที่ 210 หมู่ที่ 4 ตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสน กวาง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอเขาสน กวาง ระยะห่างจากอำเภอเขาสน กวาง 10 กิโลเมตร มีจำนวนหมู่บ้านทั้งสิ้น 15 หมู่บ้าน ได้แก่

- 1.บ้านดงเมืองแอม หมู่ที่ 1
- 2.บ้านโนนน้ำผึ้ง หมู่ที่ 2
- 3.บ้านทุ่งบ่อ หมู่ที่ 3
- 4.บ้านดงบัง หมู่ที่ 4
- 5.บ้านห้วยยาง หมู่ที่ 5
- 6.บ้านโคกสูง หมู่ที่ 6
- 7.บ้านหนองแวงเรือ หมู่ที่ 7
- 8.บ้านหนองโน หมู่ที่ 8

- 9.บ้านหนองคู หมู่ที่ 9
- 10.บ้านคำสมบูรณ์ หมู่ที่ 10
- 11.บ้านคำเจริญ หมู่ที่ 11
- 12.บ้านคำแคน หมู่ที่ 12
- 13.บ้านหนองแวงประชา หมู่ที่ 13
- 14.บ้านทุ่งบ่อ หมู่ที่ 14
- 15.บ้านห้วยยางศรีวิไล หมู่ที่ 15

สภาพโดยทั่วไป

1. เนื้อที่และที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม มีพื้นที่ทั้งหมด 74.426 ตารางกิโลเมตร หรือ 46,516.25 ไร่ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอเขาสวนกวาง ระยะห่างจากอำเภอเขาสวนกวาง 10 กิโลเมตร และมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ต.นาจิว ต.เขาสวนกวาง อ.เขาสวนกวาง ต.ศรีสุขสำราญ อ.อุบลรัตน์ จ.ขอนแก่น
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ต.สะอาด อ.น้ำพอง จ.ขอนแก่น
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ต.เขาสวนกวาง ต.คำม่วง อ.เขาสวนกวาง จ.ขอนแก่น
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ต.นาคำ อ.อุบลรัตน์ จ.ขอนแก่น

2. ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง และที่ราบลุ่ม ดินมีลักษณะเป็นดินร่วนปนทราย มีแหล่งน้ำที่สำคัญ ได้แก่

- ลำห้วยเสือเต้น ไหลผ่านบ้านดงเมืองแอม ,บ้านโนนน้ำผึ้ง
- ลำห้วยยาง ไหลผ่านบ้านดงบัง,บ้านห้วยยาง
- ลำห้วยคลองโปรด ไหลผ่านบ้านหนองแวงเรือ,หนองแวงประชา
- หนองชุมดิน มีเนื้อที่ 120 ไร่ และหนองบ่อ มีพื้นที่ 80 ไร่ อยู่ติดกับบ้านทุ่งบ่อ, บ้านหนองโน

3. ประชากร

เขตบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอมมีประชากร จำนวน 7,305 คน แยกเป็น : ชาย 4,492 คน หญิง 2,813 คน (ข้อมูลทะเบียนราษฎร์ กรมการปกครอง ธันวาคม 2565)

ตารางที่ 2.1 จำนวนประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม

ที่	บ้าน	ประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
1	ดงเมืองแอม	298	226	524
2	โนนน้ำผึ้ง	273	148	421
3	ทุ่งบ่อ	384	245	629
4	ดงบัง	487	316	803
5	ห้วยยาง	297	163	460
6	โคกสูง	363	218	581
7	หนองแวงเรือ	390	271	661
8	หนองโน	62	40	102
9	หนองคู	199	108	307
10	คำสมบูรณ์	289	194	483
11	คำเจริญ	157	71	228
12	คำแคน	142	84	226
13	หนองแวงประชา	457	293	750
14	ทุ่งบ่อ	317	201	518
15	ห้วยยางศรีวิไล	377	235	612
รวม		4,492	2,813	7,305

สภาพทางเศรษฐกิจ

1. การประกอบอาชีพ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ทำไร่ (อ้อย, มันสำปะหลัง) ซึ่งมีการเลี้ยงสัตว์เพื่อการจำหน่ายควบคู่กันไป อาชีพรองลงมาคือ อาชีพรับจ้าง ซึ่งเป็นการรับจ้างทำการเกษตรกรรมและรับจ้างทั่วไป นอกจากนี้ยังมีการประกอบอาชีพค้าขายและรับราชการบ้างเล็กน้อย

2. ศาสนาและวัฒนธรรม

ประชากรส่วนใหญ่ของตำบลดงเมืองแอม นับถือศาสนาพุทธ มีวัดจำนวน 13 แห่ง วัดมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตการดำเนินชีวิตของชุมชน เป็นสถานที่รวมจิตใจของประชาชนในหมู่บ้าน และ

พิธีกรรมงานประเพณีต่าง ๆ การนับถือศาสนาเป็นสิ่งสำคัญเพราะเป็นกรอบแนวทางปฏิบัติที่ ทำให้คนเป็นคนดี เกรงกลัวต่อบาป ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ

3. สถานที่ท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในตำบลดงเมืองแอม ได้แก่

1. เมืองโบราณดงเมืองแอม

เมืองโบราณดงเมืองแอมซึ่งถือว่าเป็นเมืองโบราณที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศไทย ที่มีอายุมากกว่า 2,000 ปี ซึ่งปัจจุบันยังปรากฏร่องรอยทางประวัติศาสตร์ เช่น คูเมือง โบราณวัตถุ อยู่ในพื้นที่บ้านดงเมืองแอม บ้านโนนน้ำผึ้ง และบ้านดงเรือง เมืองโบราณแห่งนี้แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์โดยมีลักษณะเป็นเมืองโบราณขนาดใหญ่ ผังเมืองรูปร่างไม่สมมาตรโดยมีความกว้างยาวตามแนวตะวันออก – ตะวันตกประมาณ 2,400 เมตร และตามแนวเหนือใต้ประมาณ 2,000 เมตร มีคูน้ำ 1 ชั้น และคันดิน 1 ชั้น แต่ด้านตะวันตกนั้นมีคูน้ำ 1 ชั้น และคันดิน 2 ชั้น ลักษณะของเมืองคล้ายเป็นรูปเมืองสองเมืองซ้อนทับกันอยู่ โดยส่วนของเมืองด้านตะวันตก คงจะถูกสร้างขึ้นก่อนแล้วจึงมีการขยายออกมาทางด้านตะวันออก และด้านใต้นอกจากนั้นยังมีแนวคันดินต่อออกจากแนวคันดินที่เป็นกำแพงเมืองออกไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ขนานไปกับลำห้วยเสือดั้นตรงบริเวณบ้านค้อท่าโพธิ์ ซึ่งอยู่ห่างจากบ้านดงเมืองแอมไปประมาณ 500 เมตร แนวคันดินนี้มีบางท่านได้พิจารณาจากภาพถ่ายทางอากาศแล้วระบุว่าเมืองโบราณอีกแห่งหนึ่งที่มีแผนผังเป็นรูปสี่เหลี่ยมยาวรีกว้างประมาณ 600 เมตร และยาวประมาณ 2,300 เมตร นอกจากบริเวณนี้แล้ว ยังมีแนวคันดินอีกสายหนึ่งอยู่ตรงบริเวณเมืองโนนเพ็ง ซึ่งเป็นเนินดินขนาดใหญ่ กว้าง 500 เมตร ยาว 2,000 เมตร

โนนเมืองเพ็งนี้อยู่ห่างจากบ้านดงเมืองแอมไปทางตะวันตกประมาณ 2,000 เมตรบริเวณบ้านดงเมืองแอม พบซากโบราณสถานอยู่ริมถนนตรงปากทางเข้าไปในเขตเมืองโบราณห่างจากกำแพงเมืองประมาณ 200 เมตร พบอิฐและศิลาแลงกระจายอยู่ทั่วไปอีกแห่งหนึ่งเป็นซากโบราณสถานซึ่งเป็นที่ตั้งของวัดดงเมืองแอมในเขตหมู่บ้าน พบศิลาจารึกหินทรายรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาด 30 x 78 ซม. มีสภาพลบเลือน จารึกด้วยอักษรปัลลวะ (อินเดียใต้) ภาษาสันสกฤต จำนวน 3 บรรทัด ซึ่งมีอายุในราว พุทธศตวรรษที่ 12-13 ความว่า พระองค์ผู้มีพระนามปรากฏในด้านคุณธรรมแต่พระเยาว์ได้รับพระนามอันเกิดจากการอภิเษกว่า พระเจ้า มหะทรวรมันได้สร้างอันเป็นเครื่องหมายแห่งชัยชนะของพระองค์

พระเจ้ามหารัตน เป็นกษัตริย์ที่ยิ่งใหญ่พระองค์หนึ่งของอาณาจักรเขมร ทรงครองราชย์อยู่ในราวพุทธศตวรรษที่ 11-13 นับถือศาสนาฮินดูลัทธิไศวะนิกายซึ่งแพร่ขยายอำนาจทางการเมืองและวัฒนธรรมเข้ามาทางปากแม่น้ำมูล ครอบครองที่ราบสูงโคราชในสมัยนั้น นอกจากนั้นก็พบเศษภาชนะดินเผาแบบเรียบและแบบลายเชือกทาบ เมืองโบราณดงเมืองแอม จัดว่าเป็นเมืองที่มีอายุตั้งแต่สมัยทวารวดีถึงลพบุรีต่อเนื่องกัน (พุทธศตวรรษที่ 16-18)

2. พิพิธภัณฑสถานเมืองโบราณดงเมืองแอม

ตั้งอยู่ ณ วัดศรีเมืองแอม บ้านดงเมืองแอม หมู่ที่ 1 ตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น เป็นแหล่งประวัติศาสตร์ที่เก็บรวบรวมโบราณวัตถุที่ขุดพบในซากเมืองโบราณ ได้แก่

เครื่องปั้นดินเผา พระพุทธรูป ศิลาล่าง ศิวลิ่ง ศิลาคารึกหินทรายที่จารึกด้วยอักษรปัลลวะ (อินเดียใต้)
ภาษาสันสกฤต เป็นต้น

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการศึกษา พบว่า มีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น ดังนี้

ธีระ แก้วกล้า 2562 การมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชน และปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 293 คน จากคณะกรรมการหมู่บ้าน อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี เครื่องมือในการวิจัยคือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาอัตราส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในการประชุมเกี่ยวกับปัญหาเสพติด มีประมาณปีละหนึ่งถึงสองครั้ง และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด คือ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน การได้รับข่าวสาร เกี่ยวกับยาเสพติด และความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผลการวิจัยได้ให้ผลที่สามารถนำไปใช้ได้ทางปฏิบัติ โดยผลการวิจัยได้ให้ข้อมูลเพื่อ ใช้เป็นข้อเสนอแนะที่สำคัญ กล่าวคือ ควรมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลปัญหาเสพติดเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดระหว่างผู้ที่พักอาศัยอยู่ในชุมชน ในระยะเวลาไม่นานนัก เจ้าหน้าที่ของรัฐควรมีโอกาสมากขึ้นในการเข้ามาติดต่อสอบถามกับชาวบ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้านเพื่อกระตุ้นให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ผู้นำหมู่บ้าน ควรแสดงบทบาทสำคัญในการเรียกประชุมให้ถี่ขึ้นเพื่อกระตุ้นให้ เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ของชุมชน และเจ้าหน้าที่รัฐต้องให้ 1 ข้อมูลที่เป็นจริง ทันสมัยและเข้าใจง่ายให้กับประชาชนและคณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อกระตุ้นให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

อนุชา หมายศรี (2564) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตอำเภอลำปาง จังหวัดยโสธร ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ด้วยการสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในอำเภอลำปาง จังหวัดยโสธร เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามซึ่งได้รับการพัฒนาขึ้นมาจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 20 ข้อ โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความถี่ ร้อยละ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และความแปรปรวนระหว่างตัวแปร ผลวิจัยปรากฏว่า ภาพรวมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทั้งตัวแปรหลักและตัวแปรรองประกอบ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.97 (SD = .62) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตอำเภอลำปาง จังหวัดยโสธร มีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าทดสอบ $t = -2.48$ และมีนัยสำคัญสูงกว่า .05 (Sig = .951) นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไข

ปัญหาเสพติดในเขตอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติจำแนกตามระดับการศึกษา*อาชีพ*รายได้ระดับการศึกษา*อายุรายได้*อายุ

พงษ์ศักดิ์ มุกตาม่วง (2564) ศึกษาบทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านที่มีต่อประสิทธิผลตามนโยบายด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม เพื่อศึกษาระดับบทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านและ ประสิทธิผลตามนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อประสิทธิผลตามนโยบายด้านการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอธาตุพนม เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล 3) เพื่อศึกษาอิทธิพลของบทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้าน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ตามนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอธาตุพนม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กำนันผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอธาตุพนม จำนวน 224 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

อติพงษ์ ต้นศิริ (2562) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ศึกษากรณี อำเภอแกลง จังหวัดระยอง เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง และ 2) เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และสถานะในครอบครัว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชนที่มีชื่อตามทะเบียนราษฎร์ และอาศัยอยู่หมู่บ้าน/ชุมชนในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป จำนวน 400 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามสถิติ ที่ใช้ประกอบด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ การแจกแจง ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) ได้แก่ t-test (Independent samples) F-test (One-way ANOVA) และเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least significant difference) ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนในเขตอำเภอแกลง มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชั้นตอน พบว่า การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์เป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ตามลำดับ และลำดับสุดท้าย อยู่ในระดับน้อย คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่วนผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และสถานะในครอบครัว พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และสถานะในครอบครัว ต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภรณ์วนา เมฆวานิชย์ (2562) ศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่เทศบาลเมืองพนัสนิคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรีเพื่อ 1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่เทศบาล

เมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี 2. เพื่อศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติด ในพื้นที่เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี 3. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางในการ พัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ในพื้นที่เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็น ประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองพนัสนิคม จำนวน 397 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Anlysis of Variance) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีการของเซฟเฟา ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่า เพศชาย มีอายุระหว่าง 17-78 ปี มีการศึกษา ระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบอาชีพค้าขาย มีระยะเวลาอาศัยอยู่ 1-62 ปี ส่วนใหญ่ไม่ เป็นสมาชิกกลุ่มป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติด ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่ เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่เป็น ประชาชนในชุมชนเขตพื้นที่เทศบาลเมืองพนัสนิคม มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด เมื่อพิจารณา แต่ละตัวแปร พบว่า อายุ ระดับ การศึกษา ระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับเพศ อาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเขตพื้นที่เทศบาลเมืองพนัสนิคม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัญญา พิศพันธ์ (2562) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในเขตพื้นที่ตำบลบ่อวิน อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เพื่อศึกษาเพื่อปัจจัยที่มีผลต่อระดับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด เพื่อเปรียบเทียบระดับการ มีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตพื้นที่ตำบลบ่อวิน อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยใช้กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ ในเขตพื้นที่ตำบลบ่อวิน อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำนวน 392 คน ผลการวิจัยพบว่า 1.ข้อมูล ปัจจัย ส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 392 คน พบว่า เป็นเพศชาย มากกว่าเพศหญิง กลุ่ม ตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ อยู่ระหว่าง 21-30 ปีมากที่สุด และน้อยที่สุด อายุต่ำกว่า 20 ปี สถานภาพ การสมรส ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด และจำนวนน้อยที่สุด คือ หม้าย/หย่าร้าง ระดับ การศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ระดับปริญญาตรี และจำนวนน้อยที่สุด สูงกว่าปริญญาตรีอาชีพ กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน น้อยที่สุด อาชีพเกษตรกร รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ระหว่าง 15,001-20,000 บาท จำนวนน้อยที่สุด 20,001 บาท เป็น ต้นไป 2. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ในเขตพื้นที่ ตำบลบ่อวิน อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.29 เมื่อพิจารณา ในแต่ละด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ย 3.44 อันดับ รองลงมาคือ ด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 3.32 ด้าน การดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ย 3.23 และน้อย ที่สุดคือด้านการรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ย 3.19 3. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตพื้นที่ตำบลบ่อวิน อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่าปัจจัยด้านเพศอายุสถานภาพ และอาชีพที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมใน

การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไม่แตกต่างกัน มีเพียงระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

พระครูกิตติโชติคุณ กิตติปาโล (ปะละกัง) 2562 ศึกษาพุทธจริยศาสตร์กับการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชน ในอำเภอเป็ยน้อย จังหวัดขอนแก่น เพื่อศึกษาวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพุทธจริยศาสตร์สำหรับใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 2) เพื่อศึกษาสภาพปัญหายาเสพติดของชุมชนในอำเภอเป็ยน้อย จังหวัดขอนแก่น 3) เพื่อศึกษาวิเคราะห์พุทธจริยศาสตร์กับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชนในอำเภอเป็ยน้อย จังหวัดขอนแก่น การวิจัยดังกล่าวนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ซึ่งผู้วิจัยจะได้วิเคราะห์ข้อมูลแบบวิเคราะห์เชิงพรรณนาวิธี (Descriptive Ananalysis) ตามหลักการของอุปนัยวิธี (Inductive Method) โดยยึดวัตถุประสงค์การวิจัยเป็นแนว ผลการวิจัยพบว่า 1) พุทธจริยศาสตร์สำหรับใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชนในจังหวัดขอนแก่น ผลจากการสนทนากลุ่มทั้ง 4 ชุมชน พบว่าหลักพุทธจริยศาสตร์สำหรับใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชนของตน ประกอบด้วยหลักธรรม 4 ประการคือ 1) หลักอบายมุข, 2) หลักปธาน 4, 3) หลักวัณมุข 6 และ 4) หลักพรหมวิหาร 4 2. สภาพปัญหายาเสพติดของชุมชนในอำเภอเป็ยน้อย จังหวัดขอนแก่น มีสาเหตุมาจาก 4 ประการคือ 1) เกิดจากการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ 2) สาเหตุจากการถูกหลอกลวง 3) สาเหตุที่เกิดจากความเจ็บป่วย ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ 4) สิ่งแวดล้อม เช่น การคบเพื่อนไม่ดี อาศัยอยู่ใกล้แหล่งชุมชนที่ค้าขายเสพติดหรือมีผู้เสพเป็นจำนวนมาก และส่งผลกระทบต่อตัวบุคคล ครอบครัว ชุมชน และสังคมในระดับประเทศ 3) การวิเคราะห์หลักพุทธจริยศาสตร์กับการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชนในอำเภอเป็ยน้อย จังหวัดขอนแก่น โดยนำหลักธรรมต่าง ๆ มาประยุกต์เข้าในกิจกรรมดังนี้ หลักอบายมุข โดยจัดกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมให้คนในชุมชนเห็นโทษภัยของอบายมุขทั้งหลายเช่น กิจกรรมเข้าค่ายเรียนรู้โทษของ ยาเสพติด หลักปธาน 4 เช่น กิจกรรมรณรงค์ป้องกันยาเสพติดโดยการจัดอบรมหรือเข้าค่ายวัณมุข 6 เช่น กิจกรรมเข้าวัดทุกวันพระหรือเทศกาล ส่งเสริมให้คนในเข้าวัดเพื่อรักษาศีล และพรหมวิหารธรรม 4 กิจกรรม เช่น ค่ายเลิกบุหรี่สุรา ชีวิตสดใส เป็นต้น

ฐิติพันธ์ พัฒนภาพร 2563 ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กรณีศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กรณีศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ที่มีอายุระหว่าง 18 – 60 ปี จำนวน 400 คน คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ด้วยสถิติ t-Test และ One-way ANOVA ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 67.8 มีอายุ 26 -35 ปี ร้อยละ 48.3 มีรายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 51.8 มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 77.3 มีอาชีพค้าขาย หรือ ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 51.5 และมีสถานภาพโสด ร้อยละ 93.5 โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในระดับน้อยที่ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.18 โดยส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.32 รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.22 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.15 และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.04 ส่วนผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ อายุ รายได้ อาชีพ ระดับการศึกษา และสถานภาพที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติด ในอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จุฬาลักษณ์ นัรัตน์ (2563) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติดในพื้นที่อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน เพื่อศึกษา 1. ศึกษาสถานการณ์การแพร่ระบาดของ ยาเสพติดในกลุ่มประชาชน 2. วิเคราะห์นโยบายและยุทธศาสตร์ด้านยาเสพติดของประเทศไทย 3. ปรับปรุงการกำหนดนโยบายและเสนอแนะแนวทางการป้องกันปัญหา ยาเสพติด โดยกำหนด ขอบเขตการวิจัยเฉพาะมิติของการป้องกันในรูปแบบของครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และวัด โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยของไทยและต่างประเทศ ประกอบกับการสัมภาษณ์เชิงลึกและการ สทนทนากลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบันเริ่มใช้ยาเสพติดมากขึ้น ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงาน ป้องกันได้แก่ สัมพันธภาพภายในครอบครัว การมีตัวแบบที่ดี การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ของโรงเรียน การดำเนินชีวิตด้วยสติตามแนวพุทธศาสนา ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน การมี พื้นที่เพื่อทำกิจกรรมเชิงบวก การได้รับการสนับสนุนและกำลังใจจากชุมชน และชุมชนให้ความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติด ผลการวิจัยนำมาสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 4 ข้อ ดังนี้ 1. รัฐควรกระตุ้นให้ภาคสังคมรับรู้และมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติด มากขึ้น 2. ให้มีองค์การทางสังคมทำหน้าที่ด้านการป้องกันปัญหา ยาเสพติดแบบบูรณาการกับภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3. การป้องกันควรมุ่งไปที่ช่วงก่อนการเริ่มเสพ และ 4. ควรมีการพัฒนาตัว บุคคลควบคู่กับสถาบัน สังคมหลัก ได้แก่ครอบครัว

วรัญญา ธนารสกุล (2564) การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติดในโรงเรียนชลราษฎรอำรุง เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการป้องกันและ แก้ไขปัญหา ยาเสพติดในโรงเรียนชลราษฎรอำรุงและเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระดับการมีส่วนร่วม ของนักเรียนในการป้องกัน และแก้ไข ปัญหา ยาเสพติดในโรงเรียนชลราษฎรอำรุง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน การวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนในโรงเรียนชลราษฎรอำรุง จำนวน 351 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ในการทดสอบ สมมติฐาน ใช้การทดสอบค่าที (t-Test) และใช้ค่าสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบทางเดียว (One-way - ANOVA) และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยพบว่า 1. นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติดในโรงเรียนชลราษฎรอำรุง อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย =3.94) เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกประเด็น สามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ด้านประโยชน์ที่ได้รับ (ค่าเฉลี่ย =4.17) รองลงมาคือด้านการปฏิบัติการ (ค่าเฉลี่ย =3.94) ด้านการติดตามประเมินผล (ค่าเฉลี่ย =3.91) และด้านกระบวนการตัดสินใจ (ค่าเฉลี่ย =3.88) ตามลำดับ 2. นักเรียนในโรงเรียน ชลราษฎรอำรุง ที่มีเพศ อายุ ระดับชั้นที่ศึกษาและรายได้ของครอบครัวต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติดในโรงเรียนชลราษฎรอำรุง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .05 3. ปัจจัยภายในตัวนักเรียน ในภาพรวม ด้านความต้องการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม ด้านความสามารถในการทำ/ร่วมกิจกรรม ด้านความตระหนักถึงปัญหา ยาเสพติด ด้านทัศนคติต่อ นโยบายของโรงเรียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการมีความสุข และสนุกกับ โครงการ/กิจกรรม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดในโรงเรียนชลราษฎรอำรุง ($r = .793$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4. ปัจจัยภายนอก ตัวนักเรียนในภาพรวม ด้านการสนับสนุนจากนโยบายของผู้บริหารโรงเรียน ด้านความช่วยเหลือสนับสนุนจาก ครู/อาจารย์ ในการทำโครงการ/กิจกรรม ด้านหน่วยงาน/ภาคี งานยาเสพติดส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนในการทำกิจกรรม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนชลราษฎรอำรุง ($r = .754$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เกรียงศักดิ์ แผนนรินทร์ (2562) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อศึกษา 1) ระดับการมีส่วนร่วมของ ผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและ 2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้นำชุมชน จำนวน 130 คนได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าไคสแควร์ ผลการวิจัยพบว่า 1. การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายา ยาเสพติด ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2. ความถี่ในการเข้าร่วมประชุม ความปลอดภัยในการให้ ข้อมูล และการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พระมหาวิษณุ วิสารโท (พานนท์) 2558 ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการ บริหารงานตามหลักการบริหารนิยธรรมของเทศบาลตำบลโนนสะอาด อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัด หนองบัวลำภู เพื่อศึกษา 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักการบริหาร นิยธรรมของเทศบาลตำบลโนนสะอาด อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู 2) เปรียบเทียบการมี ส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารนิยธรรมของเทศบาลตำบลโนนสะอาด อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภูในการจำแนกปัจจัยส่วนบุคคลและ 3) ศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารนิยธรรมของเทศบาล ตำบลโนนสะอาด อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนมีความ คิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักการบริหาร นิยธรรมของเทศบาลตำบลโนนสะอาด อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยรวมอยู่ในระดับมาก (= 3.90)เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานตาม หลักการบริหารนิยธรรมของเทศบาลตำบลโนนสะอาด อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู มีความ คิดเห็นด้านการดูแลเอาใจใส่และต้อนรับผู้มาเยือนมีระดับสูงสุด (= 4.09) รองลงมาคือ ด้านให้ความ เคารพและให้การส่งเสริมศิลปะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น (= 3.91) และที่อยู่ในระดับสุดท้ายคือด้านการ หมั่นประชุมเนื่องนิตย์ (= 3.90) ซึ่งอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารนิยธรรมของเทศบาลตำบล

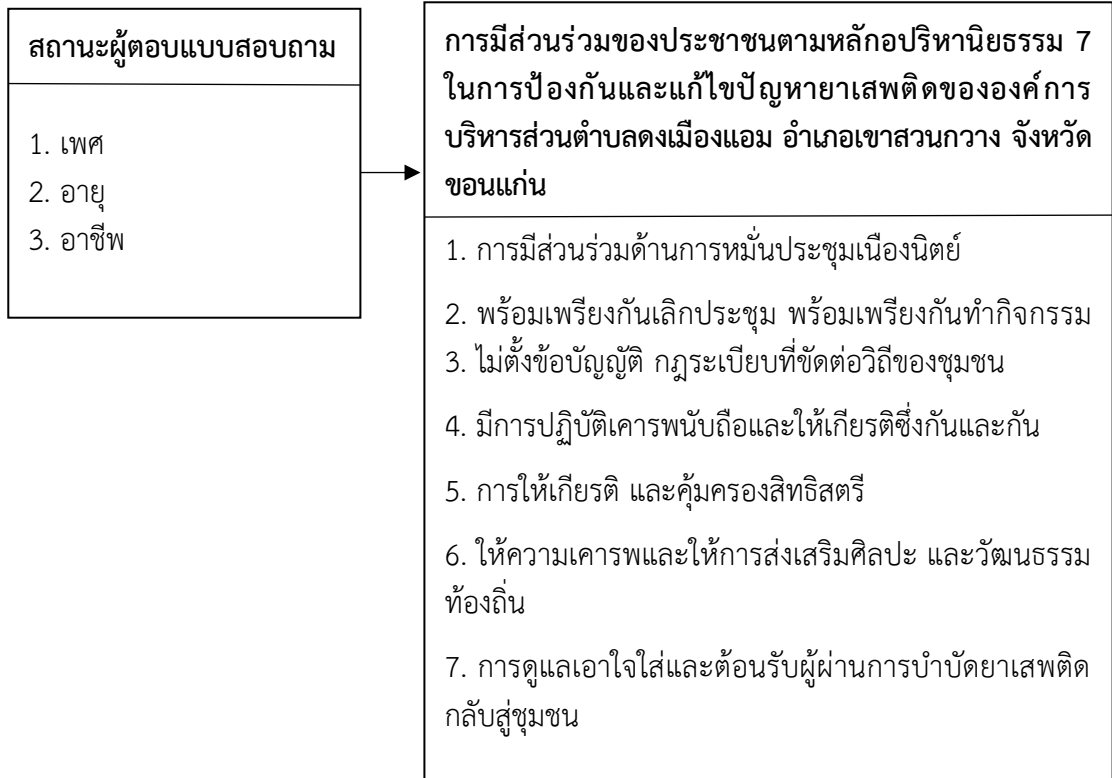
โนนสะอาด อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภูจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารนิยธรรมของเทศบาลตำบลโนนสะอาด อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ 3) ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารนิยธรรมของเทศบาลตำบลโนนสะอาด อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่าประชาชนภายในแต่ละชุมชนไม่ค่อยมีเวลาหรือเอาใจใส่ในการให้ความร่วมมือประชาชนในชุมชนต้องมีการหน้าที่ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมหรือรับจ้างเป็นส่วนใหญ่จึงไม่มีเวลาในการประชุมทำให้ประชาชนเมื่อจะต้องทำงานเลี้ยงชีพแล้วการมีส่วนร่วมจึงลดน้อยลงและประชาชนบางกลุ่มไม่เห็นถึงความสำคัญขาดความรับผิดชอบในการมีส่วนร่วม เมื่อมีการประชุมจึงเกิดความไม่พร้อมเพรียงกัน ในบางครั้ง ส่วนประชาชนที่ให้ความร่วมมือในส่วนจะเป็นประชาชนที่มีหน้าที่การงานมั่นคงและเป็นหลักแหล่ง เช่น ข้าราชการเป็นต้นด้านข้อเสนอแนะ พบว่า เทศบาลควรจัดการประชุมให้การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารนิยธรรมเพื่อให้ประชาชนได้เข้าใจและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมหรือได้รับข่าวสารของเทศบาล และเพื่อเป็นการให้ประชาชนได้รู้และเข้าใจในการมีส่วนร่วมนั้น ควรเชิญตัวแทนของแต่ละชุมชน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น มาประชุม และเทศบาล ควรออกลงพื้นที่สำรวจความเป็นอยู่ของประชาชนเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขในการบริหารงานต่อไป

2.6 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอลำสนธิ จังหวัดขอนแก่น” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมทั้งนำหลักการบริหารนิยธรรม 7 มาประยุกต์ใช้ โดยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) ประกอบด้วย ตัวแปรต้น (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variables) ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักกอธิธานิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอลาสนกวาง จังหวัดขอนแก่น เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เทคนิคและวิธีการสุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือวิจัย
- 3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผล
- 3.7 การวัดค่าตัวแปร
- 3.8 สถิติที่ใช้ในการวิจัย
- 3.9 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชน 15 หมู่บ้าน ในเขตบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอลาสนกวาง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 7,305 คน (ข้อมูลสถิติประชากรกรมการปกครอง จากทะเบียนราษฎร เขตพื้นที่ตำบลดงเมืองแอม อำเภอลาสนกวาง จังหวัดขอนแก่น ตรวจสอบข้อมูลเดือนธันวาคม 2565)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรที่มีที่อยู่ในทะเบียนราษฎร ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลดงเมืองแอม อำเภอลาสนกวาง จังหวัดขอนแก่น โดยผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม โดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1967, p. 99; อ้างถึงใน สำเร็จ จันทรสุวรรณ, 2547: 38) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน

3.2 เทคนิคและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Proportional Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนขนาดของกลุ่มประชากรในแต่ละตำบล จากนั้นสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แบบจับฉลากไม่ใส่กลับ จนได้ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1967, p. 99; อ้างถึงใน สำเร็จ จันทรสุวรรณ, 2547: 38) ดังนี้

ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร	n	=	$\frac{N}{1+Ne^2}$
เมื่อ	n	=	ขนาดของหน่วยตัวอย่าง
	N	=	ประชากรทั้งหมด
	e	=	ระดับความคลาดเคลื่อนกลุ่มตัวอย่าง
ประชากร	N	=	7,305 คน
	e	=	0.05
แทนค่า	n	=	$\frac{7,305}{1+7,305 (0.05)^2}$
		=	$\frac{7,305}{1+7,305 (0.0025)}$
	n	=	400 คน

ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน

3.2.2 ดำเนินการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละตำบล โดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) เทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากขนาดของประชากรในแต่ละตำบล ดังตารางที่ 3.1

ดังนั้น จึงใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน

หลังจากได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ผู้วิจัยจึงได้มาจัดสัดส่วนตามข้อมูลพื้นฐานของประชากรในขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น ด้วยสูตร

$$\frac{\text{ประชากรกลุ่มตัวอย่าง} \times \text{ประชากรในหมู่บ้าน}}{\text{ประชากรทั้งหมด}}$$

เช่น ประชาชน หมู่ที่ 1 บ้านดงเมืองแอม $(400 \times 524)/7,305 = 29$ คนจะได้จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษารายหมู่บ้าน ดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
ตงเมืองแอม อำเภอลำปาง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
บ้านตงเมืองแอม หมู่ที่ 1	524	29
บ้านโนนน้ำผึ้ง หมู่ที่ 2	421	23
บ้านทุ่งป่อ หมู่ที่ 3	629	34
บ้านตงบัง หมู่ที่ 4	803	44
บ้านห้วยยาง หมู่ที่ 5	460	25
บ้านโคกสูง หมู่ที่ 6	581	32
บ้านหนองแวงเรือ หมู่ที่ 7	661	36
บ้านหนองโน หมู่ที่ 8	102	7
บ้านหนองคู หมู่ที่ 9	307	17
บ้านคำสมบูรณ์ หมู่ที่ 10	483	26
บ้านคำเจริญ หมู่ที่ 11	228	12
บ้านคำแคน หมู่ที่ 12	226	12
บ้านหนองแวงประชา หมู่ที่ 13	750	41
บ้านทุ่งป่อ หมู่ที่ 14	518	28
บ้านห้วยยางศรีวิไล หมู่ที่ 15	612	34
รวมทั้งสิ้น	7,305	400

3.2.3 เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้านแล้ว จึงสุ่มรายชื่อประชาชนในแต่ละหมู่บ้านดังกล่าว โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แบบจับฉลากไม่ใส่กลับ จนได้ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้

3.3 เครื่องมือวิจัย

ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) มีลักษณะ ของแบบสอบถาม ที่มีลักษณะแบบปลายปิด (Close-ended Question) แบบสอบถาม ประกอบไปด้วยคำถาม 2 แบบซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.3.1. แบบสอบถาม

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะ เป็นแบบเลือกตอบ หรือตรวจสอบรายการ โดยถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ และอาชีพ โดยใช้ แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแอม อำเภอลำปาง จังหวัดขอนแก่น

โดยแบ่งออกเป็นรายด้าน คือ ระดับการมีส่วนร่วม 7 ประการ ประกอบด้วย

- 2.1 การมีส่วนร่วมด้านการหมั่นประชุมเนืองนิตย์
- 2.2 พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจกรรม
- 2.3 การไม่ตั้งข้อบัญญัติ กฎระเบียบที่ขัดต่อวิถีของชุมชน
- 2.4 การปฏิบัติเคารพนับถือและให้เกียรติซึ่งกันและกัน
- 2.5 การให้เกียรติ และคุ้มครองสิทธิสตรี
- 2.6 ให้ความเคารพและให้การส่งเสริมศิลปะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น
- 2.7 การดูแลเอาใจใส่และต้อนรับผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติดกลับสู่ชุมชน

โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับมาก
- 3 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับน้อย และ
- 1 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแอม อำเภอลำปาง จังหวัดขอนแก่น

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแอม อำเภอลำปาง จังหวัดขอนแก่นจากเอกสารตำรารวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.4.2 ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบตรวจรายการ (Checklist)

3.4.3 ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประเมินค่าตามแบบของลิเคิร์ท

3.4.4 ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม

3.4.5 นำร่างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของ

เนื้อหา

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินงานในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยเดินทางไปท้องที่การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น เพื่อแจกแบบสอบถามให้กับประชากรกลุ่มตัวอย่าง คือบุคลากร ผู้นำชุมชน ประชาชนในชุมชนที่มีส่วนร่วมตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 400 คน การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือ ในการจัดเก็บข้อมูลจากสำนักงานวิจัยของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน เพื่อขอความร่วมมือถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น และกำนันตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น
2. ผู้วิจัยได้ติดต่อผู้ใหญ่บ้านในแต่ละหมู่บ้าน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล
3. ทำการชักชวนความเข้าใจกับผู้ตอบแบบสอบถามทั้งนี้ได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ใหญ่บ้านใน 15 หมู่บ้านในตำบลดงเมืองแอม เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย พร้อมกับอธิบายแบบสอบถามโดยละเอียดเพื่อช่วยให้มีความเข้าใจที่ถูกต้องและตรงกัน
4. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากประชาชนในขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น
5. ในการแจกแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการติดต่อกับผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้นำในพื้นที่ก่อนลงพื้นที่จริงในขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น เพื่อที่จะได้ทราบถึงวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อจะได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามได้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. ในกรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่สามารถตอบได้เอง ผู้วิจัยและทีมงานจะใช้อ่านแบบสอบถามให้เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน
7. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจนครบตาม จำนวน 400 ชุด ตามที่กำหนดของกลุ่มตัวอย่าง
8. นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถามว่ากลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถามครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 400 ชุด เพื่อนำมาทำการวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติประมวลผลต่อไป

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมทางสถิติ ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์มีดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในเครื่องมือที่ได้รับคืนมา
2. แจกนับแบบสอบถามตามข้อ 1 และตรวจให้คะแนนแต่ละฉบับเป็นรายข้อตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
3. นำผลการแจกนับและคะแนนมาหาค่าทางสถิติ ดังนี้
 - 3.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐานหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ แล้วเสนอแบบความเรียง

โดยใช้เกณฑ์เฉลี่ยในการแปลผล ดังนี้

4.20 – 5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับ มากที่สุด

3.40 – 4.19 หมายถึง ระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับ มาก

2.60 – 3.39 หมายถึง ระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับ ปานกลาง

1.80 – 2.59 หมายถึง ระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับ น้อย

1.00 – 1.79 หมายถึง ระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

$$\text{อันตรภาคชั้น} = \frac{\text{จำนวนระดับสูงสุด} - \text{จำนวนระดับต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับทั้งหมด}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

(ขีดจำกัดบนของชั้นแรก = ขีดจำกัดล่างของชั้นแรก + ขนาดชั้น - 0.01)

(สำเร็จ จันทรสุวรรณ และสุวรรณ บัวทวน, 2547, หน้า 245) โดยใช้เกณฑ์เฉลี่ยในการแปลผล

3.8 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบสมมุติฐานใช้สถิติทดสอบที (t-test) และ One-way ANOVA ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.9 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอในรูปแบบตารางและบรรยายประกอบใต้ตาราง

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา และการทดสอบสมมติฐานการศึกษา ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ต่าง ๆ โดยแบ่งการนำเสนอข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ และแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

คณะผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ เพศ อายุ และอาชีพ โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ ผลการศึกษามีดังนี้

ตารางที่ 4.1.1 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	226	56.50
หญิง	174	43.50
รวม	400	100.00

จากตาราง ที่ 4.1.1 ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 56.50 และเพศหญิง จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 43.50

ตารางที่ 4.1.2 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

ระดับอายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
18 - 20 ปี	30	7.50
21 - 40 ปี	127	31.75
41 - 60 ปี	190	47.50
61 ปีขึ้นไป	53	13.25
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.1.2 ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ โดยจำแนกตามอายุ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ ส่วนมากมีอายุระหว่าง 41-61 ปี จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50 รองมาคือ มีอายุระหว่าง 21 - 40 ปี จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 31.75 รองมาคือ มีอายุระหว่าง 61 ปีขึ้นไป จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.25 และน้อยที่สุดมีอายุ 18 - 20 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50

ตารางที่ 4.1.3 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ	31	7.75
ค้าขาย	24	6.00
อาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว/รับจ้างทั่วไป	60	15.00
เกษตรกรกรรม	255	63.75
นักเรียน/นักศึกษา	22	5.50
อื่น ๆ	8	2.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.1.3 ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ โดยจำแนกตามอาชีพ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ส่วนมากมีอาชีพเกษตรกรกรรม จำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 63.75 รองมาคือประกอบอาชีพอาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว/รับจ้างทั่วไป จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 รองมาคือประกอบอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.75 รองมาคือค้าขาย จำนวน 24 คิดเป็นร้อยละและ 6.00 รองมาคือ นักเรียน/นักศึกษาจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50 และน้อยที่สุดประกอบอาชีพอื่น ๆ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00

4.2 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแถม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น

ผู้วิจัยวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแถม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2.1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแถม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น

ข้อ การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการหมั่นประชุมเนืองนิตย์	3.83	.58	มาก
2. ด้านการพร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจกรรม	3.90	.54	มาก
3. ด้านการไม่ตั้งข้อบัญญัติ กฎระเบียบที่ขัดต่อวิถีของชุมชน	3.87	.53	มาก
4. ด้านการปฏิบัติเคารพนับถือและให้เกียรติซึ่งกันและกัน	4.06	.54	มาก
5. ด้านการให้เกียรติและคุ้มครองสิทธิสตรี	4.00	.59	มาก
6. ด้านการให้ความเคารพและให้การส่งเสริมศิลปะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น	3.99	.54	มาก
7. ด้านการดูแลเอาใจใส่และต้อนรับผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติด กลับสู่ชุมชน	3.85	.62	มาก
รวม	3.93	.46	มาก

จากตารางที่ 4.2.1 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแถม อำเภอ เขาสวนกวางจังหวัดขอนแก่น มีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการปฏิบัติเคารพนับถือและให้เกียรติซึ่งกันและกัน รองมาคือ ด้านการให้เกียรติและคุ้มครองสิทธิสตรี รองมาคือ ด้านการพร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจกรรม รองมาคือ ด้านการให้ความเคารพและให้การส่งเสริมศิลปะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น รองมาคือด้านการไม่ตั้งข้อบัญญัติ กฎระเบียบที่ขัดต่อวิถีของชุมชน รองมาคือด้านการดูแลเอาใจใส่และต้อนรับผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติดกลับสู่ชุมชน รองมาคือ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการหมั่นประชุมเนืองนิตย์

ตารางที่ 4.2.2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น ด้านการหมั่นประชุมเนืองนิตย์

ข้อ ด้านการหมั่นประชุมเนืองนิตย์	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. ท่านได้มีส่วนร่วมในการร่วมประชุมหาสาเหตุการแพร่ระบาดของยาเสพติดในหมู่บ้าน	3.86	.71	มาก
2. ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน	3.82	.71	มาก
3. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน	3.81	.68	มาก
4. องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการเชิญตัวแทนภาคประชาชนเข้าร่วมในการประชุมเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด	3.82	.69	มาก
รวม	3.83	.58	มาก

จากตารางที่ 4.2.2 พบว่า ประชาชนที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอสวนกวางจังหวัดขอนแก่น มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการหมั่นประชุมเนืองนิตย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านได้มีส่วนร่วมในการร่วมประชุมหาสาเหตุการแพร่ระบาดของยาเสพติดในหมู่บ้าน รองมาคือ ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน และองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการเชิญตัวแทนภาคประชาชนเข้าร่วมในการประชุมเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน

ตารางที่ 4.2.3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น ด้านการพร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจกรรม

ข้อ ด้านการพร้อมเพรียงกันประชุมพร้อมเพรียงกันทำกิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. ท่านได้ร่วมประชุมเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดร่วมกับชุมชนพร้อมเพรียงกัน	3.84	.71	มาก
2. ตัวแทนภาคประชาชนและองค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมเพรียงกันประชุมอย่างสม่ำเสมอ	3.85	.66	มาก
3. ตัวแทนภาคประชาชนและองค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมเพรียงกันประชุมอย่างสม่ำเสมอ	3.92	.66	มาก
4. ในการประชุมมีการแจ้งหรือเสนอข้อมูลในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด	3.98	.61	มาก
รวม	3.90	.54	มาก

จากตารางที่ 4.2.3 พบว่า ประชาชนที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการพร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ในการประชุมมีการแจ้งหรือเสนอข้อมูลในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด รองมาคือ ตัวแทนภาคประชาชนและองค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมเพรียงกันประชุมอย่างสม่ำเสมอ รองมาคือ ท่านมีส่วนร่วมกับการจัดเวลาการประชุมได้อย่างเหมาะสม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านได้ร่วมประชุมเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดร่วมกับชุมชนพร้อมเพรียงกัน

ตารางที่ 4.2.4 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านการไม่ตั้งข้อบัญญัติ กฎระเบียบที่ขัดต่อวิถีของชุมชน

ข้อ ด้านการไม่ตั้งข้อบัญญัติ กฎระเบียบที่ขัดต่อวิถีของชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. องค์การบริหารส่วนตำบลได้เปิดโอกาสให้ท่านร่วมกำหนดข้อบัญญัติ ต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด	3.83	.68	มาก
2. ท่านมีส่วนร่วมเสนอข้อบัญญัติในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในหมู่บ้านและชุมชน	3.80	.68	มาก
3. ท่านมีส่วนร่วมในกำหนดนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ในหมู่บ้านและชุมชน	3.86	.68	มาก
4. ท่านปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด	4.01	.60	มาก
รวม	3.87	.53	มาก

จากตารางที่ 4.2.4 พบว่า ประชาชนที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ด้านการไม่ตั้งข้อบัญญัติ กฎระเบียบที่ขัดต่อวิถีของชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด รองมาคือ ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ในหมู่บ้านและชุมชน รองมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลได้เปิดโอกาสให้ท่านร่วมกำหนดข้อบัญญัติ ต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมเสนอข้อบัญญัติในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในหมู่บ้านและชุมชน

ตารางที่ 4.2.5 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแอม อำเภอสวนงาม จังหวัดขอนแก่น ด้านการปฏิบัติเคารพนับถือและให้เกียรติ ซึ่งกันและกัน

ข้อ ด้านการปฏิบัติเคารพนับถือและให้เกียรติซึ่งกันและกัน	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. ชุมชนของท่านให้โอกาสผู้เสพยาเสพติดในการบำบัด ฟื้นฟู และเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	4.14	.63	มาก
2. ประชาชนในชุมชนให้การปฏิบัติเคารพนับถือและให้เกียรติซึ่งกันและกัน	4.05	.65	มาก
3. ท่านเคารพต่อกฎระเบียบของชุมชนที่ได้ตั้งไว้ใน การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด	4.08	.65	มาก
4. ท่านมีส่วนร่วมให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดให้กับผู้ปฏิบัติงาน หรือผู้นำชุมชน หรือเจ้าหน้าที่ภาครัฐ	3.97	.69	มาก
รวม	4.06	.54	มาก

จากตารางที่ 4.2.5 พบว่า ประชาชนที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแอม อำเภอสวนงาม จังหวัดขอนแก่น มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการปฏิบัติเคารพนับถือและให้เกียรติซึ่งกันและกันโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ชุมชนของท่านให้โอกาสผู้เสพยาเสพติดในการบำบัด ฟื้นฟู และเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รองมาคือ ท่านเคารพต่อกฎระเบียบของชุมชนที่ได้ตั้งไว้ใน การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด รองมาคือประชาชนในชุมชนให้การปฏิบัติเคารพนับถือและให้เกียรติซึ่งกันและกัน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดให้กับผู้ปฏิบัติงาน หรือผู้นำชุมชน หรือเจ้าหน้าที่ภาครัฐ

ตารางที่ 4.2.6 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแอม อำเภอสวนงาม จังหวัดขอนแก่น ด้านการให้เกียรติและคุ้มครองสิทธิสตรี

ด้านการให้เกียรติและคุ้มครองสิทธิสตรี	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. ในชุมชนของท่านเปิดโอกาสให้สตรีได้มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด	3.98	.68	มาก
2. ในหน่วยงานและชุมชนของท่านได้เปิดโอกาสให้สตรีได้มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด	4.01	.68	มาก
3. หน่วยงานและชุมชนของท่านได้เปิดโอกาสให้สตรีมีบทบาทและหน้าที่ การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชน	4.00	.68	มาก
4. ท่านมีส่วนร่วมให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดให้กับผู้ปฏิบัติงาน หรือผู้นำชุมชน หรือเจ้าหน้าที่ภาครัฐ	3.99	.68	มาก
รวม	4.00	.59	มาก

ตารางที่ 4.2.6 พบว่า ประชาชนที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแอม อำเภอสวนงาม จังหวัดขอนแก่น มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการให้เกียรติและคุ้มครองสิทธิสตรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ในหน่วยงานและชุมชนของท่านได้เปิดโอกาสให้สตรีได้มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด รองมาคือ หน่วยงานและชุมชนของท่านได้เปิดโอกาสให้สตรีมีบทบาทและหน้าที่ การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชน รองมาคือ ท่านมีส่วนร่วมให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดให้กับผู้ปฏิบัติงาน หรือผู้นำชุมชน หรือเจ้าหน้าที่ภาครัฐ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ในชุมชนของท่านเปิดโอกาสให้สตรีได้มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

ตารางที่ 4.2.7 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแอม อำเภอสวนทอง จังหวัดขอนแก่น ด้านการให้ความเคารพและให้การส่งเสริมศิลปะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น

ข้อ ด้านการให้ความเคารพและให้การส่งเสริมศิลปะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. ท่านมีส่วนร่วมหรือสนับสนุนให้ชุมชนใช้สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด	4.00	.66	มาก
2. ชุมชนได้ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นมาเพื่อส่งเสริมให้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	4.04	.65	มาก
3. ชุมชนได้มีการส่งเสริมโครงการหรือกิจกรรมแข่งขันกีฬาต้านภัยยาเสพติดให้แก่เยาวชน	3.88	.73	มาก
4. ชุมชนได้เปิดโอกาสให้ผู้ผ่านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน	4.04	.61	มาก
รวม	3.99	.54	มาก

ตารางที่ 4.2.7 พบว่า ประชาชนที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแอม อำเภอสวนทอง จังหวัดขอนแก่น มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการให้ความเคารพและให้การส่งเสริมศิลปะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ชุมชนได้ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นมาเพื่อส่งเสริมให้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และ ชุมชนได้เปิดโอกาสให้ผู้ผ่านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนรองมาคือ ท่านมีส่วนร่วมหรือสนับสนุนให้ชุมชนใช้สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ชุมชนได้มีการส่งเสริมโครงการหรือกิจกรรมแข่งขันกีฬาต้านภัยยาเสพติดให้แก่เยาวชน

ตารางที่ 4.2.8 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหยาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น ด้านการดูแลเอาใจใส่และต้อนรับผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติดกลับสู่ชุมชน

ข้อ ด้านการดูแลเอาใจใส่และต้อนรับผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติดกลับสู่ชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. ชุมชนของท่านได้นิมนต์พระภิกษุมาเทศนาในเรื่องของศีล 5 เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชน	3.62	1.00	มาก
2. ท่านได้สนับสนุนให้มีการเข้าค่ายคุณธรรมด้านยาเสพติดในชุมชน	3.87	.74	มาก
3. ท่านมีส่วนร่วมในการชักชวนผู้ผ่านการบำบัดรักษาเสพติดถือศีล เข้าวัด ปฏิบัติธรรม	3.96	.63	มาก
4. วัด บ้าน และชุมชนของท่านให้การช่วยเหลือครอบครัวของผู้ผ่านการบำบัดรักษาเสพติด	3.97	.70	มาก
รวม	3.85	.46	มาก

ตารางที่ 4.2.8 พบว่า ประชาชนที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอสวนกวางจังหวัดขอนแก่น มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการดูแลเอาใจใส่และต้อนรับผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติดกลับสู่ชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ วัด บ้าน และชุมชนของท่านให้การช่วยเหลือครอบครัวของผู้ผ่านการบำบัดรักษาเสพติด รองมาคือ ท่านมีส่วนร่วมในการชักชวนผู้ผ่านการบำบัดรักษาเสพติดถือศีล เข้าวัด ปฏิบัติธรรม รองมาคือ ท่านได้สนับสนุนให้มีการเข้าค่ายคุณธรรมด้านยาเสพติดในชุมชน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ชุมชนของท่านได้นิมนต์พระภิกษุมาเทศนาในเรื่องของศีล 5 เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชน

4.3 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คณะผู้วิจัยวิเคราะห์เปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และอาชีพ โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA)

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอลำปาง จังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ที่แตกต่างกัน สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H0: ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอลำปาง จังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ที่ไม่แตกต่างกัน

H1: ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอลำปาง จังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด แตกต่างกัน

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ค่าโดย Independent Sample t-test ใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มเป็น อิสระกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนั้น จะปฏิเสธสมมติฐานหลัก H0 ก็ต่อเมื่อ Sig (2-tailed) น้อยกว่า .05 ผลการทดสอบสมมติฐานแสดงเป็นตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.3.1 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วน ตำบลดงเมืองแอม อำเภอลำปาง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ

(n=400)

ข้อ การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลัก การบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบล ดงเมืองแอม อำเภอลำปาง จังหวัด ขอนแก่น	เพศชาย		เพศหญิง		t	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการหมั่นประชุมเนื่องนิตย	3.86	.54	3.78	.63	1.463	.144
2. ด้านการพร้อมเพรียงกันประชุม พร้อม เพรียงกันทำกิจกรรม	3.92	.49	3.87	.60	.968	.334
3. ด้านการไม่ตั้งข้อบัญญัติ กฎระเบียบที่ขัดต่อ วิถีของชุมชน	3.89	.54	3.85	.53	.606	.545
4. ด้านการปฏิบัติเคารพนับถือและให้เกียรติ ซึ่งกันและกัน	4.05	.49	4.07	.59	-.380	.704
5. ด้านการให้เกียรติและคุ้มครองสิทธิสตรี	4.01	.50	3.98	.68	.396	.692
6. ด้านการให้ความเคารพและให้การส่งเสริม ศิลปะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น	3.97	.62	3.83	.63	-.924	.356
7. ด้านการดูแลเอาใจใส่และต้อนรับผู้ผ่านการ บำบัดยาเสพติดกลับสู่ชุมชน	3.87	.62	3.83	.63	.584	.559
โดยรวม	3.94	0.43	3.91	0.50	4.89	.625

จากตาราง ที่ 4.3.1 แสดงผลการเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ พบว่า ประชาชนชายและเพศหญิง มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น ที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ที่แตกต่างกัน สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H0: ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวางจังหวัดขอนแก่น ที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ที่ไม่แตกต่างกัน

H1: ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวางจังหวัดขอนแก่น ที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ที่แตกต่างกัน

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ค่าโดยใช้ One -Way ANOVA ใช้กลุ่มตัวอย่างตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไปที่เป็นอิสระกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนั้น จะปฏิเสธสมมติฐาน ก็ต่อเมื่อ Sig (2tailed) น้อยกว่า .05 ผลการทดสอบสมมติฐานแสดงเป็นตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.3.2 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามอายุ

(n = 400)

การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
	ระหว่างกลุ่ม	.209	3	.070	.322	.810
	ภายในกลุ่ม	85.698	396	.216		
	รวม	85.907	399			

จากตารางที่ 4.3.2 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามอายุ โดยรวม พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมตามหลักอธิปไตย 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.3.3 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วน ตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามอายุ โดยแยกเป็นรายด้าน

(n = 400)

การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ด้านการหมั่นประชุมเนืองนิตย์	ระหว่างกลุ่ม	1.207	3	.402	1.205	.308
	ภายในกลุ่ม	132.241	396	.334		
	รวม	133.449	399			
2. ด้านการพร้อมเพรียงกันประชุมพร้อมเพรียงกันทำกิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	.254	3	.085	.287	.834
	ภายในกลุ่ม	116.690	396	.295		
	รวม	116.944	399			
3. ด้านการไม่ตั้งข้อบัญญัติกฎระเบียบที่ขัดต่อวิถีของชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	.694	3	.231	.814	.486
	ภายในกลุ่ม	112.552	396	.284		
	รวม	113.246	399			
4. ด้านการปฏิบัติเคารพนับถือและให้เกียรติซึ่งกันและกัน	ระหว่างกลุ่ม	.364	3	.121	.419	.739
	ภายในกลุ่ม	114.755	396	.290		
	รวม	115.119	399			
5. ด้านการให้เกียรติและคุ้มครองสิทธิสตรี	ระหว่างกลุ่ม	.098	3	.033	.094	.963
	ภายในกลุ่ม	138.024	396	.349		
	รวม	138.123	399			
6. ด้านการให้ความเคารพและให้การส่งเสริมศิลปะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น	ระหว่างกลุ่ม	.904	3	.301	1.043	.374
	ภายในกลุ่ม	114.409	396	.286		
	รวม	115.313	399			
7. ด้านการดูแลเอาใจใส่และต้อนรับผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติดกลับสู่ชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	.981	3	.327	.839	.473
	ภายในกลุ่ม	154.418	396	.390		
	รวม	155.399	399			

จากตารางที่ 4.3.3 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามอายุ โดยแยกเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนในทุกระดับอายุ มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7 โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.3.4 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแอม อำเภอเขาสวน กวาง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามกลุ่มอาชีพ

(n = 400)

การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7	ระหว่างกลุ่ม	2.239	5	.448	2.108	.064
	ภายในกลุ่ม	83.669	394	.212		
	รวม	85.907	399			

จากตารางที่ 4.3.4 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแอม อำเภอเขาสวน กวาง จังหวัดขอนแก่น ภาพรวม จำแนกตามกลุ่มอาชีพ พบว่า ประชาชนในทุกกลุ่มอาชีพ มีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.3.5 แสดงค่าเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแอม อำเภอเขาสวน กวาง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามอาชีพ

(n=400)

การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1. ด้านการหมั่นประชุม เนื่องด้วย	ระหว่างกลุ่ม	2.425	5	.485	1.458	.203
	ภายในกลุ่ม	131.024	394	.333		
	รวม	133.449	399			
2. ด้านการพร้อมเพรียงกัน ประชุม พร้อมเพรียงกันทำ กิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.206	5	.241	.821	.535
	ภายในกลุ่ม	115.739	394	.294		
	รวม	116.944	399			
3. ด้านการไม่ตั้งข้อบัญญัติ กฎระเบียบที่ขัดต่อวิถีของชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	1.716	5	.343	1.213	.302
	ภายในกลุ่ม	111.530	394	.283		
	รวม	113.246	399			
4. ด้านการปฏิบัติเคารพนับถือ และให้เกียรติซึ่งกันและกัน	ระหว่างกลุ่ม	3.707	5	.741	2.622*	.024
	ภายในกลุ่ม	111.412	394	.283		
	รวม	115.119	399			
5. ด้านการให้เกียรติและ คุ้มครองสิทธิสตรี	ระหว่างกลุ่ม	3.310	5	.662	1.935	.088
	ภายในกลุ่ม	134.812	394	.342		

	รวม	138.123	399			
6. ด้านการให้ความเคารพและ	ระหว่างกลุ่ม	2.244	5	.449	1.564	.169
ให้การส่งเสริมศิลปะ และ	ภายในกลุ่ม	113.069	394	.287		
วัฒนธรรมท้องถิ่น	รวม	115.313	399			
7. ด้านการดูแลเอาใจใส่และ	ระหว่างกลุ่ม	8.964	5	1.79	4.824*	.000
ต้อนรับผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติด				3		
ติดกลับสู่ชุมชน	ภายในกลุ่ม	146.435	394	.372		
	รวม	155.399	399			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.3.5 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามกลุ่มอาชีพ โดยแยกเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนในทุกกลุ่มอาชีพ มีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการปฏิบัติเคาเรนซ์และให้เกียรติซึ่งกันและกัน และด้านการดูแลเอาใจใส่ และต้อนรับผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติดติดกลับสู่ชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผู้วิจัยจึงได้ทำการเปรียบเทียบ เพื่อหาว่าอาชีพใดที่มีความแตกต่างกันด้วยวิธี LSD

ตารางที่ 4.3.6 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ค่าเฉลี่ย การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามอาชีพ

(n = 400)

กลุ่มอาชีพ	ข้าราชการ/ พนักงานของ รัฐ/รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย	อาชีพอิสระ/ ธุรกิจส่วนตัว/ รับจ้างทั่วไป	เกษตรกร	นักเรียน/ นักศึกษา	อื่น ๆ
ข้าราชการ/พนักงาน ของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ	-	.000	.265*	.095	.132	.552*
ค้าขาย	-	-	.265*	.095	.132	.552*
อาชีพอิสระ/ธุรกิจ ส่วนตัว/รับจ้างทั่วไป	-	-	-	-.170*	-.133	.288
เกษตรกร	-	-	-	-	.037	.457*
นักเรียน/นักศึกษา	-	-	-	-	-	.420
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.3.6 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ค่าเฉลี่ย การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแอม อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง ด้านการปฏิบัติเคาเรนซ์และให้เกียรติซึ่งกันและกัน จำแนกตามกลุ่มอาชีพ ด้วยวิธี LSD พบว่า ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจกับอาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว/รับจ้างทั่วไป, ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจกับอาชีพอื่น ๆ ค่าขายกับอาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว/รับจ้างทั่วไป, ค่าขายกับอาชีพอื่น ๆ, อาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว/รับจ้างทั่วไปกับเกษตรกร, เกษตรกรกับอาชีพอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่คู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.3.7 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ค่าเฉลี่ย การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแอม อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง ด้านการดูแลเอาใจใส่และต้อนรับผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติดกลับสู่ชุมชน จำแนกตามกลุ่มอาชีพ

(n = 400)

กลุ่มอาชีพ	ข้าราชการ/ พนักงานของ รัฐ/ รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย	อาชีพ อิสระ/ธุรกิจ ส่วนตัว/ รับจ้างทั่วไป	เกษตรกร	นักเรียน/ นักศึกษา	อื่น ๆ
ข้าราชการ/ พนักงานของรัฐ/ รัฐวิสาหกิจ	-	.093	.407*	.010	.189	.209
ค้าขาย	-	-	.500*	.103	.282	.302
อาชีพอิสระ/ธุรกิจ ส่วนตัว/รับจ้าง ทั่วไป	-	-	-	-.397*	-.397	-.198
เกษตรกร	-	-	-	-	.179	.199
นักเรียน/นักศึกษา	-	-	-	-	-	-.020
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.3.7 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ค่าเฉลี่ย การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแอม อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง ด้านการปฏิบัติเคาเรนซ์และให้เกียรติซึ่งกันและกัน จำแนกตามกลุ่มอาชีพ ด้วยวิธี LSD พบว่า ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจกับอาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว/รับจ้างทั่วไป, ค่าขายกับอาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว/รับจ้างทั่วไป, อาชีพอิสระ/

ธุรกิจส่วนตัว/รับจ้างทั่วไปกับเกษตรกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่คู่อื่นไม่แตกต่างกัน

4.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น

ตารางที่ 4.4.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น

ลำดับ	ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7	ความถี่
1.	ควรให้มีการประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อพูดคุยกันหาหรือ	31
2.	ควรเคารพผู้สูงอายุในหมู่บ้านหรือผู้นำทางศาสนาในหมู่บ้าน	12
3.	ควรให้โอกาสผู้ผ่านการบำบัดเข้าสู่ชุมชนอย่างอบอุ่น หมั่นเยี่ยมผู้ผ่านการบำบัดอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมอาชีพ	10
4.	ควรส่งเสริมให้สตรีมีส่วนร่วมในทุกด้าน	8
5.	ควรนำวัฒนธรรมฮีต 12 คอง 14 ประเพณีท้องถิ่น มาประยุกต์ใช้แก้ปัญหาเสพติด	5
6.	ควรให้มีการเคารพกฎหมู่บ้านที่ออกมาอย่างเคร่งครัด(ธรรมนูญหมู่บ้าน)	3
7.	ควรร่วมกันทำกิจกรรมจิตอาสา เดือนละ 1 ครั้ง	2
	รวม	71

จากตารางที่ 4.4.1 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น มีความถี่สูงสุดโดยเรียงลำดับค่าความถี่จากมากไปหาน้อย 3 อันดับ พบว่าด้านที่มากที่สุดได้แก่ ควรให้มีการประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อพูดคุยกันหาหรือ ความถี่ 31 รองมาคือ ควรเคารพผู้สูงอายุในหมู่บ้านหรือผู้นำทางศาสนาในหมู่บ้าน ความถี่ 12 รองมาคือ ควรให้โอกาสผู้ผ่านการบำบัดเข้าสู่ชุมชนอย่างอบอุ่น หมั่นเยี่ยมผู้ผ่านการบำบัดอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมอาชีพ ความถี่ 10 รองมาคือ ควรส่งเสริมให้สตรีมีส่วนร่วมในทุกด้าน ความถี่ 8 ควรนำวัฒนธรรมฮีต 12 คอง 14 ประเพณีท้องถิ่น มาประยุกต์ใช้แก้ปัญหาเสพติดความถี่ 5 รองมาคือ ควรให้มีการเคารพกฎหมู่บ้านที่ออกมาอย่างเคร่งครัด(ธรรมนูญหมู่บ้าน)ความถี่ 3 และน้อยที่สุดคือควรร่วมกันทำกิจกรรมจิตอาสา เดือนละ 1 ครั้ง ความถี่ 2

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอสวนแก้ว จังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอสวนแก้ว จังหวัดขอนแก่น เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอสวนแก้ว จังหวัดขอนแก่น จำแนกตาม เพศ อายุ และอาชีพ และเพื่อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอสวนแก้ว จังหวัดขอนแก่น โดยวิธีการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอสวนแก้ว จังหวัดขอนแก่น จำนวน 7,305 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.05 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 400 คน ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะเปรียบเทียบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอสวนแก้ว จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ อายุ และอาชีพ ผลการวิจัยพบว่า

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอสวนแก้ว จังหวัดขอนแก่น พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 226 คน ร้อยละ 56.50 มีอายุ 41 - 60 ปี จำนวน 190 คน ร้อยละ 47.50 และมีอาชีพเกษตรกร จำนวน 255 คน ร้อยละ 63.75

2. ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอสวนแก้ว จังหวัดขอนแก่น พบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอสวนแก้ว จังหวัดขอนแก่น มีการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 โดยรวม อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 มากที่สุด คือ ด้านการปฏิบัติเคารพนับถือและให้เกียรติซึ่งกันและกัน และมีการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านการให้เกียรติและคุ้มครองสิทธิสตรี ด้านการให้ความเคารพและให้การส่งเสริมศิลปะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น และด้านการพร้อมเพรียงกันประชุมพร้อมเพรียงกันทำกิจกรรม

2.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 ด้านการหมั่นประชุมเนื่องนิตย์ พบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอสวนแก้ว จังหวัดขอนแก่น โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 มากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านได้มีส่วนร่วมในการร่วมประชุมหาสาเหตุการแพร่ระบาดของยาเสพติดในหมู่บ้าน รองลงมาคือ ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน และองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการเชิญตัวแทนภาคประชาชนเข้าร่วมในการประชุมเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน

2.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 ด้านการพร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจกรรม พบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอสวนแก้ว จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ในการประชุมมีการแจ้งหรือเสนอข้อมูลในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด รองลงมา คือ ตัวแทนภาคประชาชนและองค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมเพรียงกันประชุมอย่างสม่ำเสมอ รองลงมาคือตัวแทนภาคประชาชนและองค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมเพรียงกันประชุมอย่างสม่ำเสมอ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านได้ร่วมประชุมเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกับชุมชนพร้อมเพรียงกัน

2.3 การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 ด้านการไม่ตั้งข้อบัญญัติ ฎาระเบียบที่ขัดต่อวิถีของชุมชน พบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอสวนแก้ว จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด รองลงมาคือ ท่านมีส่วนร่วมในกำหนดนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในหมู่บ้านและชุมชน รองลงมา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลได้เปิดโอกาสให้ท่านร่วมกำหนดข้อบัญญัติ ต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมเสนอข้อบัญญัติในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้านและชุมชน

2.4 การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 ด้านการปฏิบัติเคารพนับถือและให้เกียรติซึ่งกันและกัน พบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอสวนแก้ว จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ชุมชนของท่านให้โอกาสผู้เสพยาเสพติดในการบำบัด ฟื้นฟู และเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รองลงมา

ท่านเคารพต่อกฎระเบียบของชุมชนที่ได้ตั้งไว้ใน การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด รองลงมา ประชาชนในชุมชนให้การปฏิบัติเคารพนับถือและให้เกียรติซึ่งกันและกัน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดให้กับผู้ปฏิบัติงาน หรือผู้นำชุมชน หรือเจ้าหน้าที่ภาครัฐ

2.5 การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 ด้านการให้เกียรติและคุ้มครองสิทธิสตรี พบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแอม อำเภอลำปาง จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ในหน่วยงานและชุมชนของท่านได้เปิดโอกาสให้สตรีได้มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด รองลงมา หน่วยงานและชุมชนของท่านได้เปิดโอกาสให้สตรีมีบทบาทและหน้าที่ การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน รองลงมา ท่านมีส่วนร่วมให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดให้กับผู้ปฏิบัติงาน หรือผู้นำชุมชน หรือเจ้าหน้าที่ภาครัฐ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ในชุมชนของท่านเปิดโอกาสให้สตรีได้มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

2.6 การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 ด้านการให้ความเคารพและให้การส่งเสริมศิลปะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแอม อำเภอลำปาง จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า มีการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ชุมชนได้ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นมาเพื่อส่งเสริมให้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และ ชุมชนได้เปิดโอกาสให้ผู้ผ่านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนรองลงมา ท่านมีส่วนร่วมหรือสนับสนุนให้ชุมชนใช้สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ชุมชนได้มีการส่งเสริมโครงการหรือกิจกรรมแข่งขันกีฬาต้านภัยยาเสพติดให้แก่เยาวชน

2.7 การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 ด้านการดูแลเอาใจใส่และต้อนรับผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติดกลับสู่ชุมชน พบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแอม อำเภอลำปาง จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า มีการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัดบ้าน และชุมชนของท่านให้การช่วยเหลือครอบครัวของผู้ผ่านการบำบัดรักษา ยาเสพติด รองลงมา ท่านมีส่วนร่วมในการชักชวนผู้ผ่านการบำบัดรักษา ยาเสพติดถือศีล เข้าวัด ปฏิบัติธรรม รองลงมา ท่านได้สนับสนุนให้มีการเข้าค่ายคุณธรรมด้านยาเสพติดในชุมชน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ชุมชนของท่านได้นิมนต์พระภิกษุมาเทศนาในเรื่องของศีล 5 เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

3. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแอม อำเภอลำปาง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ และอาชีพ รายละเอียดในแต่ละกลุ่มสรุปได้ดังนี้

3.1 ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น ด้วยการวิเคราะห์หาค่า t -test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น ประชาชนเพศชาย และเพศหญิง มีการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามอายุพบว่า ประชาชนในทุกระดับอายุ มีการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.3 ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามอาชีพ พบว่า ประชาชนในทุกอาชีพ มีการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7 โดยรวม ส่วนมากไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้น ด้านการปฏิบัติเคารพนับถือและให้เกียรติซึ่งกันและกัน และด้านการดูแลเอาใจใส่และต้อนรับผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติดกลับสู่ชุมชน ผู้วิจัยจึงได้ทำการเปรียบเทียบ เพื่อหาว่าระดับอาชีพคู่ใดที่มีความแตกต่างกันด้วยวิธี LSD

1) ประชาชนที่มีอาชีพรับข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจกับประชาชนที่มีอาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว/รับจ้างทั่วไป, ประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจกับประชาชนที่มีอาชีพอื่น ๆ, ประชาชนที่มีอาชีพค้าขายกับประชาชนที่มีอาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว/รับจ้างทั่วไป, ประชาชนที่มีอาชีพค้าขายกับประชาชนที่มีอาชีพอื่น ๆ ประชาชนที่มีอาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว/รับจ้างทั่วไปกับประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรรม, ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรรมกับประชาชนที่มีอาชีพอื่น ๆ มีการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7 ด้านการปฏิบัติเคารพนับถือและให้เกียรติซึ่งกันและกัน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่คู่อื่นไม่แตกต่างกัน

2) ประชาชนที่มีอาชีพรับข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจกับประชาชนที่มีอาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว/รับจ้างทั่วไป, ประชาชนที่มีอาชีพค้าขายกับประชาชนที่มีอาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว/รับจ้างทั่วไป, ประชาชนที่มีอาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว/รับจ้างทั่วไปกับประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรรม มีการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7 ด้านการปฏิบัติเคารพนับถือและให้เกียรติซึ่งกันและกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่คู่อื่นไม่แตกต่างกัน

4. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะ และแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น สรุปได้ดังนี้ 1) ควรให้มีการประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อพูดคุยกันหรือ 2) ควรเคารพผู้สูงอายุในหมู่บ้านหรือผู้นำทางศาสนาในหมู่บ้าน 3) ควรให้โอกาสผู้ผ่านการบำบัดเข้าสู่ชุมชนอย่างอบอุ่น หมั่นเยี่ยมผู้ผ่านการบำบัดอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมอาชีพ

4) ควรส่งเสริมให้สตรีมีส่วนร่วมในทุกด้าน ความถี่ 8 ควรนำวัฒนธรรมฮีต 12 คลอง 14 ประเพณีท้องถิ่น มาประยุกต์ใช้แก้ปัญหาเสพติด 5) ควรให้มีการเคารพกฎหมายหมู่บ้านที่ออกมาอย่างเคร่งครัด (ธรรมนูญหมู่บ้าน) 6) ควรร่วมกันทำกิจกรรมจิตอาสา เดือนละ 1 ครั้ง

5.2 อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิปรายนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอสวนงาม จังหวัดขอนแก่น” ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

5.2.1 ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิปรายนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอสวนงาม จังหวัดขอนแก่น พบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอสวนงาม จังหวัดขอนแก่น มีการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิปรายนิยธรรม 7 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิปรายนิยธรรม 7 มากที่สุด คือ ด้านการปฏิบัติเคารพนับถือและให้เกียรติซึ่งกันและกัน และมีการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิปรายนิยธรรม 7 อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านการให้เกียรติและคุ้มครองสิทธิสตรี ด้านการให้ความเคารพและให้การส่งเสริมศิลปะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น และด้านการพร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ อธิพงษ์ ต้นศิริ (2562) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ศึกษากรณี อำเภอกแลง จังหวัดระยอง เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตอำเภอกแลง จังหวัดระยอง และ 2) เปรียบเทียบ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตอำเภอกแลง จังหวัดระยอง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ต่อเดือน และสถานะในครอบครัว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชนที่มีชื่อตามทะเบียนราษฎร์ และอาศัยอยู่หมู่บ้าน/ชุมชนในเขตอำเภอกแลง จังหวัดระยอง ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป จำนวน 400 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามสถิติที่ใช้ประกอบด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ การแจกแจง ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) ได้แก่ t-test (Independent samples) F-test (One-way ANOVA) และเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least significant difference) ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนในเขตอำเภอกแลง มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชั้นตอน พบว่าการมีส่วนร่วม ในการรับผลประโยชน์เป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกร ตามลำดับ และลำดับสุดท้าย อยู่ในระดับน้อย คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่วนผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตอำเภอกแลง จังหวัดระยอง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และสถานะในครอบครัว พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ต่อเดือน และสถานะในครอบครัว ต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2.2. ระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอสวนแก้ว จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ และอาชีพ รายละเอียดในแต่ละกลุ่ม สรุปได้ดังนี้

1) ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอสวนแก้ว จังหวัดขอนแก่น ด้วยการใช้วิเคราะห์หาค่า t - test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอสวนแก้ว จังหวัดขอนแก่น ประชาชนเพศชาย และเพศหญิง มีการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับ ปัญหา พิศพันธ์ (2562) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตพื้นที่ตำบลบ่อวิน อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เพื่อศึกษาเพื่อปัจจัยที่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตพื้นที่ตำบลบ่อวิน อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยใช้กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลบ่อวิน อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำนวน 392 คน ผลการวิจัยพบว่า 1.ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 392 คน พบว่า เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ อยู่ระหว่าง 21-30 ปีมากที่สุด และน้อยที่สุด อายุต่ำกว่า 20 ปี สถานภาพการสมรส ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด และจำนวนน้อยที่สุด คือ หม้าย/หย่าร้าง ระดับ การศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ระดับปริญญาตรี และจำนวนน้อยที่สุด สูงกว่าปริญญาตรี อาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน น้อยที่สุด อาชีพเกษตรกร รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ระหว่าง 15,001-20,000 บาท จำนวนน้อยที่สุด 20,001 บาท เป็นต้นไป 2. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเขตพื้นที่ตำบลบ่อวิน อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.29 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ย 3.44 อันดับรองลงมาคือ ด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 3.32 ด้าน การดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ย 3.23 และน้อยที่สุดคือด้านการรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ย 3.19 3. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตพื้นที่ตำบลบ่อวิน อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่าปัจจัยด้านเพศอายุสถานภาพ และอาชีพที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไม่แตกต่างกัน มีเพียงระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

2) ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอสวนแก้ว จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามอายุพบว่า ประชาชนในทุกระดับอายุ มีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับ ลูติพนธ์ พัฒนาพร (2563) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กรณีศึกษา อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กรณีศึกษา อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี โดยเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชาชนในเขต

อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ที่มีอายุระหว่าง 18 – 60 ปี จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน ด้วยสถิติ t-Test และ One-way ANOVA ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 67.8 มีอายุ 26 -35 ปี ร้อยละ 48.3 มีรายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 51.8 มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 77.3 มีอาชีพค้าขาย หรือ ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 51.5 และมีสถานภาพโสด ร้อยละ 93.5 โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ในระดับน้อยที่ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.18 โดยส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.32 รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.22 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.15 และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.04 ส่วนผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ รายได้ อาชีพ ระดับการศึกษา และสถานภาพที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ในอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3) ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสนกวาง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามอาชีพ พบว่า ประชาชนในทุกอาชีพ มีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 โดยรวม ส่วนมากไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับ อนุชา หมายศรี (2564) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ด้วยการสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามซึ่งได้รับการพัฒนาขึ้นมาจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 20 ข้อ โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความถี่ ร้อยละ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และความแปรปรวนระหว่างตัวแปร ผลวิจัยปรากฏว่า ภาพรวมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทั้งตัวแปรหลักและตัวแปรองค์ประกอบ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.97 (SD = .62)การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร มีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าทดสอบ $t = -2.48$ และมีนัยสำคัญสูงกว่า .05 (Sig= .951) นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติจำแนกตามระดับการศึกษา*อาชีพ*รายได้ระดับการศึกษา*อายุรายได้*อายุ

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความรู้ความเข้าใจการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสนกวาง จังหวัดขอนแก่น พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานราชการ ควรมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสนกวาง จังหวัดขอนแก่น โดยควรมีการแจ้งข้อมูล

ข่าวสารประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ ให้ประชาชนทราบอยู่เสมอ ด้วยการหมั่นประชุม
เนื่องนิตย์

2. องค์การทางพระพุทธศาสนา คณะสงฆ์ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมือง
แอม อำเภอลำปาง จังหวัดขอนแก่น ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรดูแลเอาใจใส่และ
ต้อนรับผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติดกลับสู่ชุมชน และปลูกฝังให้ประชาชน รักษาศีล 5 ในชีวิตประจำวัน
เพื่อการ ลด ละ เลิก ยาเสพติด

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้าน
งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่ให้มีความเพียงพอ ควรขอความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่มาให้การสนับสนุนในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนโครงการให้
ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ โดยยึดหลัก บวร “บ้าน วัด โรงเรียน หรือราชการ”

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้การศึกษา “การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 ในการ
ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอลำปาง
จังหวัดขอนแก่น” มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้มีการศึกษาเพิ่มเติมในประเด็น
ต่าง ๆ ดังนี้

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลัก
อภิธานิธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม
อำเภอลำปาง จังหวัดขอนแก่น เพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงาน และสัมฤทธิ์ผลของการ
ดำเนินงาน ในแต่ละพื้นที่

2. ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลหรือมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนตาม
หลักอภิธานิธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมือง
แอม อำเภอลำปาง จังหวัดขอนแก่น เช่น ค่านิยม พฤติกรรม ทศนคติ นโยบายรัฐบาล เป็นต้น

3. ควรมีการศึกษาประสิทธิผลของการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิ
ธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอลำ
ปาง จังหวัดขอนแก่น โดยใช้วิธีการวิจัยอื่น ๆ เช่น การวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์
การประชุมกลุ่มย่อย การระดมความคิดเห็นเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา
ประสิทธิผลของการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไข
ปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอลำปาง จังหวัดขอนแก่น

บรรณานุกรม

หนังสือ

- กรมการปกครอง. (2539). รายงานการวิจัยเรื่องปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพมหานคร: กองวิชาการและแผนงาน สถาบันดำรงราชานุภาพ.
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. (2526). การบริหารการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ติน ปรัชญพฤทธิ. (2539). ภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วม. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- บัณฑิต อ่อนดำ. (2537). ชีวิตบนเส้นด้ายของ 13 เผ่าไทย. กรุงเทพฯ: สามัคคีสาร.
- บุญเลื่อน วงศ์หาญ. (2550). การมีส่วนร่วม แนวคิด ทฤษฎีและกระบวนการ. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ. (2544). การวิจัยการมีส่วนร่วมทางส่งเสริมการเกษตร. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2528). รายงานการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปาริชาติ วัลย์เสถียร. (2543). กระบวนการพัฒนาและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต). (2557). ธรรมนุญชีวิต: พุทธจริยธรรมเพื่อชีวิตที่ดั่งงาม (ฉบับปรับปรุง). พิมพ์ครั้งที่ 206. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พระพุทธรูปศาสนาของธรรมสภา.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) (2540). ธรรมนุญชีวิต. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- มนตรี พงษ์ธานี. (2549). การมีส่วนร่วมในระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน ISO. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2536). การบริหารงานพัฒนาชนบท การพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารงานพัฒนาของสภาตำบล: สาเหตุ ปัญหา และแนวทางแก้ไข. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สุรพล จันทราปัติย์. (2544). การนิเทศในการบริหารโครงการส่งเสริมการเกษตร. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- อาภรณ์พันธ์ จันทรสว่าง. (2522). คำบรรยายลักษณะวิชาทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ดุชนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และ/หรือสารนิพนธ์

- กนิษฐา ดั่งอินทร์. (2549). บทบาทของผู้นำชุมชนในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิตรา นาดี. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่เขตตำบลหวาง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย. การค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (นโยบายสาธารณะ), บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยพะเยา.

- ชาญวิทย์ โปธิ์เจริญ. (2550). *การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล บ้านดำนาวาขาม อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ศศ.ม. (การวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์).
- ฐิติพันธ์ พัฒนพร (2563). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธีระ แก้วกล้า. (2548). *การมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด: ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ปัญญา พิศพันธ์. (2562). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตพื้นที่ตำบลบ่อวิน อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พระครูนิกรสุนทรกิจ (สมพงษ์ นุ่มสกุล) (2553). *การศึกษาวิเคราะห์เรื่องความสามัคคีในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระทวีป กลยุณธมโม (เล็กบัณฑิตย์) (2552). *การศึกษาวิเคราะห์หลักกัลยาณธรรมสำหรับการดำรงชีวิตที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนา*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สายสุนีย์ ปุตุตินันท์. (2541). *ความรู้ ทศนคติ และการมีส่วนร่วมทำกิจกรรมในโครงการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรของเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลทั่วไปของรัฐ: กรณีศึกษาโรงพยาบาลสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อธิพงษ์ ต้นศิริ. (2562). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ศึกษากรณี อำเภอแกลง จังหวัดระยอง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อนุชา หมายศรี. (2564). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น.

บทความในวารสาร

- โกวิทย์ พวงงาม. (2541). *การวางแผนพัฒนาตำบลแบบมีส่วนร่วมทำให้ อบต. เข้มแข็ง*. *วารสารพัฒนาชุมชน*, 37(3), 64-71.

เอกสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

พระเทพคุณาภรณ์ (โสภณ โสภณจิตฺโต). (2552). *อภิธานียธรรม*. สืบค้นเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2565, จาก <https://palungjit.org/threadsอภิธานียธรรม.171679/>

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2563). *รายงานยาเสพติดโลก ปี ค.ศ. 2020*. สืบค้นเมื่อ 23 พฤศจิกายน 2565, จาก <https://www.oncb.go.th/PublishingImages-Lists/ONCBNews1/AllItems/>

สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC). (2563). *UN ชี้แก้ปัญหายาเสพติดในสามเหลี่ยมทองคำต้องใช้การพัฒนาอย่างยั่งยืน*. สืบค้นเมื่อ 23 พฤศจิกายน 2565, จาก <https://workpointtoday.com/drug-trade-in-golden-triangle-grows-despite-pandemic/>

องค์การอนามัยโลก (WHO). (1997). *องค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาทักษะชีวิต*. สืบค้นเมื่อ 24 พฤศจิกายน 2565, จาก <http://uparadigm.blogspot.com/2017/02/life-skills-develo>

ภาษาอังกฤษ

Cohen, J. M. & Uphoff, N. T. (1977). *Rural development participation: Concept and measures for project design implementation and evaluation*. New York: Cornell University.

Rogers, E. M., & Shoemaker, F. F. (1973). *Communication of Innovations*. New York: The Free Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. ดร. อภิชาติ เหมือยไธสง

การศึกษา	รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต (รปด.) (รัฐประศาสนศาสตร์)
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

2. ดร. ณฐอร เจือจันทร์

การศึกษารัฐ	รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ร.ด.) สาขาวิชารัฐศาสตร์
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

3. ผศ. ดร. อาทิตย์ ผ่านพูล

การศึกษา	รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต (รป.ด.) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โทร. ๐-๔๓๒๔-๑๘๕๙
 ที่ อว ๗๙๑๔/ว๐๕๕ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖
 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร ดร.อภิชาติ เหม้อยโสสง

ด้วย นายสุเมธ อินสาคร เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๔๕๐๖๓๒๐๑๘ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์ รุ่นที่ ๓/๒๕๖๔ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอปริหานิยธรรม ๗ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด เขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น (PARTICIPATION OF THE PEOPLE ACCORDING TO THE PRINCIPLE OF APARIHANIYADHAMMA ๗ IN PREVENT AND SOLVING DRUG PROBLEMS IN DONG MUANG AM SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, KHAO SUAN KWANG DISTRICT, KHON KAEN PROVINCE)" ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาต่อไป

ในการนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและพิจารณาเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณา

(พระศรีสุธีจริยวัฒน์, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โทร. ๐-๔๓๒๔-๑๘๕๙
 ที่ อว ๗๙๑๔/ว๐๕๕ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖
 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร ดร.ณัฐกร เจือจันทร์

ด้วย นายสุเมธ อินสาคร เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๔๕๐๖๓๒๐๑๘ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์ รุ่นที่ ๓/๒๕๖๔ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอปริหานิยธรรม ๗ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น (PARTICIPATION OF THE PEOPLE ACCORDING TO THE PRINCIPLE OF APARIHANİYADHAMMA ๗ IN PREVENT AND SOLVING DRUG PROBLEMS IN DONG MUANG AM SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, KHAO SUAN KWANG DISTRICT, KHON KAEN PROVINCE)" ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาต่อไป

ในการนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและพิจารณาเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณา

(พระศรีสุทธิจริยวัฒน์, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โทร. ๐-๔๓๒๔-๑๘๕๙
 ที่ อว ๗๙๑๔/ว๐๕๕ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖
 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร ผศ.ดร.อาทิตย์ ผ่านพูล

ด้วย นายสุเมธ อินสาคร เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๔๕๐๖๓๒๐๑๘ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์ รุ่นที่ ๓/๒๕๖๔ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอปริหานิยธรรม ๗ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด เขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น (PARTICIPATION OF THE PEOPLE ACCORDING TO THE PRINCIPLE OF APARIHANİYADHAMMA ๗ IN PREVENT AND SOLVING DRUG PROBLEMS IN DONG MUANG AM SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, KHAO SUAN KWANG DISTRICT, KHON KAEN PROVINCE)" ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาต่อไป

ในการนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและพิจารณาเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณา

(พระครูสุธีจิริวัฒน์, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
 ๓๐๓๕ หมู่ ๑๓ ต.บ้านดง อ.เมือง จ.ขอนแก่น
 ถนนเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ๔๐๑๐๓

ที่ อว ๙๓๑๔/๐๓๘๔

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

เจริญพร นายกองดีการบริหารส่วนตำบลคำม่วง จังหวัดขอนแก่น

เนื่องด้วย นายสุเมธ อินสาคร เลขทะเบียนนักศึกษา ๒๔๒๐๔๕๐๖๓๒๐๑๑๑ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม ๗ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี พระมหาวิฑูร วิโรจน์, ผศ.ดร. เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ดังนั้น เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และเป็นไปตามกระบวนการของการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ประกอบเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการทำวิทยานิพนธ์และขออนุญาตให้หน่วยงานของท่านเป็นพื้นที่ในการทำวิทยานิพนธ์เป็นลำดับต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระศุภสุริจิริวัฒน์, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

(นายประยงค์ เพชรสังฆาต)
 นายกองดีการบริหารส่วนตำบลคำม่วง

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
 ติดต่อประสานงาน : นายสุเมธ อินสาคร ๐๖๓-๙๐๓๖๐๓๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน

๘/๑๓ หมู่ ๑๒ ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐
โทร. ๐ ๔๓๓๘ ๓๖๑๘ โทรสาร. ๐ ๔๓๓๘ ๓๖๑๖
www.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๔/๐๖๓๙

๒๙ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น

เนื่องด้วย นายสุเมธ อินสาคร เลขทะเบียนนักศึกษา ๒๔๒๐๔๕๐๖๓๒๐๑๘ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอุปทานิยธรรม ๗ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี พระมหาวิรุฬ วิโรจโน, ผศ.ดร. เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ดังนั้น เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และเป็นไปตามกระบวนการของการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ประกอบเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการทำวิทยานิพนธ์และขออนุญาตให้หน่วยงานของท่านเป็นพื้นที่ในการทำวิทยานิพนธ์เป็นลำดับต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์ ขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสุจริยวัฒน์, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

(นายทวี อรัญศรี)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ติดต่อประสานงาน : นายสุเมธ อินสาคร ๐๖๓-๕๐๓๖๐๓๖

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา
ยาเสพติด ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอสว่าง จังหวัดขอนแก่น

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
ปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยมี
วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา เปรียบเทียบ และศึกษาข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมของประชาชนตาม
หลักอธิปไตย 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ขององค์การบริหารส่วนตำบลดง
เมืองแอม อำเภอสว่าง จังหวัดขอนแก่น

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอธิปไตย 7
ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอสว่าง
จังหวัดขอนแก่น

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลัก
อธิปไตย 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมือง
แอม อำเภอสว่าง จังหวัดขอนแก่น

ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามให้ครบทุกหัวข้อ ตามความเป็น
จริงและตามความคิดเห็นของท่าน ซึ่งข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้ในการวิจัยเท่านั้นและจะนำผลการวิจัยไป
ใช้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป ข้อมูลที่ท่านตอบไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่ประการใด ผู้วิจัยจะ
เก็บเป็นความลับ และขอขอบพระคุณทุกท่านที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

สุเมธ อินสาคร

นักศึกษา หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

18 – 20 ปี

21 – 40 ปี

41 -60 ปี

61 ปี ขึ้นไป

3. อาชีพ

ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ

ค้าขาย

อาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว/รับจ้างทั่วไป

เกษตรกรรม

นักเรียน/นักศึกษา

อื่น ๆ ระบุ).....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแอม อำเภอลำปาง จังหวัดขอนแก่น

คำชี้แจง ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ระดับความเห็นของท่านโดยใช้เกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

5 เท่ากับ มีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในระดับ มากที่สุด

4 เท่ากับ มีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในระดับ มาก

3 เท่ากับ มีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในระดับ ปานกลาง

2 เท่ากับ มีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในระดับ น้อย

1 เท่ากับ มีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในระดับ น้อยที่สุด

การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ขององค์การ บริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
1. ด้านการหมั่นประชุมเนืองนิตย์					
1.1 ท่านได้มีส่วนร่วมในการร่วมประชุมหาสาเหตุการแพร่ ระบาดของยาเสพติดในหมู่บ้าน					
1.2 ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนวทางในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน					
1.3 ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนแก้ไขปัญหาเสพติดใน หมู่บ้าน					
1.4 องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการเชิญตัวแทนภาค ประชาชนเข้าร่วมในการประชุมเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติด					
2. ด้านการพร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจกรรม					
2.1 ท่านได้ร่วมประชุมเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพ ติดร่วมกับชุมชนพร้อมเพรียงกัน					
2.2 ท่านมีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดเวลาการประชุมได้อย่าง เหมาะสม					
2.3 ตัวแทนภาคประชาชนและองค์การบริหารส่วนตำบล มีความพร้อมเพรียงกันประชุมอย่างสม่ำเสมอ					
2.4 ในการประชุมมีการแจ้งหรือเสนอข้อมูลในการป้องกันและ แก้ไขปัญหาเสพติด					
3. ด้านการไม่ตั้งข้อบัญญัติ กฎระเบียบที่ขัดต่อวิถีของชุมชน					
3.1 องค์การบริหารส่วนตำบลได้เปิดโอกาสให้ท่านร่วม กำหนดข้อบัญญัติต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด					
3.2 ท่านมีส่วนร่วมเสนอข้อบัญญัติในการป้องกันและ แก้ไขปัญหาเสพติดในหมู่บ้านและชุมชน					
3.3 ท่านมีส่วนร่วมในกำหนดนโยบายการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดในหมู่บ้านและชุมชน					
3.4 ท่านปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบัญญัติขององค์การ บริหารส่วนตำบลโดยไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด					

การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ขององค์การ บริหารส่วนตำบลเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
4. ด้านการปฏิบัติเคารพนับถือและให้เกียรติซึ่งกันและกัน					
4.1 ชุมชนของท่านให้โอกาสผู้เสพยาเสพติดในการบำบัดฟื้นฟู และเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์					
4.2 ประชาชนในชุมชนให้การปฏิบัติเคารพนับถือและให้ เกียรติซึ่งกันและกัน					
4.3 ท่านเคารพต่อกฎระเบียบของชุมชนที่ได้ตั้งไว้ใน การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด					
4.4 ท่านมีส่วนร่วมให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ ยาเสพติดให้กับ ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้นำชุมชน หรือเจ้าหน้าที่ภาครัฐ					
5. ด้านการให้เกียรติและคุ้มครองสิทธิสตรี					
5.1 ในชุมชนของท่านเปิดโอกาสให้สตรีได้มีส่วนร่วมในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด					
5.2 ในหน่วยงานและชุมชนของท่านได้เปิดโอกาสให้สตรีได้มี ส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด					
5.3 หน่วยงานและชุมชนของท่านได้เปิดโอกาสให้สตรีมี บทบาทและหน้าที่การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน					
5.4 หน่วยงานและชุมชนของท่านได้มีการส่งเสริมให้สตรี ภายในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมกำหนดแนวทางในการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติด					
6. ด้านการให้ความเคารพและให้การส่งเสริมศิลปะ และ วัฒนธรรมท้องถิ่น					
6.1 ท่านมีส่วนร่วมหรือสนับสนุนให้ชุมชนใช้สถานที่ ศักดิ์สิทธิ์ที่เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนเพื่อเป็นส่วน หนึ่งของการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด					
6.2 ชุมชนได้ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมประเพณีอันดี งามของท้องถิ่นมาเพื่อส่งเสริมให้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์					
6.3 ชุมชนได้มีการส่งเสริมโครงการหรือกิจกรรมแข่งขัน กีฬาต้านภัยยาเสพติดให้แก่เยาวชน					
6.4 ชุมชนได้เปิดโอกาสให้ผู้ผ่านการบำบัดรักษาและฟื้นฟู ผู้ติดยาเสพติดเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน					

การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
7. ด้านการดูแลเอาใจใส่และต้อนรับผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติดกลับสู่ชุมชน					
7.1 ชุมชนของท่านได้นิมนต์พระภิกษุมาเทศนาในเรื่องของศีล 5 เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน					
7.2 ท่านได้สนับสนุนให้มีการเข้าค่ายคุณธรรมด้านยาเสพติดในชุมชน					
7.3 ท่านมีส่วนร่วมในการชักชวนผู้ผ่านการบำบัดรักษา ยาเสพติดถือศีล เข้าวัด ปฏิบัติธรรม					
7.4 วัด บ้าน และชุมชนของท่านให้การช่วยเหลือครอบครัวของผู้ผ่านการบำบัดรักษา ยาเสพติด					

ตอนที่ 3 ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น

1. ด้านการหมั่นประชุมเนืองนิตย์

.....

.....

.....

.....

2. ด้านการพร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจกรรม

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการไม่ตั้งข้อบัญญัติ กฎระเบียบที่ขัดต่อวิถีของชุมชน

.....

.....

.....

.....

4. ด้านการปฏิบัติเคารพนับถือและให้เกียรติซึ่งกันและกัน

.....
.....
.....
.....

5. ด้านการให้เกียรติและคุ้มครองสิทธิสตรี

.....
.....
.....
.....

6. ด้านการให้ความเคารพและให้การส่งเสริมศิลปะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น

.....
.....
.....
.....

7. ด้านการดูแลเอาใจใส่และต้อนรับผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติดกลับสู่ชุมชน

.....
.....
.....
.....

ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

สุเมธ อินสาคร

นักศึกษา หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ภาคผนวก จ ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม
และการคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

การวิเคราะห์ด้วยดัชนี IOC (Index of item objective congruence)
ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

ตารางแสดงผลรวมการประเมินแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น จากเอกสารตำรารวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม แบบตรวจรายการ (Check list) และแบบมาตราส่วนประเมินค่าตามแบบของลิเคิร์ท และนำร่างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา
3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน
4. นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ หรือเนื้อหา

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในข้อนั้น

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยที่ +1 หมายถึง มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

-1 หมายถึง ไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

หมายเหตุ : ค่า IOC (หรือข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้อง) ที่สามารถนำไปใช้ได้ คือต้องมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

การวิเคราะห์ด้วยดัชนี IOC (Index of item objective congruence)

การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น

เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+1 หมายถึง มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

-1 หมายถึง ไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ข้อความ	ระดับการประเมิน			คะแนน รวม	ค่า IOC	แปลผล
	+1	0	-1			
1. ด้านการหมั่นประชุมเนืองนิตย์						
1.1 ท่านได้มีส่วนร่วมในการร่วมประชุมหาสาเหตุการแพร่ระบาดของยาเสพติดในหมู่บ้าน	3	0	0	3	1	ใช้ได้
1.2 ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน	3	0	0	3	1	ใช้ได้
1.3 ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน	3	0	0	3	1	ใช้ได้
1.4 องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการเชิญตัวแทนภาคประชาชนเข้าร่วมในการประชุมเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	2	1	0	2	0.66	ใช้ได้
2. ด้านการพร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจกรรม						
2.1 ท่านได้ร่วมประชุมเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกับชุมชนพร้อมเพรียงกัน	2	1	0	2	0.66	ใช้ได้
2.2 ท่านมีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดเวลาการประชุมได้อย่างเหมาะสม	2	1	0	2	0.66	ใช้ได้
2.3 ตัวแทนภาคประชาชนและองค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมเพรียงกันประชุมอย่างสม่ำเสมอ	3	0	0	3	1	ใช้ได้
2.4 ในการประชุมมีการแจ้งหรือเสนอข้อมูลในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	2	1	0	2	0.66	ใช้ได้
3. ด้านการไม่ตั้งข้อบัญญัติ กฎระเบียบที่ขัดต่อวิถีของชุมชน						
3.1 องค์การบริหารส่วนตำบลได้เปิดโอกาสให้ท่านร่วมกำหนดข้อบัญญัติต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	3	0	0	3	1	ใช้ได้
3.2 ท่านมีส่วนร่วมเสนอข้อบัญญัติในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้านและชุมชน	3	0	0	3	1	ใช้ได้
3.3 ท่านมีส่วนร่วมในกำหนดนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้านและชุมชน	3	0	0	3	1	ใช้ได้
3.4 ท่านปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด	3	0	0	3	1	ใช้ได้

ข้อความถาม	ระดับการประเมิน			คะแนน รวม	ค่า IOC	แปลผล
	+1	0	-1			
4. ด้านการปฏิบัติเคารพนับถือและให้เกียรติซึ่งกันและกัน						
4.1 ชุมชนของท่านให้โอกาสผู้เสียหายเสพติดในการบำบัด ฟันฟู และเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	3	0	0	3	1	ใช้ได้
4.2 ประชาชนในชุมชนให้การปฏิบัติเคารพนับถือและให้เกียรติซึ่งกันและกัน	3	0	0	3	1	ใช้ได้
4.3 ท่านเคารพต่อกฎระเบียบของชุมชนที่ได้ตั้งไว้ใน การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด	3	0	0	3	1	ใช้ได้
4.4 ท่านมีส่วนร่วมให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ ยาเสพติดให้กับผู้ปฏิบัติงานหรือผู้นำชุมชน หรือเจ้าหน้าที่ภาครัฐ	3	0	0	3	1	ใช้ได้
5. ด้านการให้เกียรติและคุ้มครองสิทธิสตรี						
5.1 ในชุมชนของท่านเปิดโอกาสให้สตรีได้มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด	2	1	0	2	0.66	ใช้ได้
5.2 ในหน่วยงานและชุมชนของท่านได้เปิดโอกาสให้สตรีได้มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติด	2	1	0	2	0.66	ใช้ได้
5.3 หน่วยงานและชุมชนของท่านได้เปิดโอกาสให้สตรีมีบทบาทและหน้าที่การป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดในชุมชน	2	1	0	2	0.66	ใช้ได้
5.4 หน่วยงานและชุมชนของท่านได้มีการ ส่งเสริมให้สตรีภายในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมกำหนด แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด	2	1	0	2	0.66	ใช้ได้
6. ด้านการให้ความเคารพและให้การส่งเสริมศิลปะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น						
6.1 ท่านมีส่วนร่วมหรือสนับสนุนให้ชุมชนใช้ สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของ ประชาชนเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการป้องกันและ แก้ไขปัญหาเสพติด	2	0	1	2	0.66	ใช้ได้
6.2 ชุมชนได้ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วม ประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นมาเพื่อส่งเสริมให้ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	3	0	0	3	1	ใช้ได้
6.3 ชุมชนได้มีการส่งเสริมโครงการหรือ กิจกรรมแข่งขันกีฬาต้านภัยเสพติดให้แก่ เยาวชน	2	1	0	2	0.66	ใช้ได้

ข้อความ	ระดับการประเมิน			คะแนน รวม	ค่า IOC	แปลผล
	+1	0	-1			
6.4 ชุมชนได้เปิดโอกาสให้ผู้ผ่านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน	3	0	0	3	1	ใช้ได้
7. ด้านการดูแลเอาใจใส่และต้อนรับผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติดกลับสู่ชุมชน						
7.1 ชุมชนของท่านได้นิมนต์พระภิกษุมาเทศนาในเรื่องของศีล 5 เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน	3	0	0	3	1	ใช้ได้
7.2 ท่านได้สนับสนุนให้มีการเข้าค่ายคุณธรรมด้านยาเสพติดในชุมชน	3	0	0	3	1	ใช้ได้
7.3 ท่านมีส่วนร่วมในการชักชวนผู้ผ่านการบำบัดรักษาเสพติดถือศีล เข้าวัด ปฏิบัติธรรม	3	0	0	3	1	ใช้ได้
7.4 วัด บ้าน และชุมชนของท่านให้การช่วยเหลือครอบครัวของผู้ผ่านการบำบัดรักษาเสพติด	2	1	0	2	0.66	ใช้ได้
ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงเมืองแอม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น						
1. ด้านการหมั่นประชุมเนืองนิตย์	3	0	0	3	1	ใช้ได้
2. ด้านการพร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจกรรม	3	0	0	3	1	ใช้ได้
3. ด้านการไม่ตั้งข้อบัญญัติ กฎระเบียบที่ขัดต่อวิถีของชุมชน	3	0	0	3	1	ใช้ได้
4. ด้านการปฏิบัติเคารพนับถือและให้เกียรติซึ่งกันและกัน	3	0	0	3	1	ใช้ได้
5. ด้านการให้เกียรติและคุ้มครองสิทธิสตรี	3	0	0	3	1	ใช้ได้
6. ด้านการให้ความเคารพและให้การส่งเสริมศิลปะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น	3	0	0	3	1	ใช้ได้
7. ด้านการดูแลเอาใจใส่และต้อนรับผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติดกลับสู่ชุมชน	3	0	0	3	1	ใช้ได้

ผลการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.957	28

Frequencies

Statistics

		เพศ	อายุ	อาชีพ
N	Valid	400	400	400
	Missing	0	0	0

Frequency Table

เพศ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ชาย	226	56.50	56.50	56.50
	หญิง	174	43.50	43.50	100.00
Total		400	100.00	100.00	

อายุ

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 18-20 ปี	30	7.50	7.50	7.50
21-40ปี	127	31.75	31.75	39.25
41-60ปี	190	47.50	47.50	86.75
61ปี ขึ้นไป	53	13.25	13.25	100.00
Total	400	100.00	100.00	

อาชีพ

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ข้าราชการ/พนักงาน ของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ	31	7.75	7.75	7.75
ค้าขาย	24	6.00	6.00	13.75
อาชีพอิสระ/ธุรกิจ ส่วนตัว/รับจ้าง	60	15.00	15.00	28.75
เกษตรกรรม	255	63.75	63.75	92.50
นักเรียน/นักศึกษา	22	5.50	5.50	98.00
อื่นๆ	8	2.00	2.00	100.00
Total	400	100.00	100.00	

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
ข้อ 1.1	400	3.86	.71
ข้อ 1.2	400	3.82	.71
ข้อ 1.3	400	3.81	.68
ข้อ 1.4	400	3.82	.69
ข้อ 2.1	400	3.84	.71
ข้อ 2.2	400	3.85	.66
ข้อ 2.3	400	3.92	.66

ข้อ 2.4	400	3.98	.61
ข้อ 3.1	400	3.83	.68
ข้อ 3.2	400	3.80	.68
ข้อ 3.3	400	3.86	.68
ข้อ 3.4	400	4.01	.61
ข้อ 4.1	400	4.14	.63
ข้อ 4.2	400	4.05	.65
ข้อ 4.3	400	4.08	.65
ข้อ 4.4	400	3.97	.69
ข้อ 5.1	400	3.98	.68
ข้อ 5.2	400	4.01	.60
ข้อ 5.3	400	4.00	.68
ข้อ 5.4	400	3.99	.68
ข้อ 6.1	400	4.00	.66
ข้อ 6.2	400	4.04	.65
ข้อ 6.3	400	3.88	.73
ข้อ 6.4	400	4.04	.61
ข้อ 7.1	400	3.62	1.00
ข้อ 7.2	400	3.87	.74
ข้อ 7.3	400	3.96	.63
ข้อ 7.4	400	3.97	.70
A	400	3.83	.58
B	400	3.90	.54
C	400	3.87	.53
D	400	4.06	.54
E	400	4.00	.59
F	400	3.99	.54
G	400	3.85	.62
Sum	400	3.93	.46
Valid N (listwise)	400		

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล : นายสุเมธ อินสาคร
วัน-เดือน-ปี-เกิด : 31 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2523
ที่อยู่ปัจจุบัน : 60/398 หมู่ที่ 26 ตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น
จังหวัดขอนแก่น 40000

การศึกษา

พ.ศ. 2543 : จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านม่วงพิทยาคม
อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร

พ.ศ. 2546 : ปริญญาตรี รัฐศาสตรบัณฑิต (ร.บ.)
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประวัติการทำงาน

ปัจจุบัน : ปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ)